

College van Beroep voor het bedrijfsleven

Postadres postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage

Raad der gemeente Haarlem
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Bezoekadres
Paleis van Justitie
Prins Clauslaan 60
2595 AJ 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3 81 39 10
Fax (070) 3 81 39 99

In verband met deze procedure worden/zijn de door u verstrekte gegevens door het College van Beroep voor het bedrijfsleven verwerkt in een geautomatiseerd systeem (Wet bescherming persoonsgegevens).

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

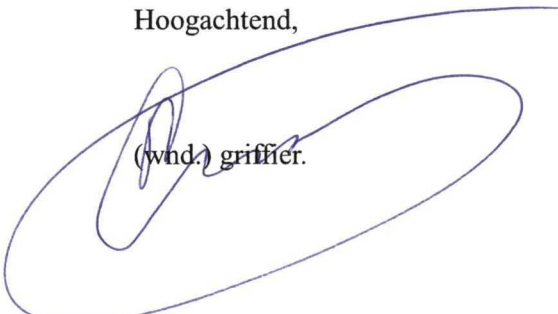
Datum	19 oktober 2012
Doorkiesnummer(s)	(070) 3 81 39 10
Behandeld door	dhr R. van Cuilenborg
Ons kenmerk	procedurenummer AWB 12/932 S2
Appellant/verzoeker	FNV Bondgenoten en 3 andere te Utrecht
Onderwerp	12500 Winkeltijdenwet 1996
Besluit	d.d. 28 juni 2012, nr. 2012/173836, van Raad der gemeente Haarlem
Uw kenmerk	

Bijgaand doe ik u toekomen afschrift van een bij het College ingediend beroepschrift, met bijlagen, en de daarop volgende correspondentie tot heden.

In verband hiermee verzoek ik u mij uw verweerschrift toe te zenden, **zomede alle op de zaak betrekking hebbende stukken (aanvraagformulieren, rapporten van gehouden onderzoeken, correspondentie, e.d.)**. Voorts verzoek ik u eventueel door u in uw verweerschrift aan te halen jurisprudentie/regelgeving, voor zover deze niet voor partijen algemeen toegankelijk is, bij te voegen, alsmede vindplaatsen daarvan te vermelden.

Uw antwoord - zo mogelijk in vijfvoud en voorzien van een inventarislijst van de door u meegezonden stukken - zie ik **binnen 4 weken** tegemoet.

Hoogachtend,

(wnd.) griffier.

V4B2

INGEKOMEN

12 SEP. 2012

AANTEKENEN

College van Beroep voor het bedrijfsleven
Postbus 20021
2500 EA 's-Gravenhage

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN
No. 12/932

INDENTIEKE FAX
ONTV. DD. 10/09-12

Alphen aan den Rijn, 10 september 2012

vooraf per fax: 070-3813999

Inzake : St. Tegen Verruiming Zondagsopenstelling/Haarlem
Onze referentie : 140884
Betreft : BEROEPSCHRIFT (producties worden nagezonden)
Behandeld door : mr. C.J.R. van Binsbergen
Telefoon : 0172 - 23 65 84 (secretaresse)
E-mail : binsbergen@willedonker.nl

Hoogedelgestreng College,

Namens:

1. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid naar burgerlijk recht **FNV Bondgenoten**, gevestigd te (3584 BW) Utrecht aan de Varrolaan 100;
2. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid naar burgerlijk recht **CNV Dienstenbond**, gevestigd te (2132 JJ) Hoofddorp aan de Polarisavenue 175;
3. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid naar burgerlijk recht **Reformatorisch Maatschappelijke Unie van Werknemers**, gevestigd te (3905 KZ) Veenendaal aan de Plesmanstraat 68;
4. de stichting naar burgerlijk recht **Stichting Tegen Verruiming Zondagopenstelling**, gevestigd te (2991 LE) Barendrecht aan de Donk 3;

stel ik hierdoor beroep in tegen het besluit van de **gemeenteraad van Haarlem** van 30 juli 2012, bekendgemaakt op 31 juli 2012, waarbij het bezwaar van appellanten tegen het besluit om bij verordening vrijstelling te verlenen als bedoeld in artikel 3 lid 3 Winkeltijdenwet (de 'toerismevrijstelling'), ongegrond is verklaard (productie 1). Als productie 2 voeg ik een afschrift van het bezwaarschrift van 29 februari 2012 toe, aangevuld bij brief van 22 maart 2012.

Appellanten kunnen zich niet verenigen met het bestreden besluit.

Voor de motivering van het bestreden besluit heeft de raad het advies van de gemeentelijke bezwaarschriftencommissie overgenomen. In dit advies - en daarmee in de beslissing op bezwaar - wordt ten onrechte en ongemotiveerd voorbijgegaan aan hetgeen door appellanten in hun bezwaarschrift is opgemerkt ten aanzien van het in de Wtw opgenomen vereiste, dat de winkelopenstelling 'ten behoeve van' het toerisme moet staan.

Eisers hebben zich in bezwaar gemotiveerd op het standpunt gesteld dat de keuze om het toeristisch regime (a) binnen de gehele stad (en niet alleen binnen het toeristische centrum) en (b) voor het gehele jaar (en niet alleen voor de duur van het toeristisch seizoen) te verlenen niet berust op een toereikende motivering. In beslissing op bezwaar wordt in dat kader volstaan met de opmerking dat de raad bevoegd is om, ook al is er sprake toerisme dat slechts op een gedeelte van de stad is gericht, voor het gehele grondgebied zondagsopenstelling toe te staan.

Eisers stellen zich op het standpunt dat het enkele bestaan van deze bevoegdheid de raad niets ontslaat van de verplichting het gebruik er van te motiveren en gepaard te doen gaan met een afweging van alle betrokken belangen, welke voorafgaand aan het nemen van het besluit op basis van een kennisneming van alle relevante feiten en belangen (artikel 3:2 Awb) in kaart dienen te worden gebracht. Door in bezwaar inhoudelijk niet in te gaan op dit onderdeel van het bezwaarschrift is de bestreden beschikking onvoldoende gemotiveerd en daarmee in strijd met het bepaalde in artikel 7:12 Awb. Reeds om die reden komt het besluit voor vernietiging in aanmerking.

Voorts heeft de commissie, en daarmee de raad in beslissing op bezwaar, zich ten onrechte op het standpunt gesteld dat de notitie 'Definitief besluit vrije koopzondagen' (productie 3) voldoende blijkt geeft van de belangenafweging die een gemeente behoort te maken bij het verlenen van de toeristenvrijstelling. Genoemde notitie bevat weliswaar een opsomming van belangen, deze opsomming is gezien het bepaalde in artikel 3 Wtw echter onvolledig en bovendien ontbreekt de wettelijk vereiste afweging ten aanzien van deze belangen.

Appellanten zijn niet in staat reeds thans de gronden van het bezwaar volledig naar voren te brengen. Zij verzoeken u een termijn te stellen waarbinnen zij daartoe alsnog kan overgaan.

Verzoek

Eisers verzoeken uw College het bestreden besluit te vernietigen, de bezwaren alsnog gegrond te verklaren en het primaire besluit te herroepen. Voor zover uw College geen aanleiding zou zien zelf in de zaak te voorzien, verzoeken eisers uw College de raad op te dragen binnen een door uw College te stellen termijn een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen met inachtneming van uw uitspraak.

Tevens verzoek ik u eisers overeenkomstig artikel 8:75 juncto artikel 7:15 lid 2 Awb een vergoeding toe te kennen voor de kosten ten behoeve van de onderhavige procedure en van de bezwaarprocedure, waaronder begrepen de kosten van beroepshalve verleende rechtskundige bijstand.

Hoogachtend,

C.J.R. van Binsbergen

AANTEKENEN

Gemeenteraad van Haarlem
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Alphen aan den Rijn, 29 februari 2012

Tevens vooruit per fax: 023-5113441

Inzake : Stichting Tegen Verruiming/Haarlem
Onze referentie : 140884
Betreft : **BEZWAAR VASTSTELLING VERORDENING WINKELTIJDEN**
Behandeld door : mr. C.J.R. van Binsbergen
Telefoon : 0172 - 23 65 84 (secretaresse)
E-mail : binsbergen@willedonker.nl

Geachte raadsleden,

Namens:

1. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid naar burgerlijk recht FNV Bondgenoten, gevestigd te (3584 BW) Utrecht aan de Varrolaan 100;
2. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid naar burgerlijk recht CNV Dienstenbond, gevestigd te (2132 JJ) Hoofddorp aan de Polarisavenue 175;
3. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid naar burgerlijk recht Reformatorisch Maatschappelijke Unie van Werk Nemers, gevestigd te (3905 KZ) Veenendaal aan de Plesmanstraat 68;
4. de stichting naar burgerlijk recht Stichting Tegen Verruiming Zondagopenstelling, gevestigd te (2991 LE) Barendrecht aan de Donk 3;

maak ik hierbij bezwaar tegen uw besluit van 22 december 2011, houdende wijziging van de Verordening Winkeltijden, onder meer strekkend tot het bij verordening verlenen van vrijstelling van het verbod als bedoeld in artikel 2 Winkeltijdenwet, ten behoeve van op de gemeente gericht toerisme.

Tegen dit besluit staat beroep open bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (artikel 10 lid 2 Winkeltijdenwet). Ingevolge artikel 7:1 Awb dient, alvorens beroep in te stellen, bezwaar te worden gemaakt.

Gelet op de publicatiedatum van het besluit (19 januari 2012) is het onderhavige bezwaarschrift tijdig ingediend.

Op voorhand deel ik u mede dat reclamanten betwijfelen of de vrijstelling van het verbod van zondagsopenstelling van winkels wordt gerechtvaardigd door op de gemeente Haarlem of een gedeelte daarvan gericht toerisme. Voorts is naar de overtuiging van reclamanten onvoldoende invulling gegeven aan de ingevolge artikel 3 Winkeltijdenwet verplichte belangenafweging, nu onder meer is nagelaten kennis te vergaren met betrekking tot de in die bepaling bedoelde belangen (vgl. ook artikel 3:2 Awb), met name voor wat betreft de belangen van werknemers en kleine winkeliers met weinig of geen personeel. Bijgevolg kan van een behoorlijke belangenafweging als bedoeld in artikel 3 Winkeltijdenwet en artikel 3:4 Awb geen sprake zijn geweest.

Reclamanten zijn niet in staat de gronden van het bezwaar reeds thans (volledig) te verwoorden. Zij verzoeken u dan ook hen een termijn te stellen van ten minste zes weken teneinde hen de gelegenheid te geven de gronden van het bezwaar naar voren te brengen. Uw bericht dienaangaande zie ik met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

C.J.R. van Binsbergen

AANTEKENEN

Gemeenteraad van Haarlem
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Alphen aan den Rijn, 22 maart 2012

Tevens vooruit per fax: 023-5115171

Inzake : Stichting Tegen Verruiming/Haarlem
Onze referentie : 140884
Betreft : **BEZWAAR TEGEN WIJZIGING WINKELTIJDENVERORDENING**
Behandeld door : mr. C.J.R. van Binsbergen
Telefoon : 0172 - 23 65 84 (secretaresse)
E-mail : binsbergen@willedonker.nl

Edelachtbaar college,

Bij brief van 1 maart 2012 heb ik namens vier reclamanten bezwaar gemaakt tegen uw besluit van 22 december 2011, houdende wijziging van de Verordening Winkeltijden, onder meer strekkend tot het bij verordening verlenen van vrijstelling van het verbod als bedoeld in artikel 2 Winkeltijdenwet, ten behoeve van op de gemeente gericht toerisme.

Hierdoor breng ik nadere gronden van het bezwaar naar voren.

Inleiding

1. Artikel 3, derde lid, aanhef en onder a Winkeltijdenwet ("Wtw"), zoals geldend sinds 1 januari 2011, luidt als volgt:

"De gemeenteraad kan bij verordening vrijstelling verlenen van de in het eerste lid bedoelde verboden of aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid verlenen om in de gevallen, in die verordening aan te wijzen, en met inachtneming van de daarin gestelde regels op een daartoe strekkende aanvraag ontheffing van die verboden te verlenen ten behoeve van:

a. op de betrokken gemeente of een deel daarvan gericht toerisme met een substantiële omvang, mits de aantrekkingskracht voor dat toerisme geheel of nagenoeg geheel is gelegen buiten de verkoopactiviteiten die door de vrijstelling of de bevoegdheid om ontheffing te verlenen mogelijk worden gemaakt;

(...)"

2. Artikel 3, zesde lid Wtw luidt:

"De gemeenteraad betreft bij een besluit op grond van het derde lid, onder a, tot de verlening van een vrijstelling onderscheidenlijk de toekenning van een bevoegdheid om ontheffing te verlenen in ieder geval de volgende belangen:

- a. werkgelegenheid en economische bedrijvigheid in de gemeente, waaronder mede wordt begrepen het belang van winkeliers met weinig of geen personeel en van winkelpersoneel,*
- b. de zondagsrust in de gemeente,*
- c. de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente."*

Voorgeschiedenis Wtw

- 3. De Wtw heeft een lange voorgeschiedenis. De openstelling van winkels werd in het verleden onder meer geregeld door de Winkelsluitingswet 1951 en de Winkelsluitingswet 1976. De Winkelsluitingswet 1976 ("Wsw") bevatte een verbod tot winkelopenstelling op zondag.
- 4. De Wsw kende geen specifieke vrijstellings- of ontheffingsmogelijkheid van het verbod van winkelopenstelling op zondag in verband met toerisme. Er bestond wel een algemene vrijstellingsbevoegdheid in verband met plaatselijke omstandigheden (artikel 9 lid 2 Wsw). Bij de parlementaire behandeling van deze wet heeft de regering erop gewezen dat toerisme een dergelijke plaatselijke omstandigheid kan zijn. In het kader van het toen nog vrij uitgebreide preventief toezicht van rijkswege op gemeentelijke verordeningen, heeft de regering zich bij de parlementaire behandeling van de Wsw op het standpunt gesteld dat ten aanzien van het toerisme *"bij de goedkeuring [van de betreffende gemeentelijke verordening door de Minister, CJRvB] evenals thans steeds [zal] worden nagegaan of ter plaatse wel inderdaad van een wezenlijk toeristisch belang sprake is [en] of de vrijstelling zich beperkt tot het toeristisch seizoen (...)"*.

Memorie van antwoord, Kamerstukken II, 1975-1976, 13247, nr. 6, p. 8 en 9.

5. Hiermee was een zuivere toepassing van de vrijstellingsbepaling in verband met toeristische aantrekkingskracht in zekere zin gewaarborgd.
6. Enkele jaren na inwerkingtreding van de wet is de werking van de Winkelsluitingswet 1976 in de Tweede Kamer aan de orde gekomen. De Staatssecretaris van Economische Zaken zond in dat verband een notitie aan de Tweede Kamer, waarin onder meer het volgende wordt opgemerkt:

“Ook de vraag, of een vrijstelling in verband met het toerisme werkelijk gerechtvaardigd was en of deze niet te ruim omschreven was, kwam [in het kader van het preventief toezicht op gemeentelijke verordeningen door de Minister, CJRvB] geregeld aan de orde. Hierbij heb ik als uitgangspunt genomen, dat er wel sprake dient te zijn van toerisme van zodanige omvang, dat de gemeente of een deel van de gemeente zich duidelijk onderscheidt van andere gemeenten. Het assortiment van goederen, alsmede de uren waarvoor de vrijstelling geldt, dienen aangepast te zijn aan de noodzakelijke eisen van het toerisme ter plaatse.”

Kamerstukken II, 1979-1980, 19093, nrs. 1-2, p. 3.

7. Uit deze citaten volgt duidelijk dat de wetgever een terughoudende toepassing van de vrijstellingsmogelijkheid ten behoeve van - onder meer - toerisme voor ogen heeft gestaan.

De invoering van de toerismevrijstelling

8. In september 1994 werd een wetswijziging van kracht op grond waarvan de vrijstellingsmogelijkheid in de Wsw ten behoeve van winkelopenstelling op zondag werd verruimd van vier naar acht zondagen. Bij die gelegenheid is tevens expliciet de mogelijkheid in de wet opgenomen om vrijstelling te verlenen van het wettelijke verbod op zondagopenstelling *“ten behoeve van op de betrokken gemeente of een deel daarvan gericht toerisme, mits de aantrekkingskracht voor dat toerisme geheel of nagenoeg geheel is gelegen buiten de verkoopactiviteiten die door de vrijstelling of de ontheffing mogelijk worden gemaakt.”* Deze ontheffingsmogelijkheid (vrijstellingsmogelijkheid) wordt hierna aangeduid als ‘de toerismevrijstelling’.

9. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat de wetgever hiermee geen breuk ten opzichte van het verleden beoogde:

"Destijds is onder het goedkeuringsregime een nadere invulling gegeven aan de categorie vrijstellingen ten behoeve van het toerisme. Deze lijn wordt met artikel 9, derde lid, van het onderhavige wetsontwerp voortgezet. De mogelijkheden voor het toerisme blijven dus gelijk, alleen wordt er een meer exacte omschrijving gebruikt. Bij de nadere uitwerking van het begrip toeristische doeleinden wil ik twee uitgangspunten noemen:

- a. er moet in de gemeente sprake zijn van een toeristische aantrekkingskracht gelegen in bijvoorbeeld natuur- of stedenschoon, toeristische recreatiecentra en toeristische evenementen, waar de publieksstroom ook van buiten het directe verzorgingsgebied op afkomt;*
- b. de behoefte aan winkel- of andere koopfaciliteiten in die gemeente is daarvan een gevolg.*

(...)

Tot nu toe zijn gemeenten op een zorgvuldige wijze omgegaan met hun bevoegdheden. Verordeningen ten behoeve van het toerisme welke de grens van 30 uur overschrijden komen vrijwel niet voor. Ik heb geen reden om te veronderstellen dat de afweging in de gemeenten bij de nieuwe regelgeving op een minder zorgvuldige wijze tot stand zal komen. Bovendien wil ik voorkomen dat ondernemers in een gemeente automatisch het maximum zullen vragen en niet de werkelijk benodigde uren."

Memorie van toelichting, Kamerstukken II, 1990-1991, 21963, nr. 3, p. 8.

10. Per 1 juni 1996 is de Wtw in werking getreden en is de Wsw ingetrokken. De Wtw zoals die is van kracht is geworden, regelt onder meer de mogelijkheid voor het verlenen van vrijstelling ten behoeve van winkelpenstelling op zon- en christelijke feestdagen. De gemeenteraad is bevoegd twaalf zon- en christelijke feestdagen aan te wijzen waarop het in de Wsw opgenomen verbod op openstelling niet geldt. Dat kunnen eventueel twaalf zondagen zijn.
11. Het oorspronkelijke ontwerp van de Wtw voorzag echter in een heel andere regeling. De wetgever achtte niet langer termen aanwezig om, voor wat betreft de vrijheid om winkels open te stellen, verschil te maken met bijvoorbeeld dienstverleners. Tegelijkertijd onderkende de wetgever het belang en de betekenis van de zondag voor belangrijke groepen in de samenleving. Tot algehele afschaffing van het verbod op zon-

dagopenstelling, zoals een minderheid van de SER wenste, werd daarom niet overgegaan. Tegelijkertijd ging de regering ook niet mee met de meerderheid van de SER, die handhaving van de bestaande regels wenste. De regering nam een tussenpositie in: zij wenste de keuze of en zo ja in welke mate winkelopenstelling op zondag zou worden toegestaan, geheel aan de gemeenten over te laten, zonder op landelijk niveau nog te voorzien in kwantitatieve eisen.

12. Dit voornemen van de wetgever werd echter doorkruist doordat bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel een amendement van PvdA-kamerlid Van Zijlen (Kamerstukken II, 1995-1996, 24226, nr. 12) werd aangenomen, dat - ter handhaving van de zondag als rustdag - strekte tot het behoud van de bestaande regeling van de Winkelsluitingswet 1976 zoals die luidde sedert de wetswijziging uit 1994. Derhalve een getalsmatige beperking van het aantal koopzondagen alsmede behoud van de geldende toerismevrijstelling. Het amendement heeft zijn plaats gevonden in artikel 3 van de Wtw. Een en ander betekent overigens dat voor de interpretatie van de reikwijdte van de toerismevrijstelling de Memorie van Toelichting bij de Wtw op het punt van de toerismevrijstelling inhoudelijk niet van belang is, en dat moet worden teruggerepen op de toelichting van de wetgever op de Wsw.

Ruimer toepassingsbereik toerismevrijstelling

13. In de loop van de jaren bleek de toerismevrijstelling in steeds ruimere mate te worden toegepast. Dit kan onder meer worden afgeleid uit de beantwoording van Kamervragen die zijn gesteld naar aanleiding van de algehele vrijgave van de winkelopenstelling op zondag in enkele gemeenten. Deze ontwikkeling sloot niet aan bij de bedoeling van de Wsw-wetgever uit 1976, waarvan de wetgever blijkens de toelichting op de wetswijziging van 1994 (bij de invoer van de toerismevrijstelling) nu juist niet had willen afwijken. De hierboven reeds aangehaalde toelichting op het wetsontwerp uit 1994, dat onder meer voorzag in invoering van de toerismevrijstelling, geeft immers blijk van terughoudende toepassing: *"Tot nu toe zijn gemeenten op een zorgvuldige wijze omgegaan met hun bevoegdheden. (...) Ik heb geen reden om te veronderstellen dat de afweging in de gemeenten bij de nieuwe regelgeving op een minder zorgvuldige wijze tot stand zal komen. Bovendien wil ik voorkomen dat ondernemers in een gemeente automatisch het maximum zullen vragen en niet de werkelijk benodigde uren."*

14. In dit licht is de opmerking van de regering, in haar reactie op het advies van de Raad van State ten behoeve van het wetsontwerp voor de verduidelijking van de toerismevrijstelling, zonder meer correct: *“Wel rijst de vraag of de wetgever destijds een toepassing van deze bevoegdheid voor ogen heeft gestaan, zoals die zich nadien in de praktijk heeft ontwikkeld.”*

Advies Raad van State en nader rapport, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 4, p. 3.

Wetsvoorstel 31782 (inkadering toerismevrijstelling)

15. Omdat bleek dat gemeenten - onder druk van lokale ondernemers, vooral supermarkten - in toenemende mate gebruik gingen maken van de toerismevrijstelling, heeft de regering een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend met als doel (a) de toerismevrijstelling in de Wtw verder te verduidelijken, (b) gemeenten houvast te bieden bij het hanteren van de bepaling en (c) oneigenlijk gebruik (misbruik) van de bepaling te voorkomen. Aanleiding voor het wetsvoorstel was de indruk dat de toerismevrijstelling in de Wtw steeds ruimer werd geïnterpreteerd en de wens van de regering om oneigenlijk gebruik van die bepaling te voorkomen. De toename van winkelpenningstelling op meer dan twaalf zondagen per jaar leidde volgens de regering tot uitholling van het in de Wtw opgenomen verbod. Bovendien werd geconstateerd dat de bestaande regeling onduidelijkheden oproep, met rechtszaken tot gevolg. Het wetsvoorstel wilde verduidelijking brengen.
16. Met het wetsvoorstel werd beoogd om aan de uitoefening van de toepassing van de toerismebevoegdheid extra inhoudelijke en procedurele eisen te stellen. Dit geschiedde door het inbouwen van een nieuwe, kwantitatieve toets (toerisme van ‘substantiële omvang’) en de verplichting tot een expliciete afweging van - ook - immateriële belangen (zie hierna). Voorts wilde de regering met het wetsontwerp zeker stellen dat, wanneer toepassing van de toerismevrijstelling wordt overwogen, immateriële belangen - zoals zondagsrust en leefbaarheid - expliciet in de afweging worden betrokken. Volgens de regering blijkt in de praktijk namelijk dat economische belangen veelal het primaat hebben en dat andere belangen bij de afweging niet of nauwelijks aan bod komen.

Het voorgaande is een samenvatting van: Memorie van toelichting, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 3, p. 2 t/m 6; Advies Raad van State en nader rapport, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 4, p. 4 t/m 7; zie ook Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2008-

2009, 31728, nr. 16, p. 1 en 7; Memorie van antwoord, Kamerstukken I 2009-2010, 31728, C, p. 2 t/m 3.

Vereisten voor toepassing toerismevrijstelling sinds 1 januari 2011

17. Aan de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tot verduidelijking van de toerismevrijstelling valt het volgende te ontlelen.

A. Substantieel toerisme

18. Sedert de per 1 januari 2011 in werking getreden wijziging van de Wtw dient voor toepassing van de toerismevrijstelling aan een aantal eisen te worden voldaan. De eerste eis is dat sprake dient te zijn van substantieel toerisme. De vraag wat substantieel toerisme is wordt door de regering zelf beantwoord. Volgens de regering vraagt het winkeltijdenbeleid om maatwerk. Voor de bepaling van de vraag of er sprake is van substantieel toerisme, kan gekeken worden naar de inkomsten van de toeristische sector, bezoekersaantallen, aantallen overnachtingen, alsmede de omvang van de gemeentelijke inkomsten gerelateerd aan het toerisme (toerismebelasting, parkeergelden).

Memorie van toelichting, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 3, p. 4 t/m 5.

19. Bij de beoordeling zal het belang van de toeristische sector voor de gemeente en de lokale economie een belangrijke rol spelen.
20. De gemeentelijke inkomsten uit toerisme kunnen worden gerelateerd aan de omvang van andere gemeentelijke inkomstenbronnen. Ook een rol kan spelen of de toeristische aantrekkingskracht de gehele gemeente geldt of slechts een deel daarvan, alleen tijdens bepaalde seizoenen, bijzondere dagen, of het hele jaar.

Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 16, p. 12.

B. Autonoom toerisme

21. In de tweede plaats dient het toerisme autonoom te zijn. De regering legt dat als volgt uit:

“Toeristische aantrekkingskracht van de gemeente moet autonoom zijn, dat wil zeggen dat zij losstaat van de winkelopening op zondag in de gemeente. Ook als de winkels dicht zijn, moet er dus aantrekkingskracht voor toeristen bestaan om de gemeente te bezoeken. Dit is overigens nu ook al het geval.

(...)

Het is (...) mogelijk dat mensen een bezoek aan een toeristische attractie combineren met een bezoek aan winkels. In een dergelijk geval is er sprake van autonoom toerisme en kunnen de winkels daar gebruik van maken.”

Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 16, p. 17.

22. De woorden “toerisme” en “aantrekkingskracht voor toerisme” moeten strikt worden geïnterpreteerd. Aangetoond moet worden dat er sprake is van autonoom én substantieel toerisme in de gemeente.

Brief van de Minister van Economische Zaken, Kamerstukken II 2009-2010, 30914 en 31728, nr. 10, p. 9.

23. Het ligt in de rede in dit verband betekenis te hechten aan hetgeen hiervoor al werd geciteerd uit de memorie van toelichting bij de Wsw, waarbij als uitgangspunt geldt dat er sprake dient te zijn van toerisme van zodanige omvang, dat de gemeente of een deel van de gemeente zich duidelijk onderscheidt van andere gemeenten. Dit sluit aan bij de rechtspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (“CBb”) terzake. Te wijzen valt bijvoorbeeld op de uitspraak van de Voorzieningenrechter van het CBb d.d. 26 september 2007 (Roosendaal), LJN: BB4274, r.o. 6.7:

“Het voorgaande betekent dat de woorden “toerisme” en “aantrekkingskracht voor dat toerisme” strikt dienen te worden geïnterpreteerd, aangezien bij een andere benadering het verbod tot zondagsopenstelling zoals vervat in artikel 2, eerste lid, van de wet, feitelijk illusoir zou worden gemaakt. Dat betekent dat wanneer natuur- of stedschoon, toeristische recreatiecentra en toeristische evenementen zich niet in betekenende mate onderscheiden van datgene wat ter zake bij vele andere gemeenten voor handen is, deze omstandigheden op zichzelf noch tezamen de toeristische aantrekkingskracht kunnen vormen waarop artikel 3, derde lid, onder a van de Winkeltijdenwet het oog heeft, zulks omdat bij een andere interpretatie het uitzonderingskarakter van de desbetreffende bepaling teloor zou gaan.”

Zie voorts CBb van 11 maart 2009, 26 september 2009 en 7 januari 2010; LJN: BH5474, BB4274 en BL3114.

24. Bij die interpretatie heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State ("ABRvS") zich inmiddels aangesloten. Volgens de Afdeling is het gegeven dat in een gemeente een aantal evenementen plaatsvindt en enkele trekpleisters aanwezig zijn, onvoldoende voor de conclusie dat er sprake is van toeristische aantrekkingskracht.

Zie ABRvS 2 maart 2011 (Westland), LJN: BP6327, r.o. 2.6.1 en 2.7.

C. *Verband tussen toerisme en openstelling ('ten behoeve van')*

25. In de toelichting op het wetsvoorstel tot verduidelijking van de toerismevrijstelling benadrukt de wetgever de betekenis van het verband tussen het toerisme en de winkelopenstelling op zondag. Dat verband wordt in de wettekst gelegd door de bewoordingen *"ten behoeve van"*. Dit verband dient aanwezig te zijn of tot stand komen. Winkelenstelling moet ondersteunend zijn aan het toerisme: *"Indien de toeristische aantrekkingskracht van een gemeente is gelegen in de aanwezigheid van een natuurgebied, is minder voorstelbaar dat een ruime winkelopenstelling daaraan ondersteunend is. Toeristen komen immers naar een dergelijk gebied juist toe voor rust en stilte, geopende winkels dragen daaraan in de regel niet bij."*

26. Vervolgens stelt de toelichting op het wetsontwerp dat aan alle *"bovengenoemde"* voorwaarden moet worden voldaan. Derhalve inclusief de eis dat winkelenstelling ondersteunend is aan het toerisme: de *"winkelenstelling is immers geen doel op zichzelf, maar een middel om het autonome toerisme in de gemeente te ondersteunen."* Uit de toelichting op het wetsontwerp volgt dat de relatie tot het toerisme een zelfstandige toetsingsgrond is.

Zie Memorie van toelichting, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 3, p. 5 en 11.

27. Het verband dat er dient te zijn tussen winkelenstelling en het toerisme, wordt verderop in de parlementaire behandeling van het wetsontwerp nog eens benadrukt: *"De voorwaarde dat de winkelenstelling ondersteunend is aan autonoom toerisme met een substantiële omvang blijft echter ook voor alle gevallen gelden."*

Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 16, p. 9.

D. *Belangenafweging*

28. Zoals reeds aangegeven had het wetsontwerp tot doel meer expliciet te maken dat ook immateriële belangen in de overwegingen worden betrokken. Omdat het primaat vaak bij de economische afweging ligt, zijn de immateriële belangen (zondagsrust, leefbaarheid, veiligheid) 'kwetsbaar'. Daarom wordt in het ontwerp geborgd dat deze belangen een volwaardige plaats krijgen in de afweging omtrent het verlenen van vrijstelling ten behoeve van het toerisme.

29. De belangen kunnen in beeld worden gebracht door bijvoorbeeld consultaties van belanghebbenden (zoals ondernemers in toerisme en detailhandel, inwoners), economisch onderzoek en enquêtes. Bijkomend voordeel is dat de afweging beter toetsbaar wordt voor de rechter.

Memorie van toelichting, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 3, p. 6 t/m 7; Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 16, p. 5 en p. 7; Memorie van antwoord, Kamerstukken I 2009-2010, 31728, C, p. 16-17.

30. Het is aan de gemeenten om te beoordelen hoe zwaar de belangen dienen te wegen. Het wetsvoorstel brengt daarom geen rangorde in de genoemde belangen aan.

Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 16, p. 23.

31. Bij de afweging van de belangen zal de gemeenteraad zich rekenschap moeten geven van de in aanmerking te nemen belangen, tegen de achtergrond van het uitgangspunt dat winkelsluiting op zondag regel is.

Advies Raad van State en nader rapport, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 4, p. 5.

32. De toepassing van de toerismevrijstelling vereist een belangenafweging. In de afweging moeten in elk geval - maar niet alleen - worden betrokken: *"de belangen van de lokale economische bedrijvigheid en de werkgelegenheid, de zondagsrust, de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente. De omzet- en werkgelegenheidseffecten komen dus pas aan de orde nadat is vastgesteld dat er sprake is van autonoom toerisme in de gemeente. Alle belangen worden op hetzelfde moment in de afweging betrokken."*

Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 16, p. 18, zie ook p. 21.

Vgl. ook Brief van de Minister van Economische Zaken, Kamerstukken II 2009-2010, 30914 en 31728, nr. 10, p. 3.

33. De positie van kleine winkeliers is in het wetsontwerp niet als apart belang vermeld. Dit belang valt volgens de regering onder de belangen van werkgelegenheid en economische bedrijvigheid en het belang van leefbaarheid.

Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 16, p. 18 en 21.

34. De belangen van de winkeliers met weinig of geen personeel zijn echter door middel van het amendement-Van der Staaij c.s. (Kamerstukken II, 2009-2010, 31728, nr. 34) alsnog in het wetsvoorstel opgenomen (artikel 3 lid 6 Wtw). Daarmee wordt geëxpliciteerd dat hun belangen, waaronder het belang om op zondag niet te hoeven werken, in de gemeentelijke afweging moeten worden betrokken.

Memorie van antwoord, Kamerstukken I 2009-2010, 31728, C, p. 19.

Analyse

35. Het is duidelijk dat de wetgever reeds in 1976, ten tijde van de invoering van de Wsw, vrijstellingen van het verbod op zondagopenstelling mogelijk achtte, maar slechts voor zover het toerisme dat vereiste. Dit was ook het uitgangspunt van de wetgever bij de wijziging van de Wsw in 1994, in verband met de invoering van de toerismevrijstelling.
36. Bij de laatste wetswijziging komt in de parlementaire stukken een aantal malen het verband tussen het toerisme en de winkelpenstelling op zondag aan de orde (de Wtw stelt immers dat de winkelpenstelling geschiedt 'ten behoeve van' het toerisme). Dit is voor de wetgever een wezenlijk element.
37. Sedert de wetswijziging is een gemeente bevoegd om onder de volgende voorwaarden over te gaan tot toepassing aan de toerismevrijstelling:
1. er is sprake van autonoom en substantieel toerisme;
 2. de winkelpenstelling moet het toerisme ondersteunen ('ten behoeve van');
 3. er wordt een zorgvuldige belangenafweging gemaakt, waarbij ten minste een aantal in de Wtw expliciet benoemde belangen aan de orde moeten komen.

38. Daarnaast gelden op grond van de Algemene wet bestuursrecht voor overheidsbesluiten nog een aantal andere eisen, waaronder de volgende:
4. het besluit behoort zorgvuldig te worden voorbereid;
 5. alle aan de orde zijnde belangen moeten worden meegewogen en deze afweging mag er niet toe leiden dat de nadelige gevolgen van het besluit voor een of meer belanghebbenden onevenredig zijn in het licht van het met het besluit te dienen doel.

Toetsing situatie in Haarlem

Algemeen

39. Bij de toetsing van de situatie in Haarlem aan de hierboven geformuleerde beoordelingscriteria geldt als uitgangspunt dat, in de woorden van het CBb: *“de woorden “toerisme” en “aantrekkingskracht voor dat toerisme” strikt dienen te worden geïnterpreteerd, aangezien bij een andere benadering het verbod tot zondagsopenstelling zoals vervat in artikel 2, eerste lid, van de wet, feitelijk illusoir zou worden gemaakt. Dat betekent dat wanneer natuur- of stedschoon, toeristische recreatiecentra en toeristische evenementen zich niet in betekenende mate onderscheiden van datgene wat ter zake bij vele andere gemeenten voor handen is, deze omstandigheden op zichzelf noch tezamen de toeristische aantrekkingskracht kunnen vormen waarop artikel 3, derde lid, onder a van de Winkeltijdenwet het oog heeft, zulks omdat bij een andere interpretatie het uitzonderingskarakter van de desbetreffende bepaling teloor zou gaan.”*

1. Autonoom en substantieel toerisme?

40. In de toelichting behorende bij de Verordening winkeltijden wordt verwezen naar de nota “Definitief besluit vrije koopzondagen”. Deze nota is reclamanten niet bekend en zij verzoeken deze nota aan hen ter hand te stellen.
41. Uit het onderzoek van NBTC-NIPO ‘Toeristisch bezoek aan steden 2010’ (productie 1) blijkt dat in 2010 ruim 2,8 miljoen toeristische bezoeken zijn afgelegd door meer dan 1,2 miljoen unieke bezoekers (zie p. 6 van het rapport). Het betreft hier uitsluitend de Nederlandse bezoekers.

42. Hiervan komt 52% om te winkelen (zie p. 11 van het rapport). Omdat toeristen die komen om te winkelen niet in aanmerking kunnen worden genomen bij de beoordeling van het toerisme als het gaat om de toepassing van de toerismevrijstelling, resteert na correctie ongeveer 1,4 miljoen toeristische bezoeken door 600.000 unieke bezoekers. Ook hier betreft het uitsluitend de Nederlandse toeristen en zijn de buitenlandse bezoekers nog niet in aanmerking genomen. Het ligt in de rede dat dit bezoek zich concentreert op de historische kern van Haarlem en de daar gevestigde musea.
 43. Naar het oordeel van reclamanten is voorshands aannemelijk - al zullen zij nog kennis moeten nemen van de nota "Definitief besluit vrije koopzondagen" - dat, ook met inachtneming van de tot terughoudendheid nopende rechtspraak van het CBb, met deze bezoekersaantallen sprake is van op de gemeente Haarlem gericht toerisme van substantiële omvang. Reclamanten behouden zich het recht voor om op dit punt nader te reageren na ontvangst van de genoemde nota.
 44. Overigens moet worden opgemerkt dat in 2007 niet meer dan 3% van het aantal inwoners van Haarlem werkzaam was in de toeristische sector, wat niet bovengemiddeld is. De meeste Haarlemmers zijn werkzaam in de industrie, de handel, de zakelijke dienstverlening, bij overheidsinstellingen, in het onderwijs, in de gezondheids- en welzijnszorg, de bouwnijverheid, horeca en transport.
2. *Ondersteunt de winkelopenstelling het toerisme?*
45. Blijkens de parlementaire geschiedenis van artikel 3 Wtw is het de bedoeling dat de winkelopenstelling op zondag het toerisme kan ondersteunen. Reclamanten achten aannemelijk dat dat voor de historische kern ook het geval zal zijn.
 46. Evenwel moet worden vastgesteld dat de toerismevrijstelling voor de gehele gemeente is toegepast, terwijl het toerisme vooral op het centrum is gericht. Bovendien is bij artikel 6 Verordening Winkeltijden vrijstelling verleend voor alle zon- en feestdagen, bedoeld in artikel 2 Wtw, terwijl niet blijkt dat ook buiten het toeristisch seizoen (april t/m september) sprake is van autonome en substantiële toeristische aantrekkingskracht.
 47. Reclamanten zijn van oordeel dat de keuze om het toeristisch regime (a) binnen de gehele stad (en niet alleen binnen het centrum), en (b) voor het gehele jaar (en niet alleen voor de duur van het toeristisch seizoen) te verlenen, niet berust op een toe-

reikende motivering berust. De toelichting op artikel 6 Verordening Winkeltijden bevat op dit onderdeel ten onrechte geen inzicht in de gemaakte keuze. Hierbij is mede van belang dat onder de winkeliers maar weinig draagvlak is voor meer koopzondagen (60% is tegen).

48. In dit verband valt overigens op dat, voor zover reclamanten thans kunnen vaststellen, bij de overwegingen vooral gekeken is naar de opvattingen van *winkeliers* en *inwoners* van de gemeente. Op grond van de Wtw doet de behoefte van de Haarlemse bevolking echter niet terzake. De toerismevrijstelling is immers in het belang van *toeristen* en *winkeliers* in de Wtw opgenomen. Op grond van het specialiteitsbeginsel betekent dit in het kader van de belangenafweging dat meer gewicht behoort te worden gehecht aan de belangen van winkeliers dan aan behoefte van de lokale bevolking. Uit het bestreden besluit wordt niet duidelijk dat en hoe het specialiteitsbeginsel in de overwegingen is betrokken.

3. *Afweging belangen winkeliers met weinig of geen personeel*

49. Blijkens artikel 3 lid 6 Winkeltijdenwet dient bij het nemen van een besluit een belangenafweging te worden gemaakt. Ten minste behoren de volgende belangen te worden afgewogen:

- het belang van de werkgelegenheid en economische bedrijvigheid in de gemeente, waaronder mede wordt begrepen het belang van winkeliers met weinig of geen personeel en van winkelpersoneel;
- de zondagsrust in de gemeente;
- de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente.

50. De wetgever heeft met de hier voorgeschreven belangenafweging willen voorkomen dat economische overwegingen het primaat hebben. Ook immateriële belangen, en - met name ook de belangen van winkeliers met weinig of geen personeel, dient ten volle in de afweging te worden betrokken, zonder dat de economische belang van - met name - winkelketens (die kunnen profiteren van hun schaalvoordelen) op voorhand de boventoon voert.

Kleine winkeliers met weinig of geen personeel

51. De Haarlemse winkeliers zijn in meerderheid tegen meer koopzondagen (60%).

52. Reclamanten hebben noch in de Verordening Winkeltijden, noch in de toelichting daarop, een aanwijzing gevonden dat specifieke aandacht is besteed aan winkeliers met weinig of geen personeel.
53. Ten overvloede zij opgemerkt dat verruiming van zondagsopenstelling van winkels nadelig is voor kleinere winkeliers. Zij kunnen niet op dezelfde wijze als de grotere ketens profiteren van schaalvoordelen. Op grond van CAO's moet aan het personeel voor het werken op zondag als regel een aanzienlijk hoger loon te worden betaald. Voor de 15- en 16-jarigen die de supermarkten kunnen inzetten levert dat veel lagere loonkosten op dan de veelal wat oudere werknemers waarover kleinere winkeliers vaak beschikken.
54. Winkeliers zonder personeel (die bij een werkweek van zes dagen al 60 tot 80 uur per week maken) zullen, om te voorkomen dat zij omzet kwijtraken aan grotere winkelketens, zeven dagen per week in de weer moeten zijn, terwijl ook zij (uit sociale dan we principiële overwegingen) behoefte hebben aan een wekelijks rustmoment. Tegenover deze hogere kosten (c.q. hogere arbeidsinzet van winkeliers zonder personeel) staan echter geen extra bestedingen. Het spreekt immers voor zich dat zondagsopenstelling de bestedingsmogelijkheden van de klantenkring als zodanig niet vergroot. Bovendien leert de praktijk dat de mogelijkheid van winkelen op zondag in de regel slechts het gemak van de lokale markt en niet dat van toeristen dient. Met name de supermarkten profiteren daarvan omdat winkelen op zondag doorgaans in het teken staat van het halen van 'vergeten' boodschappen.
55. Verder zijn de marges in het MKB klein. De veronderstelde vrijheid om op zondag dicht te blijven is er nauwelijks. Dit laat zich met name gelden in de foodsector, waar zich het fenomeen voordoet dat supermarkten veelal kiezen voor een maximale invulling van de vrijheid op zondag open te gaan. Daartegenover staat dat de winkeliers met weinig of geen personeel, die er wegens sociale of religieuze redenen voor kiezen om één dag in de week in gezins- of familieverband door te brengen en derhalve niet op zondag open te gaan, omzet weg zien vloeien naar de supermarkten die op zondag wel open zullen gaan. Een winkelier met weinig personeel zal voorts aanlopen tegen artikel 5:6 Arbeidstijdenwet, op grond waarvan hij een werknemer niet kan verplichten op zondag te werken en daarmee dus in een situatie kan komen waarin hij op zondag wel open zou willen gaan, maar daartoe feitelijk niet in staat is.

56. Het is dan ook niet zonder reden dat het Centraal Planbureau heeft becijferd dat de kleinere winkeliers door ruimere zondagsopenstelling er in omzet op achteruit gaan (productie 2, zie p. 11). Het is in dit verband niet zonder reden dat uit een door de grootste branchevereniging in de detailhandel (CBW-Mitex) uitgevoerd onderzoek (productie 3) blijkt dat nog geen 10% van de MKB-ondernemers in de mode-, sport- en woonbranche behoefte heeft aan verruiming van koopzondagen. Het is niet aannemelijk dat dat voor andere takken binnen het MKB anders ligt. Voor wat betreft de food-sector geldt dat uit een door Deloitte uitgevoerd onderzoek (productie 4, zie par. 2.7.2, p. 50) blijkt dat supermarkten hun marktaandeel verder zullen vergroten ten koste van de kleine winkeliers, hetgeen volgens Deloitte mede wordt veroorzaakt de toenemende zondagsopenstelling van winkels.
57. Reclamanten wijzen er in dit verband nog op dat verdedigbaar is dat (kleine) winkeliers in het centrum rekening dienden te houden met de mogelijkheid van het van kracht worden van een toeristisch regime. Wat betreft de gebieden buiten het historische centrum, dus de delen van Haarlem zonder toeristische aantrekkingskracht, geldt echter het tegendeel: de winkeliers buiten centrum hebben redelijkerwijs geen rekening hoeven houden met de instelling van het toeristisch regime. Reclamanten hebben niet kunnen vaststellen in hoeverre dit aspect onderdeel is geweest van de belangenafweging.
58. Concluderend moeten reclamanten vaststellen dat onvoldoende duidelijk is in hoeverre de belangen van winkeliers met weinig of geen personeel in de overwegingen zijn betrokken, en dan met name de winkeliers buiten het centrum. Daarmee is het besluit in strijd met artikel 3 lid 6 Wtw (omschrijving van de ten minste af te wegen belangen) en artikel 3 lid 7 Wtw (motivering inzake wijze van belangenafweging).

Werknemers

59. Noch uit de Verordening Winkeltijden zelf noch uit de toelichting daarop valt op te maken in hoeverre de belangen van het (winkel)personeel in de belangenafweging is betrokken. Niet blijkt dat onderzoek is gedaan naar de bereidheid van personeel om op zondag te werken en de gevolgen van vrijgave van het aantal koopzondagen voor de druk die het personeel ervaart met betrekking tot het werken op zondag.
60. Uit de parlementaire geschiedenis van de Wtw blijkt dat de toepassing van de toerismevrijstelling op lokaal niveau maatwerk vereist. Hierbij geldt als uitgangspunt dat

belangen niet kunnen worden afgewogen (artikel 3:4 Awb) als niet vooraf kennis is verkregen over de in aanmerking te nemen feiten en belangen (artikel 3:2 Awb). Juist daarom wordt in de parlementaire geschiedenis van de Wtw meermaals gesteld dat de in aanmerking te nemen belangen in beeld moeten worden gebracht, waarbij onder meer melding wordt gemaakt van consultaties van belanghebbenden, economisch onderzoek en enquêtes. Volgens de wetgever is het bijkomend voordeel hiervan dat de belangenafweging beter toetsbaar wordt voor de rechter.

Memorie van toelichting, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 3, p. 6 t/m 7; Nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II, 2008-2009, 31728, nr. 16, p. 5 en p. 7; Memorie van antwoord, Kamerstukken I 2009-2010, 31728, C, p. 16-17.

61. Er dient dan ook op lokaal niveau onderzoek te worden gedaan naar onder meer de bereidheid van het winkelpersoneel om op zondagen te werken en de vrijheid die zowel werknemers als sollicitanten ervaren om 'nee' te zeggen tegen een verzoek van de werkgever om op zondagen te werken. De uitkomsten van dit onderzoek moeten in de belangenafweging worden betrokken en mede op basis daarvan dient besloten te worden omtrent toepassing van de toerismevrijstelling.
62. Het enkele feit dat artikel 5:6 lid 1 Arbeidstijdenwet de werkgever verplicht de arbeid zo in te richten dat de werknemer niet op zondag hoeft te werken, doet aan het voorgaande niet af, reeds omdat artikel 5:6 lid 2 en lid 4 Arbeidstijdenwet belangrijke uitzonderingen bevatten. Dat de Arbeidstijdenwet bepalingen bevat in verband met zondagsarbeid, ontslaat uw raad dus niet van de verplichting tot afweging van alle bij het besluit betrokken belangen, waaronder het belang van werknemers. Immers, ondanks dat ook de Winkeltijdenwetgever bekend zal zijn met de Arbeidstijdenwet, wordt niettemin een expliciete belangenafweging verlangd, ook ten aanzien van de belangen van het winkelpersoneel. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat in dat kader niet met een generieke overwegingen ten aanzien van de belangen van werknemers kan worden volstaan. Die belangen moeten in beeld worden gebracht.
63. Dit geldt met name voor het personeel dat werkzaam is in winkels buiten het centrum, omdat zij een vantoepassingverklaring van het toeristisch regime voor de gebieden buiten het centrum redelijkerwijs niet hebben kunnen voorzien.
64. Overigens blijkt uit onderzoek door het CNV in Zoetermeer (productie 5) dat werkgevers in de praktijk druk uitoefenen op het personeel en dat veruit de meerderheid van

de werknemers weinig behoefte heeft aan werken op zondag. Het is aannemelijk dat Zoetermeer niet op zichzelf staat. Zonder nader onderzoek op dit vlak is het - mede ook gelet op wat de parlementaire geschiedenis daarover zegt - onmogelijk de voorgeschreven belangenafweging op de door de wetgever voorziene wijze vorm te geven.

Leefbaarheid

65. Op grond artikel 3 lid 6 onder c Wtw dient in de belangenafweging ook te worden betrokken het effect van toepassing van de toerismevrijstelling op de leefbaarheid van de gemeente. Uit de parlementaire geschiedenis (zie boven, randnummer 33) volgt dat dit omvat de leefbaarheid van de gemeente voor kleinere winkeliers alsmede het personeel.
66. De toelichting op de Verordening Winkeltijden mist echter elke afweging ten aanzien van het belang van winkeliers met weinig of geen personeel, alsook van het winkel-personeel, om de gemeente ook voor hén leefbaar te houden. Van belang hierbij is het - in de parlementaire geschiedenis van de Wtw expliciet aan de orde gestelde - belang van de kleine winkelier om (onder meer) niet op zondag te hoeven werken. Het argument dat winkeliers niet verplicht zijn op zondag open te gaan, wordt door de praktijk gelogenstraft (zie boven, randnummers 53 t/m 58).
67. Ook inzake het belang van omwonenden van winkelcentra en supermarkten bij een goede leefbaarheid, waaronder mede valt het voorkomen voor deze omwonenden van geluidsoverlast en verkeersdruk gedurende zeven dagen in de week, valt in het besluit noch in de toelichting daarop weinig terug te vinden. Met name als het gaat om de winkels buiten het centrum had dit in de rede gelegen, nu winkeliers in de niet-toeristische zones in Haarlem noch hun personeel redelijkerwijs hebben kunnen voorzien dat de toerismevrijstelling ook buiten het centrum van toepassing zou worden verklaard. Dit gegeven impliceert voor uw raad een verzwaarde motiveringsplicht met betrekking tot de keuze om het toeristisch regime niet te beperken tot het centrum van de stad.
68. Nu het raadsbesluit op dit punt geen overwegingen bevat, is het onderdeel 'leefbaarheid' op een ontoereikende wijze onderzocht en afgewogen.

4. Zorgvuldige voorbereiding

69. In het voorgaande is gesteld dat niet duidelijk is in hoeverre het toerisme rechtvaardigt om het toeristisch regime ook buiten het centrum van kracht te doen zijn.
70. Evenmin blijkt dat rekening is gehouden met de belangen van de winkeliers met weinig of geen personeel (vooral de winkeliers buiten het centrum). Uit niets blijkt voorts dat is voldaan aan de eis dat onderzoek wordt gedaan naar de gevolgen van de instelling van een toeristisch regime voor winkelpersoneel.
71. Daarmee is het besluit genomen in strijd met het vereiste dat kennis moet worden vergaard van de relevante feiten en de af te wegen belangen (artikel 3:2 Awb), specifiek voor wat betreft de belangen van winkeliers met weinig of geen personeel en in verband daarmee de gevolgen van het besluit voor de leefbaarheid in relatie tot de betreffende winkeliers (artikel 3 lid 6 Wtw).

5. Zorgvuldige belangenafweging

72. Zondagsopenstelling op grond van de toerismevrijstelling dient naar zijn aard slechts het belang van de winkeliers in het centrum. Toeristen zullen geen behoefte hebben om buiten het stadscentrum te winkelen.
73. Dit stelt uw raad voor de vraag of in redelijkheid kon worden besloten om het toeristisch regime ook buiten het centrum van kracht te doen zijn. Relevante aspecten hierbij zijn dat het toerisme buiten het centrum niet tot meer werkgelegenheid in winkels leidt. Voor zover het de gebieden buiten het centrum betreft zullen vooral de supermarkten profiteren van meer zondagsopenstelling. Dit geschiedt ten koste van de kleinere winkeliers, zoals blijkt uit de hierboven genoemde rapporten van het CPB en Deloitte. Noch uit de Verordening, noch uit de toelichting daarop blijkt of en in hoeverre uw raad zich van dit belangrijke gegeven rekenschap heeft gegeven.
74. Gelet op het feit dat te verwachten valt (het tegendeel is in elk geval niet aangetoond) dat zondagsopenstelling voor de meeste kleinere winkeliers niet tot extra omzet maar wel tot extra kosten zal leiden, moet bovendien worden vastgesteld dat in redelijkheid aan het belang van een aantal supermarktketens met een groot personeelsbestand geen zwaarder gewicht behoorde te worden toegekend dan aan de belangen van de 60% winkeliers die tegen meer koopzondagen zijn. Dat geldt vooral - zij het niet

uitsluitend - de winkeliers buiten het centrum. Vooral omdat helder is dat, voor wat betreft de winkels buiten het centrum, 52 koopzondagen per jaar koopzondagen niet tot meer bestedingen van toeristen zal leiden.

75. Het besluit mist op dit punt een volledige belangenafweging, hetgeen in strijd is met artikel 3 lid 6 Wtw en artikel 3:4 lid 1 Awb.

Conclusie

76. Het besluit kan niet in stand blijven en behoort te worden herroepen.

Reclamanten verzoeken uw raad:

- a. het bezwaar gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herroepen;
- b. hen overeenkomstig artikel 7:15 lid 2 Awb een vergoeding toe te kennen voor de kosten ten behoeve van de onderhavige bezwaarprocedure, waaronder begrepen de kosten van beroepshalve verleende rechtskundige bijstand.

Hoogachtend,

C.J.R. van Binsbergen

Raadsstuk

Onderwerp: Definitief besluit vrije koopzondagen

Reg.nummer: STZ/EC 2011 / 278807

1. Inleiding

Op 5 april 2011 heeft het college het principebesluit genomen vrije koopzondagen mogelijk te maken voor de gehele stad (2011 /54437). Daarbij kunnen ondernemers / winkeliersverenigingen zelf hun winkelopstelling op zon- en feestdagen bepalen tussen 12.00 uur en 20.00 uur. Voor het nemen van het principebesluit is een representatief onderzoek gehouden onder burgers/consumenten en ondernemers. Daarnaast zijn bij het onderzoek diverse belangenorganisaties betrokken. Het besluit van 5 april 2011 is vrij gegeven voor inspraak. Op verzoek van de raadscommissie Ontwikkeling is tijdens de behandeling van het principebesluit (d.d.28 april 2011) de inspraakperiode verlengd naar tien weken. De inspraakperiode liep van 14 april 2011 tot 25 juni 2011. De resultaten van de inspraak zijn verwerkt in deze nota en zijn betrokken bij de volgens de nieuwe Winkeltijdenwet vereiste belangenafweging en toepassing van het toeristische artikel van deze wet. Ook is er gekeken naar de landelijke discussie rondom dit onderwerp. Op basis van deze inspraak en de Winkeltijdenwet volgt hier een definitief besluit.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Vrije koopzondagen mogelijk te maken voor de gehele stad waarbij ondernemers/winkeliersverenigingen zelf hun winkelopstelling op zon- en feestdagen bepalen tussen 12.00 uur en 20.00 uur.
2. Voor warme bakkers en bloemenhandelaren geldt toestemming voor openstelling vanaf 08.00 uur.
3. Akkoord te gaan met het laten vervallen van de nota's: Beleidsregels winkelopstelling op zon- en feestdagen (STZ/EC 2009/36536) en Zondagavondwinkelbeleid (STZ/EC 2009/36535).

3. Beoogd resultaat

Meer koopzondagen ten behoeve van de consument en vrije koopzondagen voor ondernemers en winkeliersverenigingen (afschaffen maximum aantal in het centrum en het afschaffen van het maximum per overig stadsdeel: meer gelijkwaardigheid), openingstijden tussen 12.00 uur en 20.00 uur. Minder regels en meer service.

4. Argumenten

Evenwicht bij inspraakreacties, bezwaren grotendeels te ondervangen
Op basis van onderzoek bij burgers/consumenten, ondernemers en belangenorganisaties is het hier boven genoemde principebesluit genomen voor vrije koopzondagen. Op dit besluit zijn 21 schriftelijke inspraakreacties gekomen. Daarnaast is een globale uitkomst van een door de Centrum Management Groep

(CMG) georganiseerde inspraakavond voor ondernemers uit de binnenstad meegenomen als inspraakreactie. Bij de schriftelijke inspraakreacties is het aantal voor- en tegenstanders van vrije koopzondagen ongeveer in evenwicht: ondernemers zijn voor (meer) vrije koopzondagen en bewoners/omwonenden zijn tegen. Er zijn hierbij geen schriftelijke inspraakreacties van ondernemers die tegen zijn en van burgers/consumenten die voor zijn. Van de belangenorganisaties heeft alleen de winkeliersvereniging van winkelhart Schalkwijk een schriftelijke inspraakreactie ingediend. De voorstanders bij de ondernemers wijzen met name op de behoefte bij de consument, de extra werkgelegenheid en de noodzaak van vrije keuze en eerlijke concurrentie. De tegenstanders van vrije koopzondagen wijzen met name op de verstoring van de zondagrust en overlast. In onderstaande tabel (onder punt 9) zijn alle reacties met een advies weergegeven, zo ook opmerkingen/vragen vanuit de bijeenkomst van de raadscommissie Ontwikkeling op 28 april 2011. In het advies staan antwoorden op de gestelde vragen en opmerkingen. De antwoorden geven met name aan dat bezwaren tegen vrije koopzondagen grotendeels te ondervangen zijn.

Vrije koopzondagen op basis van toeristisch artikel Winkeltijdenwet mogelijk voor het gehele grondgebied van de gemeente

De gemeente Haarlem voldoet aan artikel 3 lid 3 onder a van de per 1 januari 2011 geldende Winkeltijdenwet. Daarmee is de gemeenteraad bevoegd vrijstelling te verlenen of een ontheffingsbevoegdheid toe te kennen in verband met de substantiële toeristische aantrekkingskracht van Haarlem (2011/54437) voor het gehele grondgebied van de gemeente.¹

Haarlem is een toeristische gemeente

Haarlem heeft jaarlijks circa 3,5 miljoen toeristische bezoeken, is in Nederland 12^e stad voor Nederlands toerisme en 8^e stad voor buitenlands toerisme (bron onderzoek NBTC). Het toerisme richt zich vooral op het historische centrum, maar ook daarbuiten zijn belangrijke toeristische attracties zoals de Hout, waar alleen al jaarlijks met bevrijdingspop (150.000 bezoekers) veel bezoekers van buiten Haarlem komen, het Spaarne en de Molenplas (vaar- en fietstoerisme Noord en Schalkwijk), het museum Pest en Dolhuis en de grote bezienswaardigheid Spaarndam. Verder is er de toeristische Holland route langs industrieel erfgoed in de metropool Amsterdam, ook door de Waarderpolder. Daarnaast hebben toeristen de mogelijkheid om buiten het centrum in hotels te overnachten. Haarlem

¹ Nader juridisch onderzoek (wet, jurisprudentie, toeristisch regime bij andere gemeenten) wijst uit dat dit kan. De Civiele rechter heeft in een kort geding (d.d. 01042010) bepaald dat de Verordening Winkeltijden Amsterdam 2010 niet buiten werking kan worden gesteld: "De Winkeltijdenwet verplicht de gemeenteraad bij het verlenen van ontheffing van de zondagsluiting van winkels niet tot het aanwijzen van slechts dat deelgebied van de gemeente dat een toeristische aantrekkingskracht heeft". De gemeente Amsterdam heeft daarbij aangevoerd dat hun Verordening voldoet aan de verzwaarde motiveringseisen van de nieuwe Winkeltijdenwet die per 1 januari 2011 in werking zou treden. In antwoord op kamervragen over het raadsbesluit om in Zoetermeer 52 koopzondagen toe te staan bevestigt de minister van onder meer Economische Zaken in een brief (d.d. 16/08/11) de rechterlijke uitspraak: "Indien er sprake is van autonoom en substantieel toerisme in een deel van de gemeente, is de gemeente vrij om winkelopening op zondag in de gehele gemeente toe te staan."¹

onderscheidt zich van andere gemeenten die geen substantieel toerisme kennen maar bijvoorbeeld wel toeristische waarde en ambitie.²

Werkgelegenheid en economische bedrijvigheid nemen toe

Onderzoek, zoals dat van het Centraal Planbureau (CPB) ('Economische gevolgen beoogde aanpassing winkeltijdenwet', 2009), geeft aan dat verruiming van de zondagsopenstelling naar verwachting een positief effect zal hebben op de werkgelegenheid. De Haarlemse ondernemers geven in hun inspraakreactie aan dat de werkgelegenheid en de bedrijvigheid toenemen indien zij zelf, per ondernemer en winkeliersvereniging, het aantal koopzondagen kunnen bepalen. Er zijn geen inspraakreacties van ondernemers die dit tegenspreken. Ondernemers die ervaring hebben met vrije koopzondagen door bijvoorbeeld een winkel in Amsterdam of met een ontheffing in Haarlem, bevestigen omzetstijging. Vakbond CNV vindt dat het belang van de werknemers zwaar moet wegen. Ondernemers geven aan dat werknemers niet verplicht zijn te werken en dat ondernemers onder meer graag werken op zondag vanwege de 200% betaling.

Zondagrust blijft grotendeels gehandhaafd

Uit het eerder gehouden onderzoek kwam naar voren dat Haarlemse winkeliers hun winkels op gemiddeld 17 zon- en feestdagen willen openen (gemiddelde voor- en tegenstanders). Supermarkten en grootwinkelbedrijven willen permanent of veel vaker open dan 17 zon- en feestdagen. Door beperking van de openingstijden van 12.00 uur tot 20.00 uur blijft echter ook op koopzondagen voor tegenstanders van vrije koopzondagen verstoring van de zondagrust grotendeels beperkt tot de middagen. Bij tegenstanders van vrije koopzondagen (44 % van de burgers/consumenten is tegen vrije koopzondagen) noemen de burgers/consumenten de behoefte aan zondagrust het vaakst. Bij de meerderheid van winkeliers die tegen vrije koopzondagen zijn (61% van de winkeliers is tegen vrije koopzondagen) staat behoefte aan zondagrust op de vierde plek van meest genoemde redenen. Bij de inspraakreacties geven voorstanders van vrije koopzondagen aan dat rekening wordt gehouden met de behoefte aan zondagrust terwijl tegenstanders juist aangeven dat de zondagrust verstoord wordt. De zondagrust wordt verder zoveel mogelijk gewaarborgd door opgenomen regels in de Verordening winkeltijden.

Geen (ernstige) gevolgen voor leefbaarheid, veiligheid en openbare orde

In Amsterdam (bron: Verordening winkeltijden Amsterdam 2010) verwacht men wat betreft de openbare orde geen nadelige gevolgen van de verruiming van de openingstijden van de winkels. De ervaringen met de huidige openstelling in de gebieden waar het toeristisch regime reeds geldt, geeft daar geen aanleiding voor. De leefbaarheid in de wijken wordt juist vergroot. De ervaringen met de huidige zondagopenstelling in Haarlem geven ook geen beeld van verstoring van de openbare orde. Wel is de leefbaarheid rond enkele supermarkten voor een aantal omwonenden onder druk komen te staan. Een aantal inspraakreacties geeft dit duidelijk aan. Ontoelaatbare overlast is in rechterlijke procedures echter niet

² Deze gemeenten kunnen volgens de recente jurisprudentie (CBB uitspraak 02032011 gemeente Westland) niet meer dan 12 koopzondagen aanwijzen. In de gemeente Zaanstad zijn per 1 september 2011 vrije koopzondagen ingevoerd.

Op 1 september 2011 heeft de voorzieningenrechter van het College van Beroep voor het bedrijfsleven bepaald dat het besluit van de gemeente Rheden voor een algehele zondagopenstelling van kracht kan blijven.

aangetoond. Overlast van buiten geparkeerde fietsen in het centrum blijft beperkt doordat de openstelling van de fietsenstallingen vaak gelijk valt met de evenementen en City Haarlem aangeeft de extra koopzondagen te koppelen aan de evenementen.

Beperking gevolgen via Verordening en handhaving

Lijsten met handtekeningen van omwonenden bij de supermarkt Spoorwegstraat geven een indicatie dat het aantal voorstanders bij omwonenden van een supermarkt zeker zo groot is als het aantal tegenstanders. De Verordening winkeltijden houdt rekening met de leefbaarheid door regels voor onder meer schoonhouden en beperken van geluidsoverlast. De politie geeft aan niet te kunnen handhaven op de exacte naleving van de tijden, maar benadrukt wel bij klachten achteraf zaken te kunnen doen in samenwerking met de gemeente (recentelijk voorbeeld is een dwangsom voor een supermarkt waarbij gebleken is dat dit werkt).

5. Kanttekeningen

Zondagrust toch meer onder druk

Bevoorrading van supermarkten is deels nodig later op de zondagochtend (vanaf 10.00 uur). Dit geeft bij enkele supermarkten meer druk op de zondagrust.

6. Uitvoering

- Daags na de datum van het genomen besluit wordt het besluit gecommuniceerd aan een ieder via de stadkrant en per directe mail/post aan de belangenorganisaties
- Aan belanghebbenden bewoners/consumenten, ondernemers en belangenorganisaties zal de gemeente via de genoemde kanalen de mogelijkheden en de termijn van het indienen van bezwaren en beroepsmogelijkheden bekend maken.
- Het beleid van vrije koopzondagen zal per ingang van 1 maart 2012 van kracht worden.
- Per 1 maart 2012 treedt de Verordening Winkeltijden Haarlem 2012 in werking, vast te stellen door de raad via een aparte nota.
- Het beleid wordt in 2013 geëvalueerd.

7. Bijlagen

- B&W-nota Winkels open op zon- en feestdagen? (besluit van 5 april 2011)
- Inspraakreacties

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. Vrije koopzondagen mogelijk te maken voor de gehele stad waarbij ondernemers/winkeliersverenigingen zelf hun winkelopstelling op zon- en feestdagen bepalen tussen 12.00 uur en 20.00 uur.
2. Voor warme bakkers en bloemenhandelaren geldt toestemming voor openstelling vanaf 08.00 uur.
3. Akkoord te gaan met het laten vervallen van de nota's: Beleidsregels winkelopstelling op zon- en feestdagen (STZ/EC 2009/36536) en Zondagavondwinkelbeleid (STZ/EC 2009/36535).

Gedaan in de vergadering van (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter

9 Opmerkingen raadscommissie Ontwikkeling en Inspraakreacties

Naam, datum reactie	Samenvatting reactie/bezwaar	Advies
Raadscommissie Ontwikkeling (28/04/2011)	<u>CDA</u>: Deregulering is geen doel op zich, bezorgt vaak ook last. Het is een denkfout om het toeristisch argument voor de hele gemeente te gebruiken. Ondernemers die niet open willen en omwonenden met last van openstelling hebben enige bescherming nodig. Er zijn ondernemers die lak hebben aan de omgeving. <u>Trots</u>: Een ondernemer kan zelf de openingstijden en inrichting van het sociale leven bepalen. <u>Groen Links</u>: Kleine winkeliers hebben grote weerstand tegen vrije koopzondagen. Kracht van Haarlem in de diversiteit, vaak door kleine winkels. <u>SP</u>: Kleine ondernemers zijn in meerderheid tegen. Gemist worden de rol van de werknemer en het standpunt van de vakbond. De discussie speelt al dat werkgevers van zondagstoelag af willen. Er is omzetsdaling voor kleine winkeliers, deze gaan niet zo makkelijk 7 dagen in de week open. <u>PvdA</u>: Eindtijd van 18.00 uur is te overwegen. Aandacht is nodig voor tijden van laden en lossen. Hoe wordt toezicht leefbaarheid, veiligheid en openbare orde geregeld? Nadenken gewenst over mogelijkheden van betaald parkeren. <u>VVD</u>: Ondernemers gaan heel bewust met hun omgeving om en willen geen overlast geven. Belangrijk is dat er toezicht	Deregulering past binnen de vereiste belangenafweging van de winkeltijdenwet. Draagt daarmee bij aan eigen vrije keuze ondernemer en consument en aan beperking van last. Er is jurisprudentie die het gebruik van het toeristisch argument voor de gehele gemeente ondersteunt. De Winkeltijdenverordening geeft regels/richtlijnen voor beperking van overlast en toezicht. Vrije koopzondagen tasten de diversiteit niet aan en vergroten de concurrentiepositie van Haarlem in de regio. Werknemers willen graag op zondag werken. MKB en ondernemers geven dit aan. In Haarlem zijn er geen geluiden van het ter discussie staan van de zondagstoelag. Cao's (zoals van V&D, Levensmiddelenbedrijf, Grootwinkelbedrijf Textiel, Mode, IKEA, Schoenen detailhandel) geven voor werken op zon- en feestdagen aan dat er geen verplichting is tot werken en dat er een stoelag geldt van 100%. Winkeliers die tegen zijn (60,8% is tegen) geven als belangrijkste reden dat langere openstelling niet leidt tot meer omzet. Winkels met één werkzame persoon geven vooral aan dat langere openstelling niet prettig en te duur is en dat er niet genoeg personeel beschikbaar is (onderzoek OenS). Bij vrije koopzondagen kunnen winkeliers er ook voor kiezen op zondag niet open te gaan of op een andere dag de winkel (deels) te

	wordt gehouden. Iedereen kan een eigen keuze maken. <u>D66</u>: Mensen moeten zelf kunnen bepalen en daarin een vrije keuze hebben. Zaterdagen zijn vaak druk en de winkels zijn overvol, zondagen kunnen een toevoeging zijn aan bestaande klantenkring. Er is overlast bij supermarkten, maar brede openstelling voorkomt dat iedereen in korte openingstijden boodschappen moet doen. Meer werkgelegenheid. In Amsterdam zijn veel kleine winkels in de binnenstad open. <u>Actiepartij</u>: Jonge mensen leven en werken op hun eigen manier. Iedereen moet zijn eigen keuze bepalen. <u>Haarlem Plus</u>: Vreemd dat er een notitie ligt voor verruiming terwijl landelijke politiek hier tegen is. <u>OPH</u>: Kleine winkeliers zijn vaak gezinnen met kleine kinderen die vrij willen zijn wanneer de kinderen vrij zijn. Wanneer zij niet open gaan loopt de concurrent met de omzet weg.	sluiten. Bij beperking van koopzondagen worden alle winkeliers beperkt in hun ondernemerschap. Er zijn (ondanks oproepen) geen schriftelijke inspraakreacties van (kleine) ondernemers die tegen zijn. Op de inspraakavond (zie 10) gaven een paar ondernemers aan tegen te zijn. Eigen keuze en verschillende belangen bij ondernemer en consument geven aan dat met een eindtijd van 20.00 uur de meeste mensen gebaat zijn. De eindtijd is bij de ontheffingen openstelling op zondag al terug gebracht van 21.00 uur tot 20.00 uur. Bevoorrading van niet houdbare producten is nodig voor openingstijd. Politie geeft aan dat voor elke koopzondag minimaal 4 extra politiemensen in 1 dienst extra gepland worden, boven op de reguliere planning. Een voorstel is in voorbereiding om over te gaan tot het invoeren van betaald parkeren op zondagen. Men kan zondagochtend met het gezin doorbrengen of bijvoorbeeld de woensdagmiddag. Andere opmerkingen ondersteunen het voorgestane beleid van vrije koopzondagen.
I. CNV, (11/04/2011)	De CNV wijst op het christelijk belang van zondagrust, het belang van sociale activiteiten, de ondermijning van de positie en zeggenschap van medewerkers (te weinig aandacht aan de positie van de werknemers in het onderzoek) en verzoekt om met werknemers en kleine winkeliers en belangenorganisaties in gesprek te gaan en het belang van werknemers zwaar te laten wegen.	Op zondagochtend mogen de winkels volgens het voorgestane beleid niet open. Daarmee is ook rekening gehouden met de beperkte groep kerkgangers onder winkeliers en burgers. Uit de evaluatie van de Winkeltijdenwet door het ministerie van EZ in 2006 blijkt dat het overgrote deel van de werknemers geen principieel bezwaar heeft tegen werken op zondagen. Het MKB is voorstander van vrije koopzondagen. Individuele ondernemers geven aan dat er veel belangstelling is om op

		zondag te werken. Er is geen verplichting tot werken op zondag en zondagse winkelopstelling. Zie verder hierboven regeling in cao's. Kleine ondernemers hebben ingesproken op een discussieavond (zie 10). Bij de raadsinfomarkt hebben werknemers en kleine winkeliers een gelegenheid om in te spreken.
2. Van Vessem, (13/04/2011)	Van Vessem wil open op zondag van 8.00 uur tot 13.00 uur voor de wandelende toerist. De klant wil vers brood op zondag	Voor warme bakkers en bloemenhandelaren geldt toestemming voor openstelling vanaf 08.00 uur.
3. Rob& Marja Dekker, (14/04/2011)	Er is overlast van indrinkend uitgaanspubliek bij AH Soendaplein (op speelterreintjes en in de parkeergarage) tot ver over 22h30. Vroeger was alles na 18h00 en op zon- en feestdagen gewoon gesloten. Mening van omwonenden wordt gemist. Door 24h open gaan kleine winkels sluiten en ontstaat verschraling van het aanbod met alleen ketenwinkels. Met elke zondag winkels dicht behoud Haarlem de aantrekkelijkheid van winkelstad.	In de winkeltijdenwet is bepaald dat winkels door de week open mogen van 6h00 tot 22h00. Met openingstijden tot 20h00 op zon- en feestdagen wordt de overlast later op de avond beperkt. In de Verordening winkeltijden komen algemene regels/richtlijnen die ongewenste effecten van zondagopenstelling rond supermarkten e.a. winkels verder moeten beperken. Het onderzoek via digipanel omvat ook de omwonenden. Bij AH Soendaplein is bij de huidige ontheffing zondagopenstelling een inspanningsverplichting opgenomen om overlast voor een bepaald gebied samen met de bewoners op te lossen. Verder is onder de kanttekeningen (in nota met het principebesluit van 5 april 2011) aangegeven dat omwonenden bezwaren hebben ingediend tegen zondagopenstelling van supermarkten aan de Spoorwegstraat, de Eksterlaan en de Belgiëlaan. Ook is vermeld dat minstens zoveel omwonenden voor vrije koopzondagen zijn.. Uit het onderzoek van OenS

		blijkt niet dat kleine winkels moeten sluiten als gevolg van meer koopzondagen.
4. Dirx drogist, (15/04/2011)	Werknemers werken vrijwillig op zondag, daardoor staat de geloofsovertuiging van werknemers niet in de weg. Open om 12.00 uur en uiterlijk 20.00 uur dicht levert een bijdrage aan de zondagrust. Men voldoet aan de wensen van de consument. Het bevordert de werkgelegenheid en versterkt de concurrentiepositie binnen de metropool.	Reactie ondersteunt het voorgestane beleid van vrije koopzondagen.
5. AH regio Haarlem-Zaanstad (27/04/2011)	Hedendaagse klant heeft behoefte om zelf te bepalen wanneer men boodschappen doet. Werken op zondag is vrijwillig en is bij jongeren gewild ivm de dubbele betaling. Het levert extra (bij) banen op. Het versterkt de concurrentiepositie van Haarlem in de metropool (omliggende gemeenten kennen al volledige zondagopenstelling) en heeft een gunstig effect op de totale week. Openstelling heeft een gunstig effect op de leefbaarheid in de wijk tov de huidige situatie. De consument zal boodschappen doe in z'n eigen wijk (minder toestroom op de enkele supermarkt die nu open is, waardoor overlast wordt beperkt).	Reactie ondersteunt het voorgestane beleid van vrije koopzondagen.
6. Vereniging Spoorwegkwartier 28/04/2011	Toerisme is gericht op het centrum en vrije koopzondagen voor de gehele stad is oneigenlijk. Lotingsysteem voor supermarkten lost de ongelijkheid op tussen centrum en overig Haarlem. Het principebesluit is niet te rijmen met de feiten, alleen bij supermarkten is er een absolute meerderheid voor vrije koopzondagen. Haarlem is een aantrekkelijke woonstad en woongenot is een goed, sterk punt (aldus coalitieakkoord). Dit wordt echter aangetast door zondagopenstelling van supermarkten. Het staat ook haaks	Andere steden laten zien dat ook buiten het toeristische centrum vrije koopzondagen mogelijk zijn. Met het lotingsysteem kunnen maar 9 supermarkten beperkt open op zondagen terwijl circa 30 supermarkten open willen. Door openstelling van alle winkels kan de consument zijn boodschappen doen in de eigen wijk.

4
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

	op de voorgenomen ontwikkeling van de Spoorwegstraat in de richting van (hoogwaardig) wonen.	
7. Marqt 04/05/2011	Marqt is positief tav van vrije koopzondagen. Klanten van Marqt hebben hier behoefte aan. Marqt verkoopt duurzaam geproduceerde producten met een hoog versgehalte. Is uniek, bij supermarkten die op zondag open zijn is minder dan 2% duurzaam geproduceerd eten. Moeten nu veel producten weggooien omdat ze op zondag niet open kunnen. Is in strijd met duurzame bedrijfsvoering en voorkomen van verspilling. In Amsterdam zijn ze wel open op zondag en werken de medewerkers vrijwillig en tegen betaling van 200%. Het is niet te verklaren waarom de ene winkel wel open mag op zondag en de andere niet. Is in strijd met duurzaamheidgedachte van de gemeente omdat veel klanten uit de wijk van Marqt trekken naar de geopende winkels. Dit geeft veel overlast en extra verkeer.	Reactie ondersteunt het voorgestane beleid van vrije koopzondagen.
8. IKEA 16/05/2011	Goede zaak dat bestuurder oog heeft voor lokale ondernemers- belangen. IKEA geeft aan dat een ruimere openstelling voldoet aan de wensen van de consument. De klant van IKEA wil ook op zondag winkelen. Dit kwam uit door IKEA gehouden enquêtes. Regionale aantrekkingskracht van IKEA zorgt er ook voor bijdrage aan het bezoek van de stad als toeristische attractie. Verruiming van de winkeltijden betekent een toename van de werkgelegenheid en groei economie. Medewerkers werken op vrijwillige basis. Het is een goed besluit om de openings-tijden van 12 tot 20 uur te beperken. IKEA neemt de maatschappelijke verantwoordelijkheid om overlast tot een minimum te beperken via een gedetailleerd plan van aanpak	Reactie ondersteunt het voorgestane beleid van vrije koopzondagen

	voor schoonmaak (eigen schoonmaakorganisatie), overlast van verkeer en na sluitingstijd.	
9. AH-Bouwens 12/04/2011 (ontvangen door gemeente 13/05/2011)	AH Bouwens is een groot voorstander van de zondagopenstelling. Heeft ondervonden dat de consument graag op zondag de boodschappen doet. Voor AH-Eksterlaan was de zondag- openstelling succesvol. Er is geen sprake meer van een traditionele werkweek (steeds meer 24 uurs economie). Het lotingsysteem voor zondagopenstelling lost oneerlijke concurrentie niet op omdat niet alle winkels open mogen. Het is vreemd dat winkels tov Velsen en Zandvoort in de toeristisch veel aantrekkelijker gemeente Haarlem niet op alle zondagen open mogen. Een extra verkoopdag betekent betere doorstroming van de goederen, wat derving van producten vermindert. Is goed voor de werkgelegenheid. Degenen die tegen de zondagopenstelling zijn, denken aan hun persoonlijk belang en niet uit het oogpunt van de klant.	Reactie ondersteunt het voorgestane beleid van vrije koopzondagen.
10. Ondernemers discussieavond CMG 18/05/2011	Aanwezig waren 60 tot 70 ondernemers en raadsleden. Opmerkingen waren o.a. : Samen open gaan is belangrijk; je kan extra omzet halen op zondag, een enkeling geeft aan dat het juist geld kost; Zijlstraat is dicht (80% is tegen, later 50% tegen); filiaalbedrijven zijn vooral voor; je moet kijken naar de kansen, steeds meer mensen gaan op zondag winkelen; één ondernemer gaat nooit open op koopzondagen uit principe (tijd voor familie sport e.d., er valt genoeg te verdienen in de rest van de week); eenduidigheid van openingstijden is belangrijk (iedereen dezelfde tijd open en dicht); keuzevrijheid is nodig, geen betutteling, bij VenD is het op zaterdag tussen 17.00 uur en 18.00 uur het drukst (winkeliers, straatverenigingen, winkeliers-verenigingen	De koopman wint het nipt van de dominee (HD 19/05/2011). De aanwezige ondernemers uit de binnenstad zijn in krappe meerderheid voor vrije koopzondagen. Het is belangrijk dat alle belangen genoemd in de wet zo zorgvuldig mogelijk worden afgewogen. Een beperking van de openingstijden op zon- en feestdagen van 12.00 uur tot 20.00 uur houdt met zoveel mogelijk belangen rekening. Binnen deze tijden is er keuzevrijheid hoe lang en hoe vaak men open gaat. Belangrijk voor straatverenigingen en winkeliersverenigingen maar ook voor afzonderlijke winkelbedrijven is dat men zelf goed communiceert welke zondagen men open gaat en op welke tijden. Dit is goed mogelijk via dag- en weekbladen,

	bepalen zelf de tijden); er is afvloeiing van kopers naar omliggende gemeenten; van de aanwezigen zijn er maar heel weinig (misschien 3) die nog nooit op zondag hebben gewinkeld; belangrijk is een mix van grote en kleine winkels die open zijn, deze kunnen van elkaar profiteren; men kan er ook voor kiezen om andere dagen, bv maandag, minder open te zijn.	websites en via City Marketing Haarlem.
11. Winkelhart Schalkwijk 16/05/2011 (ontvangen 19/05/2011)	Verheugd met voornemen tot verruiming. Vooral goed voor werkgelegenheid van supermarkten en grootwinkelbedrijven. Consument doet boodschappen in z'n eigen wijk. Door die spreiding verbetert de leefbaarheid in de wijken. Omdat er meer supermarkten open zijn, is er spreiding van verkeer, parkeerdruk, afval (glas, papier) en zwerfvuil. Versterking concurrentiepositie tov regio. Van belang is dat voor alle stadsdelen hetzelfde aantal koopzondagen geldt. Er is twijfel aan de haalbaarheid voor Winkelhart Schalkwijk om alle zondagen open te zijn. Voorstel: voor alle winkels/stadsdelen 19 koopzondagen opnemen. Alle werknemers werken vrijwillig op zondag.	Reactie ondersteunt grotendeels het voorgestane beleid. Wijkt af door voorstel van 19 koopzondagen. Dit voorstel doet geen recht aan individuele behoefte consument, supermarkten winkeliers en winkeliersverenigingen (City Haarlem wil 24 koopzondagen, supermarkten willen elke zondag open). Vrije en gelijke concurrentie ontstaat door iedereen dezelfde mogelijkheid te geven voor winkelopenstelling op zon- en feestdagen. Er is geen verplichting tot zondagopenstelling.
12. P.R. Schuurmans 21/05/2011	Ondervindt steeds meer hinder door openstelling op zondag van AH Soendaplein. Kan niet meer rustig in de tuin zitten, parkeerdruk en verkeer in de omliggende straten neemt enorm toe. Hangjeugd maakt van het speelpleintje een enorme troep en zorgt voor geluidsoverlast. Last van rommel in de tuin en kreeg bijna fles op het hoofd. Bedrijfsleider doet niets. Is tegen koopzondagen.	Als er meer supermarkten opengaan zal de druk bij AH Soendaplein verminderen. Regels/richtlijnen in de verordening en optreden nav klachten richting bedrijfsleider/hangjeugd moeten bijdragen aan overlastbeperking.
13. Carla de Roode 21/05/2011	Er is meer drukte op straat en straatvuil door zondagopening AH Soendaplein. Verder gebruiken veel klanten de achteringang en zetten hun auto dan in de Lombokstraat e.a.	Zie ook 12. Regels/richtlijnen in de verordening betreffen ook de schoonmaak.

	straten. Buurtbewoners kunnen hun eigen auto niet meer kwijt. Er is daarmee s'avonds veel storend geloop in de buurt op zon- en feestdagen. Het hek bij de achteringang dient dicht te zijn na 19.00 uur, dit wordt vergeten door AH. Blijkbaar rechtvaardigen de economische belangen de extra inzet door de politie, mag er ook een schoonmaakkploeg bij? Hoort een supermarkt die 24 uur open wil zijn wel thuis in een woonbuurt? Het assortiment wordt niet uitgebreid of verbeterd. Mensen die kwaliteit van leven zoeken willen dat kleine winkeltjes met ambachtelijke producten open blijven. Krijgen die nog wel een eerlijke kans met die invloedrijke ketens die door de gemeente in alles gelijk worden gegeven?	Er is bij consumenten een meerderheid voor vrije koopzondagen. De gemeente geeft alle winkeliers van grote en kleine winkels een gelijke kans om zelf te bepalen of men zondags open gaat. Uit het gehouden onderzoek is niet gebleken dat kleine winkels in hun voortbestaan bedreigd worden door grote winkels die op zondag open gaan. De kwaliteit van leven hangt ook samen met de mogelijkheid om boodschappen te kunnen doen op zondag.
14. Marja Geenevasen 21/05/2011	In 37 jaar wonen naast AH Soendaplein zijn de openingstijden opgeschoven naar 22.00 uur, 6 dagen in de week. Toename druk en onrust (tot ver over 22.30 uur) door indrinkers, vuil, lawaai (extra rondje parkeergarage). Nu is AH ook op zondag open, daarmee is de laatste rustige dag en avond verdwenen. College lijkt zich meer druk te maken om de omzet van de supers dan om de woonkwaliteit. Er ontstaat verschraling (alleen nog ketenwinkels) doordat de kleine specialist verdwijnt. Drie buurtwinkels zijn gestopt.	Zie ook 12 en 13. Er is een algemene trend van schaalvergroting die los staat van verruiming van winkeltijden. Verder is er een trend van veranderend koopgedrag door de consument.
15. van Vessem/ Jos Huijbregts mail via VVH 27/05/2011	Van Vessem is positief tav vrije koopzondagen. Voor bakkers is de gewenste opening vanaf 8.00 uur. Is gezelliger en goed voor gastvrijheid van Haarlem als bakkers zondagochtend open zijn (voorbeeld voor andere steden, doel is landelijke opening van bakkerijen op zondagmorgen). Van Vessem is voorstander van openingstijden voor speciaalzaken van 8.00 uur tot 20.00 uur, er is dan geen	Zie 2.

	oneerlijke concurrentie van retail/supermarkten.	
16. Anita Rensenbrink 28/05/2011	Is tegen het voornemen om de winkels op alle zondagen te openen. Zij woont midden in het centrum en heeft behoefte aan 1 dag rust. Als de winkels open gaan op zondag brengt dit overlast van parkeren, hangjongeren en geluid. De meeste jongeren hebben voorgestemd, maar die komen niet naar de binnenstad om geld uit te geven, maar te hangen en herrie te schoppen. Winkelpersoneel moet genieten van de zondag met familie e.d. Veel mensen weten niet eens meer wat het is een stille dag in de week.	City Haarlem wil niet elke zondag open (26 maximaal). Met winkelopenstelling vanaf 12.00 uur is er sprake van rust in de ochtend. De meeste winkels gaan ook om 17.00 uur dicht. Er is geen verplichting voor winkelpersoneel om op zondag te werken.
17. Vos AH 01/06/2011	AH Vos is zeer verheugd met openstelling op zondag tussen 12.00 uur en 20.00 uur. We lopen achter bij omgeving, past niet bij de hoofdstad van NH en beste winkelstad. Er is een run op het mogen werken van personeel op zondag (niemand verplicht en betaling van 200%). Zondagrust blijft gewaarborgd. Veel mensen sporten op zaterdag (is dus eigenlijk rustdag geworden) en doen boodschappen op zondag. Grote vertegenwoordigende organisaties zijn voor vrije koopzondagen, dit onderstreept de behoefte bij de klant en de winkeliers. Er is minder tot geen overlast in wijken als alles open gaat. Nu leveren mensen niet in hun eigen wijk glas en papier in maar bij de 9 open supermarkten. De bakken zijn daar niet op berekend. Nu is parkeren op zondag gratis. Zou betaald parkeren moeten worden, van de opbrengst kan extra schoonmaak betaald worden. Nu is er sprake van oneerlijke	Reactie ondersteunt het voorgestane beleid voor vrije koopzondagen.

	concurrentie. De rechter heeft in Amsterdam verworpen dat sommige stadsdelen wel open waren en anderen niet. Eigen keuze winkelier/burger is er nu niet. Kleine winkeliers profiteren van openstelling grote ketens, in de praktijk blijkt dat zij geen omzeterderving hebben als zij niet open gaan. Geen enkele rechter heeft ontoelaatbare overlast bevestigd, ook toen AH Spoorwegstraat één van de weinigen met zondagonthefing was. Het overgrote deel van de buurt wil dat AH Spoorwegstraat open is op zondag (bleek uit getekende petitie). In overleg met buurtbewoners en gemeente heeft AH Spoorwegstraat alle beperkende maatregelen tegen mogelijke overlast genomen. Orde en veiligheid zullen toenemen door meer sociale controle als winkels open zijn. Het is goed voor toerisme, musea en horeca en werkgelegenheid.	
18. Wijkraad Vijfhoek/Raaks/ Doelen 14062011	De wijkraad erkent dat winkelopenstelling op alle zondagen bijdraagt aan het aantrekkelijk maken van de stad. Voor buurtbewoners is het gratis parkeren en bijbehorende parkeergedrag echter een groot probleem, met name bij koopzondagen (parkeerdruk tot 140% en daardoor niet in eigen buurt kunnen parkeren). Gratis parkeren voor bezoekers in de woonstraten van de binnenstad is bij permanente koopzondagen niet langer acceptabel. Voorwaarde voor het instemmen met vrij geven van koopzondagen is dat gratis parkeren in de woonstraten niet langer wordt toegestaan. De wijkraad wil hetzelfde regime als geldt voor doordeweekse dagen. De wijkraad stelt voor de tarieven van parkeergarages op de zondagen aantrekkelijk	Een voorstel is in voorbereiding om over te gaan tot het invoeren van betaald parkeren op zondagen

	te maken voor bezoekers aan de binnenstad (bv nachttarief 2, 50 euro voor de gehele zondag te laten gelden)	
19. Mw. A.A. van Assema 21062011	Maakt bezwaar tegen de nota 'Winkels open op zon- en feestdagen'. Heeft als bewoner van de binnenstad al herrie en ongemak van evenementen en 1 dag in de week rust is een verademing. Winkels op alle zon- en feestdagen open betekent naast een hoop herrie en afval ook geen of dure parkeerplaats voor visite (krijgt als binnenstadsbewoner al geen bezoekersvignet).	Meeste winkels in de binnenstad willen niet alle zondagen open (City Haarlem: 26 zondagen maximaal). Zondagochtend blijven de winkels dicht. Er zijn regels/richtlijnen in de Verordening Winkeltijden voor het beperken van negatieve gevolgen. Zie verder 18.
20. mw. E.M.H.N. Enzweiler 24062011	Er wordt alleen gekeken naar het belang van economie en ondernemers en niet naar het belang van omwonenden en kleine zelfstandigen bij permanente zondagopenstelling. Dit is onacceptabel. Er is geen rust meer bij AH Spoorwegstraat. Omwonenden moeten al accepteren dat deze zes dagen van 14 uur open is en nu ook alle zondagen. Veel kleine zelfstandigen kunnen zich financieel niet veroorloven op zondag open te gaan. Als kleine zelfstandigen niet open kunnen/willen krijg je concurrentievervalsing tov het grootwinkelbedrijf dat wel open kan zijn. Sociale cohesie binnen een gezin valt weg, omdat zoon-of dochterlief in de supermarkt werkt op zondag. Dan is er geen tijd voor elkaar of voor sport en spel. Andere dag plannen kan niet want dan heeft iedereen weer andere bezigheden. Het snijdt geen hout om heel Haarlem als toeristisch gebied te bestempelen, alleen maar om een rechtvaardigingsgrond te zoeken voor een permanente zondagopening.	De gemeente Haarlem weegt alle belangen conform de vereiste van de wet zorgvuldig af. Dus ook het belang van omwonenden en kleine zelfstandigen. Volgens de wet mogen winkels open van maandag tot en met zaterdag van 6.00 uur tot 22.00 uur. De gemeente wil zondagopening toestaan vanaf 12.00 uur tot 20.00 uur. Daarmee wordt voor de zondagochtend en een belangrijk deel van de avond de zondagrast niet beïnvloed door mensen die winkelen/boodschappen doen. Kleine zelfstandigen kunnen juist profiteren door samen met het grootwinkelbedrijf op zondagen open te zijn. Zie ook bij 13. Sociale cohesie in een gezin kent vele aspecten. Zaterdag is vaak een dag dat men tijd voor elkaar heeft en voor sport en spel. De gemeenteraad is bevoegd vrijstelling te verlenen of een ontheffingsbevoegdheid toe te kennen in verband met de substantiële toeristische aantrekkingskracht van Haarlem voor het gehele grondgebied van de gemeente. Zie verder de aangehaald jurisprudentie.
21. Vereniging	Vrijgeven van koopzondagen is een wens van B&W en van	Een beperkte meerderheid van de burgers/consumenten wil

Spoorwegkwartier 23062011	de supermarkten, alle andere belanghebbenden zitten er niet op te wachten. Toeristen komen niet voor de supermarkten en de toeristenbepaling is feitelijk alleen voor het centrum van Haarlem. Het kwetsbare gebied Spoorwegstraat – Delftstraat e.o. is er in hoge mate bij gebaat om wbt koopzondagen niet over één kam te worden geschoren met het (toeristisch) centrum van Haarlem. B&W wil de koopzondag niet meer regelen, supermarkten zullen er garen bij spinnen, andere ondernemers geven aan dat het hun vrije zondag kost maar niet meer oplevert (bevestigd door CPB). De feitelijke verstoring is van 10.00 uur tot 21.00 uur, is geen beperkte verstoring. Er staat “verruiming kan bijdragen aan minder overlast” dit betekent dus dat er sprake is van blijvende overlast. Behoeft van de supermarktondernemer wordt aan de consument opgedrongen. Dit betekent niet dat alle supermarkten op alle zondagen open zouden moeten zijn. Er zijn meer dan voldoende mogelijkheden door de week. Structurele oplossingen zijn nog steeds niet gevonden voor leefbaarheids- en veiligheidsaspecten. Volgens het CPB is het effect op korte en langere termijn nauwelijks aanwezig voor het economisch belang. Voor welk probleem is het geringe aantal parttime banen een oplossing? In feite willen alleen B&W, de supermarkten en enkele grootwinkelbedrijven vrije koopzondagen, heeft niks met toerisme te maken en er is aanwijsbaar te weinig draagvlak. Is volstrekt onvoldoende basis voor het principebesluit. Banen zijn ook in de wijde, goed bereikbare omtrek, te vinden. Een uitermate sterk punt van Haarlem is juist de	vrije koopzondagen. Vertegenwoordigende organisaties zijn vooral voor. Toeristen komen in de 1^e plaats voor de bezienswaardigheden en de sfeer. Winkelopenstelling is daaraan ondersteunend. Het gemeentebestuur kan volgens genoemde jurisprudentie de toerismebepaling voor het gehele grondgebied van de gemeente van toepassing verklaren. Bij vrije koopzondagen gaan veel meer supermarkten open en komen er minder mensen uit andere buurten op zondagen naar de Spoorwegstraat omdat ze dichterbij in een supermarkt terecht kunnen. Ondernemers zijn niet verplicht op zondag open te gaan, zij kunnen zelf besluiten over zondagmiddagopenstelling. Een aantal omwonenden zal ook buiten de openingstijden verstoring van de zondagrust ervaren door noodzakelijke bevoorrading van versproducten en door na sluitingstijd vertrekkende klanten. Met algemene regels/richtlijnen in de verordening wordt deze verstoring zoveel mogelijk beperkt. Consumenten bepalen zelf of op zondag boodschappen doen beter uitkomt, geeft extra keuze om bijvoorbeeld zaterdag (met het gezin) anders te besteden. Het coalitieakkoord zet in op meer banen en meer arbeidsparticipatie. Bij supermarkten en grootwinkelbedrijven ontstaat een veelvoud van banengroei (met name jongeren en vrouwen). Extra (parttime banen) op zondag zijn zeer welkom. Ook omdat men dan meer kan verdienen (100% toeslag). Vergroting van de pendel naar banen en supermarkten buiten Haarlem is niet gewenst vanwege effecten op milieu en files en verlies concurrentiekracht. In het grootste deel van Haarlem is er geen invloed van de winkelopenstelling op de zondagrust.
--------------------------------------	--	---

	kleinschaligheid en het onderscheid tussen het levendige centrum en de veel rustigere rest van Haarlem. De Vereniging wil dat het bestuur van Haarlem daar zuinig op is en dat zij juist die eigenheid durft te versterken. Ook als dat betekent dat supermarkten in een woonwijk maar beperkt open zijn op zon- en feestdagen.	Bij met name supermarkten is er wel een invloed op de zondagrust. Een aantal omwonenden van supermarkten acht dit ongewenst, minimaal zoveel omwonenden hebben hier geen last van.
22. L.M. van der Sman namens meerdere omwonenden Dekamarkt Mr Cornelisstraat 05052011	Slechts een krappe meerderheid is voor. Zondagsrust gaat wel degelijk verloren van 12 tot 8uur s'avonds. Men had al bezwaar ingediend nav waarvan al ingelote Dekamarkt een ontheffing is onthouden voor zondagopenstelling. Zondag is het laatste rustpunt na een week van ratelende winkelkarretjes, vrachtwagens die laden en lossen, dichtslaande portieren, rondzwervende vuil, overlast hangjongeren. Pogingen tot verplaatsing van de Dekamarkt zijn mislukt (wel toen wens uit Detailhandelsnota). Dekamarkt heeft geen enkele eigen parkeerplaats. Capaciteit afvalcontainers schiet ernstig tekort. Lossende vrachtwagens staan dwars op de weg, gevaar voor fietsers en voetgangers. Aantal foutief geparkeerde auto's, zou toenemen bij ontheffing zondagopenstelling. Er lopen geen toeristen rond in het Kleverpark.	Zondagopenstelling wordt verspreid over veel meer dan nu 9 supermarkten. Meer mensen gaan dan in de eigen buurt naar de supermarkt. Dit geeft minder parkeerdruk in de mr. Cornelisstraat. Regels/richtlijnen in Verordening moeten overlast beperken. Het toeristisch artikel Winkeltijdenwet kan door de raad voor het gehele grondgebied van toepassing verklaard worden.

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille	J. Nieuwenburg
Auteur	E. Evertse
Telefoon	5113469
E-mail:	e.evertse@haarlem.nl
SZ/EC Reg.nr.	2011 / 54437
Bijlage :	A,B
B & W-vergadering van	5 april 2011

Onderwerp Winkels open op zon- en feestdagen?

DOEL: Besluiten

Het besluit ten aanzien van "Winkels open op zon- en feestdagen?" is een bevoegdheid van het College

B&W

- 1 Het college neemt het principebesluit vrije koopzondagen mogelijk te maken voor de gehele stad waarbij ondernemers/winkeliersverenigingen zelf hun winkelopenstelling op zon- en feestdagen bepalen tussen 12.00 uur en 20.00 uur.
- 2 Het college besluit de nota "Winkels open op zon- en feestdagen?" vrij te geven voor inspraak, waarna een definitief besluit genomen wordt.
- 3 Het besluit heeft geen financiële consequenties.
- 4 Belanghebbenden ontvangen na besluitvorming informatie over het besluit en de mogelijkheden om te reageren; de media ontvangen een persbericht.
- 5 Het besluit wordt ter bespreking gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.

Collegebesluit

Onderwerp: Winkels open op zon- en feestdagen?
Reg. Nummer: 2011/54437

1. Inleiding

Op 6 juli 2010 heeft het college van B&W besloten het debat over koopzondagen met bewoners / belanghebbenden en de raad weer te openen. Aanleiding voor dit besluit zijn onder meer veranderde en nieuwe politieke verhoudingen. Een nieuwe winkeltijdenwet eist vanaf 1 januari 2011 van gemeenten een zorgvuldige beleids onderbouwing bij het toestaan van meer dan 12 koopzondagen (zie bijlage voor nieuwe wetsbepalingen). De ruimere winkelopenstelling in metropool- gemeenten, wensen van consumenten en ondernemers en jurisprudentie ten aanzien van ruimere toeristische openstelling versterken de noodzaak het beleid opnieuw te bepalen. Het onderwerp koopzondagen leeft in Haarlem, is veel in het nieuws en gaat veel belangen aan. Voor de bespreking in de raad is de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen in Haarlem onderzocht. Een representatief onderzoek (zie onderzoeksrapportage) is uitgevoerd door de afdeling Onderzoek en Statistiek (OenS) onder ondernemers en burgers/consumenten. Dit onderzoek geeft onder meer inzicht in het aantal voor- en tegenstanders van vrije koopzondagen. Daarbij is niet gebruik gemaakt van de resultaten van een enquête via een button op de website, omdat misbruik daarbij niet kon worden uitgesloten. Door de afdeling Economie en Cultuur zijn verder bij het onderzoek betrokken de Raad van Kerken, de verenigingen van de drie grote stadsdeelwinkelcentra en diverse belangenverenigingen zoals het Midden- en Klein Bedrijf (MKB). Het onderzoek geeft aan dat voor- en tegenstanders elkaar min of meer in evenwicht houden. Een zorgvuldige afweging is nodig. Het onderzoek van OenS geeft aan: Winkeliers zijn in ruime meerderheid tegen en burgers (consumenten) zijn in beperkte meerderheid voor. Vertegenwoordigende organisaties zijn vooral voor.

2. Besluitpunten college

- 1 Het college neemt het principebesluit vrije koopzondagen mogelijk te maken voor de gehele stad waarbij ondernemers/winkeliersverenigingen zelf hun winkelopenstelling op zon- en feestdagen bepalen tussen 12.00 uur en 20.00 uur.
- 2 Het college besluit de nota "Winkels open op zon- en feestdagen?" vrij te geven voor inspraak, waarna een definitief besluit genomen wordt.
- 3 Het besluit heeft geen financiële consequenties.
- 4 Belanghebbenden ontvangen na besluitvorming informatie over het besluit en de mogelijkheden om te reageren; de media ontvangen een persbericht.
- 5 Het besluit wordt ter bespreking gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.

3. Beoogd resultaat

Meer koopzondagen ten behoeve van de consument en vrije koopzondagen (afschaffen maximum aantal van 19 koopzondagen in het centrum en het afschaffen van het maximum aantal van 12 koopzondagen per overig stadsdeel) voor ondernemers en winkeliersverenigingen, maar dan wel tussen 12.00 uur en 20.00

uur. Handhaving van de winkeltijden op zon- en feestdagen voor het tijdstip van 12.00 uur en na 20.00 uur. Minder regels en meer service.

4. Argumenten

4.1 Verdeeldheid maar vertegenwoordigende organisaties vooral voor

Het onderzoek van OenS geeft aan: "Winkeliers zijn in ruime meerderheid tegen en burgers(consumenten) zijn in beperkte meerderheid voor. Hoe jonger, hoe meer voor. Voor zijn is vooral een kwestie van de huidige levensstijl omarmen. Redenen tegen: zondagrast, het is niet prettig voor het personeel en het biedt niet meer omzet. Voorstanders willen beduidend meer dagen open dan de huidige 19 in het centrum." Twee grote winkelcentra, MKB, Horeca, supermarkten, City Marketing Haarlem, VNG, Consumentenbond, Detailhandel Nederland en de werkgeversvereniging VNO-NCW zijn duidelijk voor. De Raad van Kerken is niet pertinent tegen en 1 groot winkelcentrum is verdeeld. Belangrijk zijn verder de economische effecten, deregulering en verzachtende effecten bij vrije koopzondagen.

4.2 Voorstel is conform nieuwe winkeltijdenwet

Om meer dan 12 koopzondagen te kunnen aanwijzen dient het op de gemeente gerichte toerisme een autonoom en substantieel karakter te hebben. Dit is voor Haarlem het geval. Verder dient de gemeenteraad bij een besluit om meer dan 12 koopzondagen aan te wijzen een aantal in de wet genoemde belangen te betrekken. Dit is in Haarlem gedaan op basis van het gehouden onderzoek. Het betreft de belangen werkgelegenheid en economische bedrijvigheid (waaronder het belang van winkeliers met weinig of geen personeel en van winkelpersoneel), de zondagrast, de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde.

4.3 Toename werkgelegenheid

Volgens het HBD (Hoofdbedrijfsschap Detailhandel) is de zondagwerker in de detailhandel voor 38% jonger dan 22 jaar en is 66% vrouw, 72% heeft een parttime of flexibele functie. Het overgrote deel van de werknemers heeft geen principieel bezwaar tegen werken op zondagen (Uit: Evaluatie Winkeltijdenwet Min.EZ 2006). In Haarlem verwacht IKEA uitbreiding van 50 banen bij permanente zon- en feestdagenopenstelling. Bij de supermarkten gaat het om een veelvoud van banengroei. Het onderzoek van het Centraal Planbureau (CPB) ('Economische gevolgen beoogde aanpassing winkeltijdenwet', 2009) geeft aan dat verruiming van de zondagsopenstelling naar verwachting een positief effect zal hebben op de werkgelegenheid.

4.4 Past in Haarlems beleid: minder regels meer service

In het kader van de gewenste reductie van regelgeving is in 2010 door de raad de kadernota 2010-2014 'Minder regels, meer service' en het daarbij horende actieprogramma 2011 vastgesteld. Het mogelijk maken van vrije koopzondagen draagt bij aan door de raad vastgesteld beleid. Het coalitieakkoord zet in op vitaal en ondernemend: werk voor iedereen (met name ook voor jongeren), een aantrekkelijke binnenstad en meer bezoekers. Verder is uitgangspunt het terugdringen van de bureaucratie (economische structuurversterking is gebaat bij minder regels) en verbeteren van de bereikbaarheid van bedrijven. Het jaarlijks aanwijzen van koopzondagen, het voorbereiden en uitvoeren van verloting van

4.9 Twee van de drie grote winkelcentra willen verruiming koopzondagen

De winkeliersvereniging voor de binnenstad, City Haarlem, wil 26 koopzondagen voor het centrum in plaats van de huidige 19. City Haarlem wil niet elke zondag open. De verruiming is gekoppeld aan het aantal evenementen op en rond de Grote Markt. Dat maakt de stad veel aantrekkelijker en geeft meer kansen op omzetverhoging en vergroot de werkgelegenheid. De winkeliersvereniging Schalkwijk wil zelf kunnen bepalen hoeveel zon- en feestdagen men open wil (-en wil geen regulering van openstelling vanuit de overheid-). Het onderscheid van het toewijzen van het aantal koopzondagen per gebied geeft ook oneerlijke concurrentie. De winkeliersvereniging Cronjéstraat geeft aan dat de voorstanders met name bij de grote winkels zijn te vinden en dat de kleine winkels niet elke zondag open willen.

4.10 Vereniging voor Midden en Kleinbedrijf (MKB) voor vrije koopzondagen

MKB-Haarlem is een voorstander van flexibele openstelling. Ondernemers moeten zelf kunnen bepalen wanneer zij opengaan. Wanneer er op zondag wel veel potentiële klandizie is maar op maandag niet dan moet de ondernemer kunnen inspelen op de behoefte van de klant. Uit de winkeltijdenverordening 2010 van Amsterdam blijkt dat er onder andere in het stadsdeel Centrum geen dwang ligt bij kleine detaillisten om mee te doen met de wekelijkse zondagsopenstelling. Veel, voornamelijk kleine winkeliers, maken geen gebruik van de wekelijkse zondagsopenstelling. De gemeente Amsterdam ziet daarom geen reden om aan te nemen dat de zondagsopenstelling in het Centrum heeft geleid tot een (aantoonbare) verslechterde positie van het MKB.

4.11 Raad van Kerken: Ondanks enkele negatieve effecten is er ook bij uitbreiding te kiezen voor niet winkelen.

Mogelijkheden voor rust en bezinning, voor tijd doorbrengen met familie en vrienden, worden de mensen niet ontnomen door uitbreiding van de koopzondagen. Ook is het mogelijk met elkaar te ontspannen bij het funshopen.

4.12 Horeca Haarlem is voor vrije koopzondagen

De markt vraagt om dergelijke ontwikkeling. De synergie van 'alles open' kan een positief effect hebben op retail en horeca (horeca draait vaak al 7 dagen).

Horeca Haarlem geeft verder aan dat in de concurrentie met Amsterdam (directe concurrent van Haarlem) wij nu de stad Haarlem moeten vermarkten en profileren als stad waar het ook allemaal kan.

De horeca kan alleen maar profiteren van het vrij laten van de koopzondagen.

4.13 City Marketing Haarlem ziet meer toeristen bij meer koopzondagen

City Marketing Haarlem profileert Haarlem als oorspronkelijke en creatieve cultuurstad waarbij de focus ligt op de samenhang tussen de verschillende sectoren. Van extra winkelopenstelling profiteren cultuur (de musea), evenementen en horeca (restaurants en hotels) door combinatiebezoek. Funshopen is de meest ondernomen activiteit van bezoekers aan een stad. Andersom draagt de culturele veelzijdigheid van Haarlem bij aan meer winkelbestedingen. Voorstanders van vrije koopzondagen onder burgers en winkeliers in Haarlem (Onderzoek OenS) noemen als derde belangrijke reden: '-Zo komen er meer toeristen en dagjesmensen naar Haarlem en dat is positief'.

4.14 Behoeft consument en ondernemer supermarkten op elkaar afgestemd

Uit het onderzoek van OenS bij ondernemers blijkt dat het overgrote deel (95 %) van de supermarkten vrije koopzondagen wil. De voorstanders onder burgers/consumenten geven als 2^e belangrijke reden voor vrije koopzondagen aan dat het voorziet in de behoefte om op zon- en feestdagen boodschappen te kunnen doen. Nu zijn er maximaal negen ontheffingen mogelijk voor circa 30 supermarkten. De vraag van supermarkt-ondernemers ligt echter hoger.

4.15 Versterking concurrentiepositie in de metropool

Het aantal koopzondagen in onze metropoolregio is toegenomen (bron: Verordeningen winkeltijden 2010 Amsterdam en Velsen). In Amsterdam (sinds 26 februari 2010) en Velsen (sinds 7 mei 2010) is het mogelijk elke zondag de winkel te openen. Ook in Velsen zijn het vooral supermarkten die daar gebruik van maken. Bloemendaal en Heemstede kennen geen mogelijkheid voor winkelopenstelling van alle winkels op elke zon- en feestdag en hebben daar geen plannen voor. Haarlem kan haar regionale concurrentiepositie versterken door niet achter te blijven bij Amsterdam en Velsen en ook Schiphol Plaza (daar zijn winkels al jaren elke zondag open). Meer koopzondagen in Haarlem zorgen voor meer bezoekers (de burgers/consumenten in het digipanel prefereren dat de winkels gemiddeld 26 zon- en feestdagen open zijn).

4.16 Toename bereikbaarheid

Voor het centrum zijn er vooral op de zaterdag bereikbaarheidsproblemen (Bron: nota Parkeren in Haarlem van KvK 2007). Dit zorgt voor minder winkelbestedingen dan mogelijk omdat bezoekers hierdoor het centrum gaan mijden. Er is daardoor meer kans op uitwijken naar andere steden. Met extra koopzondagen is er een alternatief en kan de drukte op zaterdag afnemen. Ook zijn er extra inkomsten voor de gemeente bij meer gebruik van de parkeergarages op zondagen. Verder worden supermarkten beter bereikbaar. In plaats van de 9 supermarkten, die nu vanaf 16.00 uur open mogen (tot 21.00 uur) kunnen bij de mogelijkheid van permanente zondagopenstelling alle Haarlemse supermarkten open. Supermarkten zijn dan ook in tijd (ook voor 16.00 uur) en qua aantal locaties beter bereikbaar.

4.17 Landelijk en regionaal brede steun voor vrije koopzondagen

Onder meer Detailhandel Nederland, MKB Nederland, werkgeversvereniging VNO-NCW, VNG, diverse gemeenten en de consumentenbond zijn voor vrije koopzondagen. In een brief (najaar 2010) aan de formateur van het huidige kabinet heeft het bestuur van de stadsregio Amsterdam het volgende aangegeven: "Het gebruik van het toeristisch regime leidt tot ongelijkheid en onduidelijkheid op regionale schaal. Ook de andere uitzonderingsmogelijkheid in de huidige winkeltijdenwet – het avondwinkelregime – creëert op lokale en regionale schaal oneerlijke concurrentie. Dit kan en mag nooit de bedoeling van wetgeving zijn. Vooral de bouwmarkten en supermarkten buiten het centrum hebben de deuren geopend op zondagen. De relevantie voor toerisme is daarmee ver te zoeken."

4.18 Onderzoek en principebesluit ter beoordeling belanghebbenden

Partners in de stad, winkeliers, burgers/consumenten e.a. belanghebbenden willen informatie over de resultaten van het onderzoek "Winkels open op zon- en feestdagen?" en het voorgenomen besluit. Van belang is dat zij de mogelijkheid krijgen voor een inspraakreactie. Dit draagt bij aan de vereiste zorgvuldige belangenafweging uit de nieuwe winkeltijdenwet. De nota "Winkels open op zon- en feestdagen?" wordt gedurende 6 weken in de inspraak gebracht.

Belanghebbenden ontvangen hierover informatie via de stadskrant en website. Verder informeert de gemeente betrokken organisaties apart per mail/brief. De inspraakreacties worden verzameld/ verwerkt. De nota "Winkels open op zon- en feestdagen?" wordt daar eventueel op aangepast. Het college legt deze nota ter bespreking voor aan de commissie Ontwikkeling.

4.19 Wijziging beleid heeft belangrijke consequenties

Het onderwerp, wel of geen uitbreiding koopzondagen, genereert zowel landelijk als lokaal veel media-aandacht. Het is een onderwerp dat veel belangen aangaat. Burgers/consumenten, ondernemers e.a. zijn verdeeld. Gevolgen voor zondagrast en omwonenden worden verschillend gewaardeerd. In het kader van een vereiste zorgvuldige belangenafweging is het van belang dat de raadscommissie Ontwikkeling de nota met de inspraakreacties bespreekt om tot een definitieve besluitvorming te komen.

5. Kanttekeningen

Toerisme is gericht op het centrum, vrije koopzondagen voor de gehele stad is oneigenlijk

Het ligt niet voor de hand om voor de hele stad vrije koopzondagen mogelijk te maken. Toerisme buiten het centrum van Haarlem is niet substantieel. De nieuwe wet heeft als oogmerk het aantal koopzondagen juist te beperken. Haarlem kan volstaan met hooguit een paar koopzondagen erbij in het Centrum. Daarmee vergroot de gemeente echter de ongelijkheid tussen centrum en overig Haarlem. Ook is daarmee niet in te spelen op de behoefte van de consument voor een zondags bezoek aan de supermarkten. De wet biedt ook de mogelijkheid, mits goed onderbouwd via belangenafweging, om meer dan 12 zondagen voor de hele stad toe te staan. Uit jurisprudentie (nog van voor de nieuwe wet) blijkt dat ook in niet toeristische gebieden van een toeristische gemeente winkels het hele jaar open mogen (voorbeeld is uitspraak augustus 2010 Woonboulevard Alexandrium in Rotterdam). Het is verder wel de vraag hoe de jurisprudentie zich gaat ontwikkelen op basis van de nieuwe wet.

Groot deel van de burgers (circa 44%) is tegen

Ter nuancering is op te merken dat in de praktijk de toename van de daadwerkelijke openstelling beperkt blijft. De winkeliers willen dat de winkels op gemiddeld (van voor- en tegenstanders) 17 zon- en feestdagen open gaan. De helft van de tegenstanders bij de winkeliers willen dat de winkels niet open gaan op zon- en feestdagen. Onder de voorstanders van de winkeliers wil 52% dat de winkels op meer dan 50 zon- en feestdagen open zijn.

Winkeliers zijn in ruime meerderheid (61%) tegen

Een ruime meerderheid van de winkeliers (61%) is tegen het verruimen van de zondagopenstelling. Het zijn vooral de kleine winkels waar de tegenstand het grootste is. De belangrijkste argumenten tegen zijn: - langere openstelling leidt niet tot meer omzet, - de behoefte om bij gezin /familie/vrienden te kunnen zijn en - langere openstelling is niet prettig voor ons en ons personeel. Hierbij kan worden opgemerkt dat er bij vrije koopzondagen geen verplichting is voor winkeliers /winkeliersverenigingen om open te gaan. Ten aanzien van de als 7^e tegenreden genoemd bij winkeliers (langer opengaan is te duur) is er geen significant verschil

Opening enkele supermarkten in afwijking van eerder beleid

Bij de verloting van negen ontheffingen voor zondagopenstelling in 2009 zijn enkele supermarkten uitgesloten van loting. Het is niet uitgesloten dat deze supermarkten opengaan bij vrije koopzondagen. Bewoners en buurtgroepen, maar ook wijkmanagers hebben destijds negatieve adviezen gegeven rekening houdend met de leefbaarheid en veiligheid (dubbel parkeren). De situatie is wel anders als er bijna 30 supermarkten open gaan in plaats van 9. Het kan zich zelf reguleren doordat mensen hier niet of minder met de auto naar toe gaan. Tot nu toe zijn er in Haarlem geen (ontoelaatbare) problemen geweest ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid als gevolg van zondag- openstelling. Ook in Amsterdam (bron: Verordening winkeltijden Amsterdam 2010) verwacht men wat betreft de openbare orde geen nadelige gevolgen van de verruiming van de openingstijden van de winkels. De ervaringen met de huidige openstelling in de gebieden waar het toeristisch regime reeds geldt, geeft daar geen aanleiding voor. De leefbaarheid in de wijken wordt juist vergroot.

Overlast van supermarkten beperken

In het verleden was er veel overlast bij supermarkten van zwerfvuil, winkelkarretjes, hangjongeren e.d. In de huidige ontheffingen voor zondagopenstelling van supermarkten zijn hiertoe voorschriften opgenomen, omdat de overlast op zondag vaak anders wordt ervaren dan op andere dagen. Hierin staat o.a. dat supermarkten hun eigen plan van aanpak moeten nakomen (afval, zwerfafval, verkeersoverlast, overlast na sluitingstijd, overlast bij bevoorradiging etc). Bij AH Soendaplein is een inspanningsverplichting opgenomen om overlast voor een bepaald gebied samen met de bewoners op te lossen. Met het vaststellen van algemene regels kan de gemeente de overlast verder beperkt houden. In deze regels kan geen verbod op verkoop van sterke drank worden vastgelegd. Bij de huidige ontheffingen zondagavondopenstelling mogen de slijterijen behorende bij een supermarkt niet open (geen verkoop sterke drank). Als ze straks alle zon- en feestdagen open kunnen, mag dat wel.

Kleine winkeliers zijn in meerderheid tegen

Er is een tegenstelling tussen de vertegenwoordigende organisatie MKB en de kleine winkeliers. Winkels met één werkzame persoon geven vooral aan langere openstelling niet prettig en te duur te vinden (bron: Onderzoek OenS). Er is ook niet genoeg personeel beschikbaar. Tegenstanders geven ook duidelijk aan behoefte te hebben aan zondagrust.

Kerken en anderen hebben moeite met nadelige kanten

De Raad van Kerken Haarlem zet ondanks genuanceerde opmerkingen (zie argumenten) vraagtekens bij verruiming van openstelling: "Het is de vraag of de argumenten voor meer koopzondagen (welke zijn dat eigenlijk? Financieel gewin? En voor wie precies?) voldoende sterk zijn om deze nadelige kanten op de koop toe te nemen". De nadelige kanten gelden de zondagrust, de kleine ondernemer en de mensen die weinig te besteden hebben."-Andere activiteiten dan winkelopenstelling die op zondag die de rust kunnen verstoren, - zoals sport en recreatie, museum- en horecabezoek kan en wil de gemeente niet verbieden. De Vereniging voor zondagrust en zondagheiliging heeft vaker aangegeven tegen winkelopenstelling op zon- en feestdagen te zijn (brieven d.d. 19 september 2007 en 9 juni 2010). Het onderzoek wijst uit dat de behoefte om naar de kerk te gaan een weinig genoemde

reden is om tegen vrije koopzondagen te zijn (bij winkeliers 1,6% en bij burgers 3,0%).

Regering voor beperking koopzondagen

Op 23 november 2010 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel tot wijziging van de Winkeltijdenwet aangenomen. De wet is aangescherpt juist om de belangen van zondagrust en de kleine ondernemer beter te behartigen.

Het is echter aan de gemeenten alle belangen af te wegen. Daarbij betreft de gemeente ook de belangen die landelijk en regionaal naar voren zijn gebracht. Volgens redactioneel commentaar in het NRC Handelsblad van 16 februari 2011 zijn slechts 43 van de 150 Tweede kamerleden tegen verruiming van koopzondagen.

Nieuwe wet draagt bij aan moeilijke invoering vrije koopzondagen.

Indien een gemeente aan de hand van het toeristisch regime koopzondagen heeft Vastgesteld, waarbij het besluit hierover niet in overeenstemming is met de nieuwe wet dient de gemeenteraad opnieuw te besluiten. Daarvoor geldt een overgangsregeling van een jaar na inwerkingtreding van de nieuwe winkeltijdenwet op 1 januari 2011. Binnen deze periode dienen gemeenten, die nu al meer dan 12 koopzondagen hebben vastgesteld, op grond van het toeristisch regime duidelijker dan voorheen aan te geven (op basis van genoemde criteria en belangenafweging) waarom meer dan 12 koopzondagen wordt toegestaan. De besluiten moeten goed onderbouwd worden en ook openbaar worden gemaakt voor burgers die hiertegen weer bezwaar kunnen maken. Bezwaar en beroepprocedures hebben geen schorsende werking wat inhoudt dat een gemeente de koopzondagen kan vaststellen. Anders wordt het wanneer belanghebbenden eventueel een voorlopige voorziening indienen. Deze ziet in de eerste plaats op gehele of gedeeltelijke schorsing van het bestreden besluit. Tijdens zo'n procedure (die meer dan twee jaar kan duren) kan de gemeente niet besluiten tot (meer dan 12) koopzondagen. (bron: Vereniging van Nederlandse Gemeenten).

6. Uitvoering

Inspraak

Na besluitvorming in het college komt deze nota beschikbaar voor inspraak gedurende een periode van 6 weken. De gemeente verzamelt de reacties. De nota "Winkels open op zon- en feestdagen?" wordt daar zonodig op aangepast. Het college legt de nota met inspraakreacties ter bespreking voor aan de raadscommissie Ontwikkeling om te komen tot een definitieve besluitvorming.

Nota's en Verordening Winkeltijden

Afhankelijk van de uitkomst van de bespreking in de commissie Ontwikkeling zal de gemeente een nieuwe nota Haarlemse winkeltijden opstellen. In dat geval kunnen huidige nota's vervallen. Dit zijn de nota Beleidsregels winkelopenstelling op zon- en feestdagen (registratienr. STZ/EC 2009/25846) en de nota's Zondagavondwinkelbeleid (registratienr. STZ/EC 2009/25843) en Vaststelling ontheffingen openstelling op zon- en feestdagen (registratienr. VVH-OV 2009/206011).

De uitvoeringsplanning is gekoppeld aan de vereisten vanuit de nieuwe winkeltijdenwet. Dit betekent dat een nieuwe nota Haarlemse winkeltijden in 2011

ter besluitvorming naar het college gaat. Het is verder nodig dat de raad in 2011 akkoord gaat met een nieuwe Verordening winkeltijden.

Publicatie

De gemeente maakt het winkeltijdenbeleid en de verordening winkeltijden kenbaar via een mededeling in de Stadskrant aan burgers (consumenten), ondernemers en bezoekers.

7. Bijlagen

Bijgevoegd zijn het onderzoeksverslag ‘‘Winkels open op zon- en feestdagen?’’ van OenS en de in de nieuwe winkeltijdenwet opgenomen wijziging (Gewijzigd voorstel van wet).

Reacties belanghebbenden zijn ter inzage.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

Haarlem

Reageren
o.en.s@haarlem.nl

Concernstaf
Afdeling Onderzoek en
Statistiek,
Grote Markt 2,
2011 RD Haarlem

januari 2011

Gemeente Haarlem, Onderzoek en Statistiek

Winkels open op zon- en feestdagen?

Winkels open op zon- en feestdagen?

Onderzoek en Statistiek Haarlem, januari 2011

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Haarlem, Hoofdafdeling Stadszaken Afdeling Economie en Cultuur
Samensteller	Gemeente Haarlem Hoofdafdeling Concernstaf Afdeling Onderzoek en Statistiek Postbus 511, 2003 PB Haarlem Telefoon: 023-5113018 Fax: 023-5113441 E-mail: o.en.s@haarlem.nl Internet: www.haarlem.nl/ Haarlem A-Z/ Feiten en cijfers
Bezoekadres	Stadhuis, Grote Markt 2, 2011 RD Haarlem
Samensteller	Jan Kersloot

Samenvatting en conclusies

De gemeente Haarlem kent op dit moment een vastgesteld maximum aantal koopzondagen (19 in het stadsdeel centrum en 12 in overige stadsdelen). De gemeente Haarlem heeft verder op basis van de Winkeltijdenwet het maximum van 9 ontheffingen verleend aan supermarkten voor winkelopenstelling op zon- en feestdagen van 16.00 uur tot 21.00 uur.

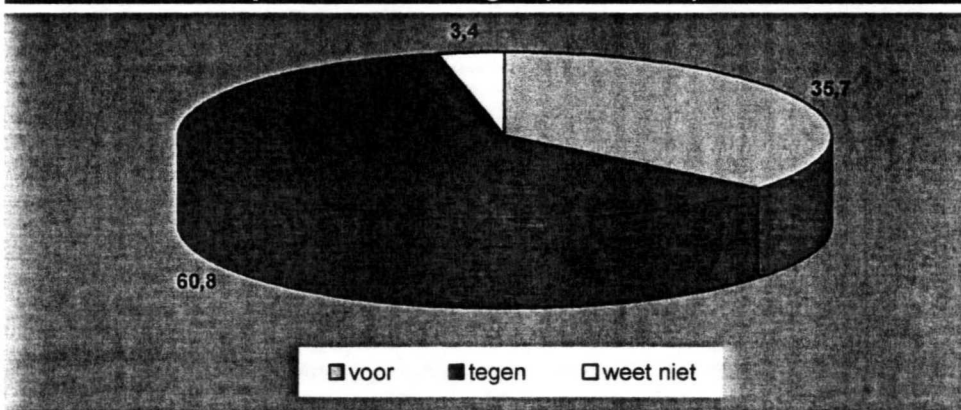
De huidige situatie kan worden gewijzigd in de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen. Dat geeft winkeliers de mogelijkheid om zelf (met de winkeliersvereniging) te bepalen hoeveel zondagen en ook feestdagen de winkel open gaat.

De gemeente heeft de behoefte aan de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen gepeild door belanghebbenden hun mening te vragen. De onderhavige rapportage spitst zich toe op een onderzoek onder winkeliers en burgers middels een enquête.

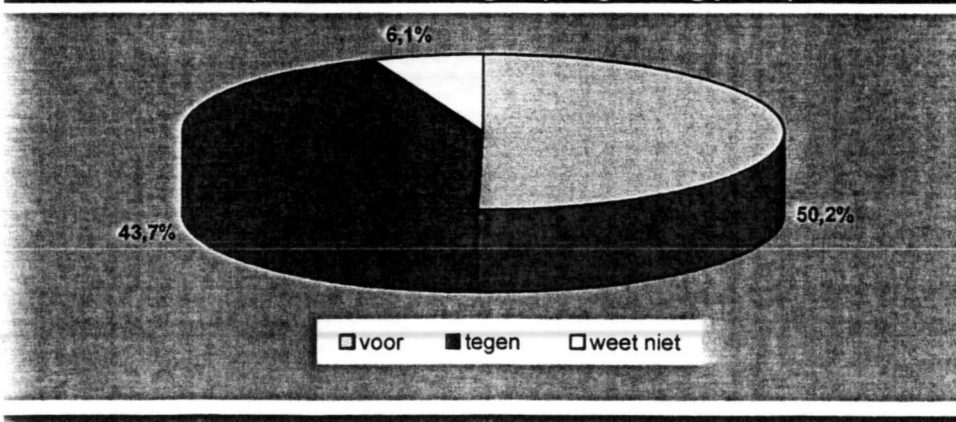
Hoofdconclusie

Winkeliers zijn in meerderheid tegen een permanente openstelling van winkels op zon- en feestdagen. Burgers (consumenten) zijn in beperkte meerderheid voor.

Voor of tegen de mogelijkheid van een permanente openstelling van de winkels op zon- en feestdagen (winkeliers)

Voor of tegen de mogelijkheid van een permanente openstelling van de winkels op zon- en feestdagen (burgers digipanel)

Winkeliers zijn in meerderheid tegen

Winkeliers zijn in meerderheid tegen de mogelijkheid van een permanente openstelling van winkels op zon- en feestdagen (60,8%). Ruim een derde (35,7%) is voor en een klein groepje (3,4%) heeft geen mening. Naast een grote groep tegenstanders (de grootste groep) dient dus ook rekening te worden gehouden met een betekenisvolle (kleinere) groep voorstanders.

Bij de verdeling over de winkeltypes springen de supermarkten eruit. 15,8% van de ja-stemmers is een supermarkt, terwijl het aandeel van dit winkeltype in de populatie 4,7% is. 94,7% van de supermarkten stemt voor.

Haarlemse burgers (consumenten) zijn in beperkte meerderheid voor

De Haarlemse burgers zijn in beperkte mate voor een permanente openstelling van winkels op zon- en feestdagen: 50% is voor, 44% is tegen en 6% heeft geen mening. Naast een grote groep voorstanders (de grootste groep) dient dus ook rekening te worden gehouden met een eveneens grote (iets kleinere) groep tegenstanders.

Hoe jonger, hoe meer voor

De tweedeling van de Haarlemse burgers is zeer sterk leeftijdsgebonden. Naarmate men jonger is, is men vaker voor. 'De jeugd' (18-29 jaar) is in hoge mate voor openstelling van winkels op zon- en feestdagen: 68%. Dit aandeel daalt lineair tot 37% als men 70 jaar of ouder is.

Vóór zijn is vooral een kwestie van de huidige levensstijl omarmen

De 'top drie' van de antwoorden voor zijn bij de winkeliers en de burgers precies hetzelfde. Men noemt het vaakst de reden dat openstelling op zondag past bij de huidige levensstijl. Tevens geeft men vaak aan dat openstelling op zon- en feestdagen voorziet in de behoefte om op die dagen boodschappen te kunnen doen. Ook vindt men het positief dat er meer toeristen en dagjesmensen naar Haarlem komen.

Redenen tegen: zondagsrust, het is niet prettig voor het personeel en het biedt niet meer omzet

De redenen tegen die in de 'top vier' van de winkeliers staan, staan ook in de 'top vier' van de burgers. Het vaakst worden genoemd: behoefte aan zondagsrust, langere openstelling is niet prettig voor de winkeliers en hun personeel en langere openstelling biedt winkeliers niet meer omzet.

Drie items hangen significant (en ook lineair) samen met grootteklasse van de winkels (aantal werkzame personen). Winkels met één werkzame persoon geven vooral aan dat langere openstelling niet prettig is voor ons en ons personeel, dat langere openstelling te duur is en dat er niet genoeg personeel beschikbaar is. Voor de grootste winkels (vijf en meer werkzame personen) speelt dat probleem duidelijk veel minder en de winkels met twee tot en met vier werkzame personen 'scoren' er tussenin.

Voorstanders willen beduidend meer dagen open dan de huidige 19 in het Centrum

Ook wat betreft het aantal zon- en feestdagen dat voor- en tegenstanders willen dat de winkel open is, komt een soortgelijk beeld naar voren tussen de winkeliers en de burgers. Winkeliers die voor zijn willen gemiddeld 35 zon- en feestdagen open zijn (burgers: 41). Bij de winkeliers die tegen zijn, is dit aantal 6 (burgers: 10). Meer dan de helft van de voorstanders, zowel onder de winkeliers als de burgers, wil dat de winkels op 50 of meer zon- en feestdagen open zijn.

Twitterbericht (aan de wethouder)

Respondenten konden in de digitale enquêtes ook een twitterbericht van maximaal 140 tekens (aan de wethouder) achterlaten. Als men daarvan gebruik heeft gemaakt, herhaalde men in grote meerderheid dat men voor of tegen is en de reden waarom werd (nogmaals) genoemd. De structuur van de antwoorden sluit aan bij de hiervoor genoemde redenen, zoals bijvoorbeeld blijkt uit een grafische illustratie van de antwoorden van de burgers die tegen zijn (aangemaakt via www.wordle.net). De antwoorden 'rust' en 'genoeg' springen eruit in deze afbeelding.

Vervolg

De uitkomsten van dit onderzoek gaan als advies naar het College en worden voorgelegd voor inspraak. De nota met onderzoeksresultaten en inspraakreacties zullen worden voorgelegd aan de raad.

Twitterbericht aan de wethouder van de burgers die tegen zijn (aangemaakt via www.wordle.net)

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusies.....	3
Inhoudsopgave.....	7
1 Inleiding	9
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Opzet van het onderzoek en verslag veldwerk.....	9
1.3 Leeswijzer.....	10
2 Voor of tegen?.....	11
2.1 Inleiding.....	11
2.2 Winkeliers.....	11
2.3 Burgers.....	12
3 Redenen voor of tegen.....	15
3.1 Inleiding.....	15
3.2 Winkeliers.....	15
3.3 Burgers.....	16
4 Hoeveel zon- en feestdagen open?.....	19
4.1 Inleiding.....	19
4.2 Winkeliers.....	19
4.3 Burgers.....	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Haarlem kent op dit moment een vastgesteld maximum aan koopzondagen (19 in het stadsdeel centrum en 12 in overige stadsdelen). De gemeente Haarlem heeft verder op basis van de Winkeltijdenwet het maximum van 9 ontheffingen verleend aan supermarkten voor winkelopenstelling op zon- en feestdagen van 16.00 uur tot 21.00 uur.

De huidige situatie kan worden gewijzigd in de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen. Dat geeft winkeliers de mogelijkheid om zelf (met de winkeliersvereniging) te bepalen hoeveel zondagen en ook feestdagen de winkel open gaat.

Redenen voor een mogelijke aanpassing van de winkeltijden zijn de toename van ongelijke concurrentie met andere gemeenten, de versterking van de economie, de belangen van kleine ondernemers en de vermindering van het aantal regels. Redenen tegen een mogelijke aanpassing zijn de zondagsrust en aspecten van de bedrijfsvoering van de ondernemers, zoals gebrek aan personeel.

De gemeente heeft de behoefte aan de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen gepeild door belanghebbenden hun mening te vragen. De onderhavige rapportage spitst zich toe op een onderzoek onder winkeliers en de burgers middels een enquête.

De uitkomsten van dit onderzoek gaan als advies naar het College en worden voorgelegd voor inspraak. De nota met onderzoeksresultaten en inspraakreacties zullen worden voorgelegd aan de raad.

1.2 Opzet van het onderzoek en verslag veldwerk

Er is een vragenlijst ontwikkeld waarmee winkeliers en burgers (middels het digipanel) hun mening kenbaar konden maken. De vragenlijsten zijn digitaal afgenomen in november 2010.

In de enquête is gevraagd of men voor- of tegen de mogelijkheid is van een permanente winkelopenstelling. Ook de motieven (voor of tegen) zijn gepeild, alsmede het aantal zon- en feestdagen waarop men wil dat de winkel open zal zijn bij een gewijzigde regelgeving.

Voor de peiling onder de winkeliers is gebruik gemaakt van het LISA-populatiebestand met daarin (1.052) adressen van winkeliers in Haarlem. De burgerpeiling heeft plaatsgevonden via het digipanel van OenS. Dit panel is een betrouwbare afspiegeling van de burgers in de gemeente Haarlem. Als toegift is er, bij wijze van uitnodiging aan iedere betrokkene, ook een button op www.haarlem.nl geplaatst waarmee burgers van binnen en buiten Haarlem hun mening kenbaar hebben kunnen maken.

1.052 winkeliers zijn via een brief benaderd met daarin een inlogcode waarmee men toegang kon krijgen tot de digitale vragenlijst. Er is één maal een herinneringsbrief gestuurd. In totaal hebben 319 winkeliers de vragenlijst ingevuld (een respons van 30,3%). De respons is voldoende om de eis van 95% betrouwbaarheid te kunnen garanderen. De respons is ook een goede afspiegeling van de verschillende grootteklassen van werkzame personen en de verdeling naar wijk.

De respons van het digipanel is 65%; in totaal hebben 1.481 Haarlemmers (consumenten) hun mening gegeven. In het digipanel zijn hogere inkomensgroepen wat oververtegenwoordigd. Daarom wordt in hoofdstuk 2 tevens aangegeven wat de invloed hiervan is op de vraag of men voor of tegen de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen is.

94 Haarlemmers hebben op www.haarlem.nl hun mening over de mogelijkheid van een permanente winkelpenstelling op zon- en feestdagen gegeven¹.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport wordt vooraf gegaan door een samenvatting met conclusies.

In hoofdstuk 2 wordt in beeld gebracht of de winkeliers en de burgers voor of tegen de mogelijkheid van een permanente winkelpenstelling op zon- en feestdagen zijn.

Hoofdstuk 3 gaat in op de redenen voor en tegen.

Tenslotte wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de vraag hoeveel zon- en feestdagen de winkeliers en de burgers willen dat de winkels open zijn.

¹ In eerste instantie was de openbaar toegankelijke opzet via www.haarlem.nl ook een kwantitatieve peiling (OenS heeft incidenteel op dergelijke wijze gepeild in de wetenschap dat deze techniek, van openbare toegankelijkheid in plaats van afscherming via inlogcodes, zou kunnen worden gesaboteerd omdat een individuele gebruiker de vragenlijst vele malen zou kunnen invullen). Toen via de pers (Haarlems Dagblad van 9-11-2010) naar voren kwam dat er sprake leek van stemmenwerving, is besloten het onderzoek per direct van het internet te verwijderen en nietig te verklaren. Omdat de leidraad bij dit deel van het onderzoek openbare toegang was, en deze data dus geen doorslaggevende betekenis vervullen bij het in beeld brengen van de kwantitatieve verhouding tussen voor- en tegenstemmers, omdat daarvoor het digipanel is gebruikt, had deze ingreep geen consequenties voor de kwantitatieve peiling. Bij controle achteraf bleek inderdaad dat enkele ip-adressen veel vaker in de respons voorkwamen dan aannemelijk kan worden gemaakt.

2 Voor of tegen?

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt in beeld gebracht of winkeliers en burgers (consumenten) voor of tegen de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen zijn. Paragraaf 2.2 brengt dat in beeld voor de winkeliers en paragraaf 2.2 gaat in op de burgers (in het digipanel).

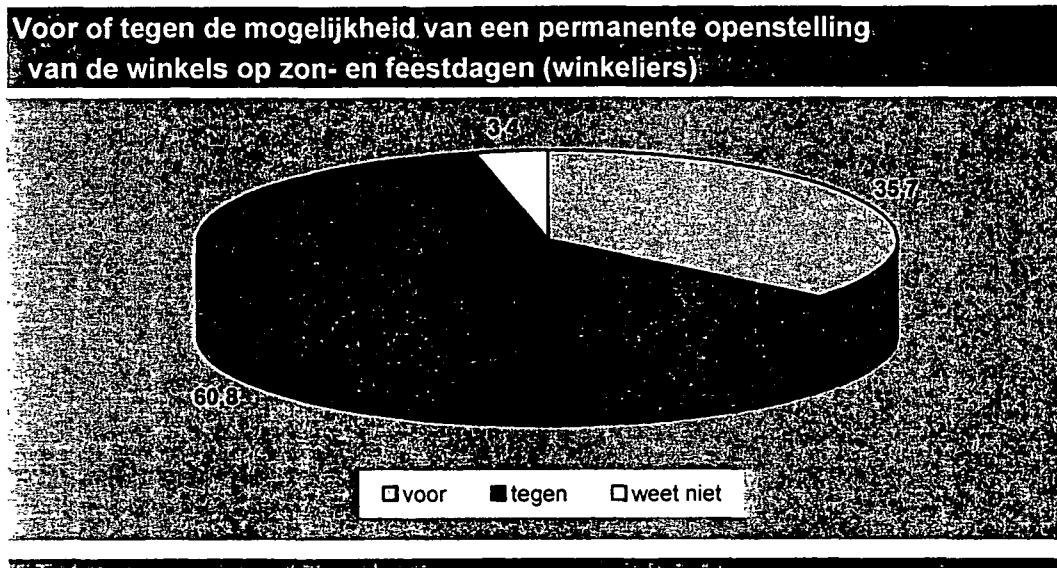
2.2 Winkeliers

Winkeliers zijn in meerderheid tegen de mogelijkheid van een permanente openstelling van winkels op zon- en feestdagen (60,8%). Ruim een derde (35,7%) is voor en een klein groepje (3,4%) heeft geen mening (zie afbeelding 2.1).

Bij de verdeling over de winkeltypes springen de supermarkten eruit. 15,8% van de ja-stemmers is een supermarkt, terwijl het aandeel van dit winkeltipe in de populatie 4,7% is. 94,7% van de supermarkten stemt voor.

De allergrootste winkels (vijf en meer werkzame personen) zijn vaker voor (43,6%; tegen: 55,4% en weet niet: 1%). Ook is men in het Centrum iets vaker voor dan elders in de stad (35,3% ten opzichte van 28,9%).

Afbeelding 2.1

2.3 Burgers

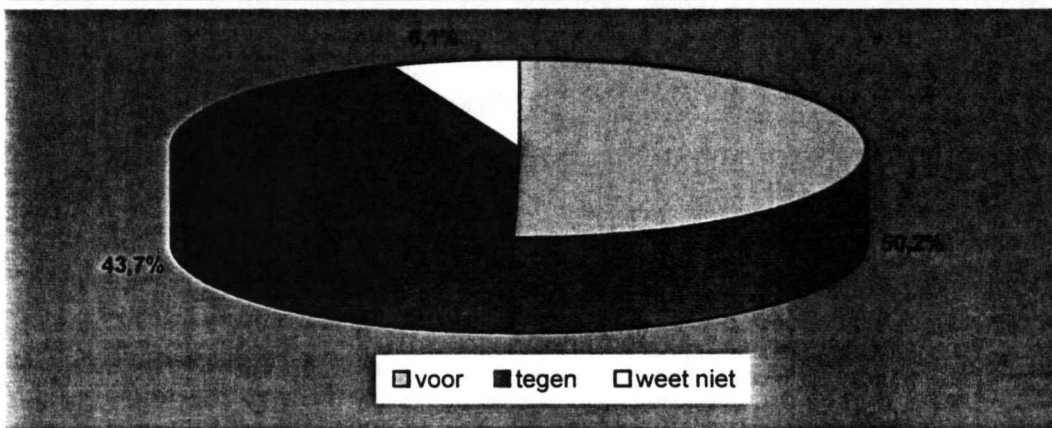
De burgers in het digipanel (consumenten) zijn in beperkte mate voor een permanente openstelling van de winkels op zon- en feestdagen: 50% is voor, 44% is tegen en 6% heeft geen mening (zie afbeelding 2.2).

Mannen zijn vaker voor (54%) dan vrouwen (46%).

In Oost en in Haarlemmerhoutkwartier zijn relatief veel voorstemmers (respectievelijk 56% en 55%). Voor Schalkwijk (44%) en Oud Schoten en Spaarndam (47%) geldt het omgekeerde (de score in de overige wijken verschilt minder dan 2%-punt van het gemiddelde).

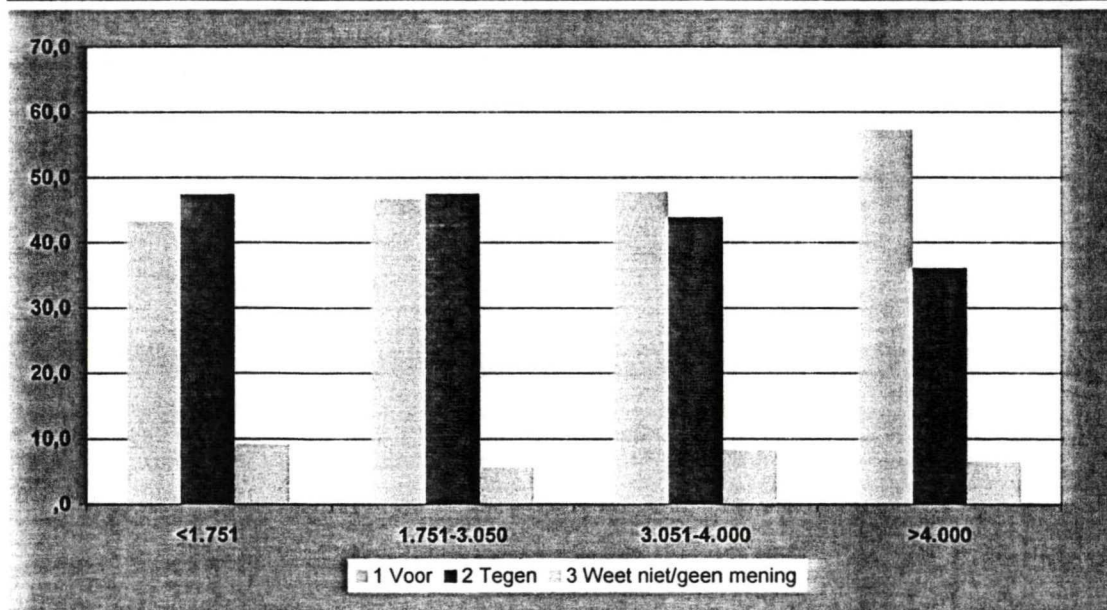
Afbeelding 2.2

Voor of tegen de mogelijkheid van een permanente openstelling van de winkels op zon- en feestdagen (burgers digipanel)

Afbeelding 2.3

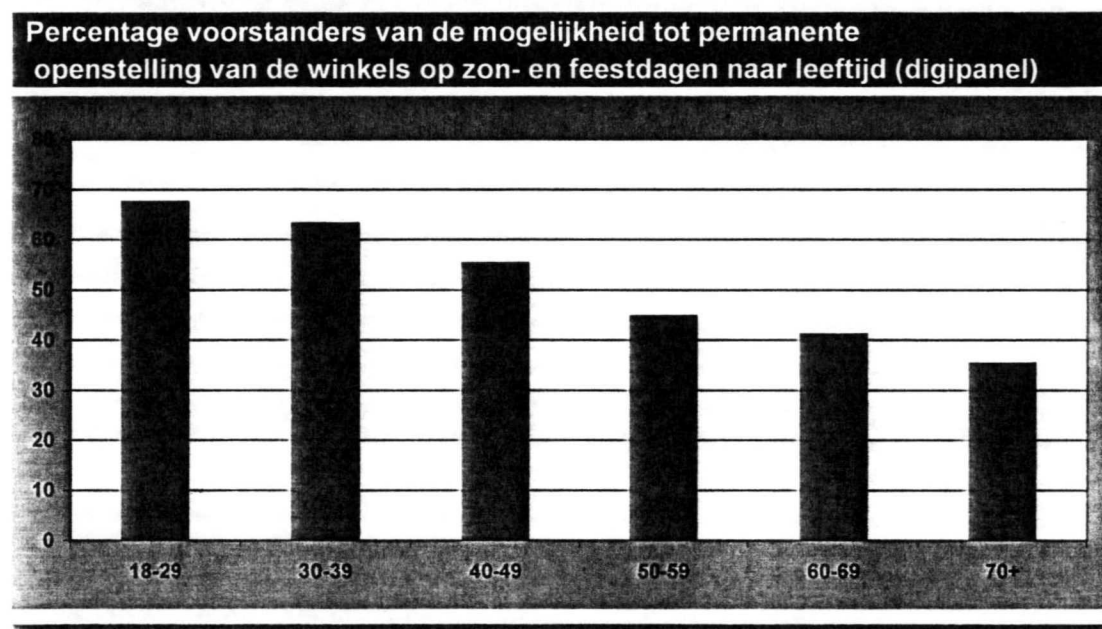
Voor of tegen de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen naar maandelijkse netto huishoudeninkomen (digipanel)

Ruim de helft van de ondervraagden in het digipanel (57%=821 Haarlemmers) heeft het maandelijkse netto huishoudeninkomen aangegeven. Uit die informatie blijkt, dat de meningen binnen alle inkomensgroepen in grote mate verdeeld zijn (zie afbeelding 2.3). Dat de Haarlemmers tot op het bot verdeeld zijn over deze kwestie, kan derhalve goed worden onderbouwd. Tegelijkertijd is er ook enig lineair verband tussen de voorstemmers en de hoogte van het inkomen: naarmate het inkomen hoger is, is het aantal voorstemmers hoger.

De tweedeling van de Haarlemmers op basis van deze kwestie is zeer sterk leeftijdsgebonden (zie afbeelding 2.4). Naarmate men ouder is, is men minder vaak voor. 'De jeugd' (18-29 jaar) is in hoge mate voor openstelling van winkels op zon- en feestdagen: 68%. Dit aandeel daalt lineair tot 37% als men 70 jaar of ouder is.

Afbeelding 2.4

De 94 Haarlemmers die op www.haarlem.nl hun mening hebben gegeven, zijn ook verdeeld over de kwestie (er zijn meer voorstemmers dan tegenstemmers). Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven, was deze peiling niet de leidraad bij de kwantitatieve oordeelsvorming (daarvoor is het digipanel gebruikt).

3 Redenen voor of tegen

3.1 Inleiding

Winkelier en burgers (in het digipanel) hebben ook aangegeven waarom men voor of tegen de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen is. In paragraaf 3.2 wordt dat in beeld gebracht voor de winkeliers en paragraaf 3.3 belicht de visie van de burgers in het digipanel.

3.2 Winkeliers

Voor

35,7% van de winkeliers is voor de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen. In Afbeelding 3.1 is in beeld gebracht welke redenen men daarvoor noemt.

In totaal zijn er 376 redenen door de winkeliers genoemd (men kon meerdere antwoorden geven). Men noemt het vaakst de reden dat openstelling op zondag past bij de huidige levensstijl. Tevens geeft men vaak aan dat openstelling op zon- en feestdagen voorziet in de behoefte om op zon- en feestdagen boodschappen te kunnen doen. Daarnaast heeft men oog voor de (bedrijfs)economische redenen: de concurrentie wordt er eerlijker door en het geeft meer omzet en winst. Ook vindt men het positief dat er meer toeristen en dagjesmensen naar Haarlem komen en dit gegeven zou ook in het licht gezien kunnen worden van (bedrijfs)economische voordelen.

Afbeelding 3.1

Redenen vóór (winkeliers) n=376	
	in %
langere openstelling past bij de huidige levensstijl	20,5
het voorziet in de behoefte om op zon- en feestdagen boodschappen te kunnen doen	18,9
zo komen er meer toeristen en dagjesmensen naar Haarlem en dat is positief	18,1
zo wordt de concurrentie tussen winkels in diverse gemeenten en binnen Haarlem eerlijker	16,5
het geeft meer omzet en winst	15,4
zo zijn er minder regels	7,2
zo kunnen we een dreigend faillissement voorkomen	2,7
anders	0,8
totaal	100

Tegen

60,8 % van de winkeliers is tegen de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen. In Afbeelding 3.2 zijn de redenen opgenomen die men daarvoor heeft.

In totaal zijn er 952 redenen gegeven door de winkeliers (men kon meerdere antwoorden noemen). De belangrijkste reden (13,6%) is een (bedrijfs)economische: langere openstelling leidt niet tot meer omzet. Redenen die indirect of direct aan de zondagsrust zijn gerelateerd, worden bijna net zo vaak genoemd: behoefte om bij gezin/familie/vrienden te kunnen zijn (13,2%), langere openstelling is niet prettig voor ons en ons personeel (12,1%), behoefte aan zondagsrust (12,0%) en behoefte om met andere zaken bezig te kunnen zijn (bijvoorbeeld hobby's; 10,0%). Men noemt ook nog relatief vaak dat er niet genoeg personeel beschikbaar is (10,0%).

Drie items hangen significant (en ook lineair) samen met grootteklasse van de winkels (aantal werkzame personen). Winkels met één werkzame persoon geven vooral aan: dat langere openstelling niet prettig is voor ons en ons personeel; dat langere openstelling te duur is en dat er niet genoeg personeel beschikbaar is. Voor de grootste winkels (vijf en meer werkzame personen) speelt dat probleem duidelijk veel minder (en de winkels met twee tot en met vier werkzame personen 'scoren' er tussenin).

Afbeelding 3.2

Redenen tegen (winkeliers) n=952	
	in %
langere openstelling leidt niet tot meer omzet	13,6
behoefte om bij gezin/familie/vrienden te kunnen zijn	13,2
langere openstelling is niet prettig voor ons en ons personeel	12,1
behoefte aan zondagrust	12,0
er is niet genoeg personeel beschikbaar	10,3
behoefte om met andere zaken bezig te kunnen zijn (bijvoorbeeld huishoudelijke zaken)	10,0
langere openstelling is te druk	8,2
welke winkel wel of niet open is, wordt dan onoverzichtelijk	7,7
mensen hebben geen behoefte aan nog meer gelegenheid om boodschappen te kunnen doen	5,0
Haarlem heeft geen behoefte aan meer drukte	2,7
behoefte om naar de kerk te kunnen gaan	1,6
heb geen behoefte aan (nog) meer winst (heb genoeg)	0,8
anders	2,8
totaal	100,0

3.3 Burgers

Voor

50% van de burgers in het digipanel (consumenten) is voor de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen. In Afbeelding 3.3 is in beeld gebracht welke redenen men daarvoor noemt.

In totaal zijn er 2.146 redenen door de digipanelleden opgesomd (men kon meerdere antwoorden geven). De 'top drie' van de antwoorden is precies hetzelfde als de redenen die de winkeliers noemen. Men geeft het vaakst als reden dat openstelling op zondag past bij de huidige levensstijl. Tevens vermeldt men vaak dat openstelling op zon- en feestdagen voorziet in de behoefte om op zon- en feestdagen boodschappen te kunnen doen. Ook vindt men het positief dat er meer toeristen en dagjesmensen naar Haarlem komen.

Afbeelding 3.3

Redenen vóór (digipanel) n=2.114	
	in %
langere openstelling past bij de huidige levensstijl	27,3
het voorziet in de behoefte om op zon- en feestdagen boodschappen te kunnen doen	27,0
zo komen er meer toeristen en dagjesmensen naar Haarlem en dat is positief	17,9
zo zijn er minder regels	8,2
zo wordt de concurrentie tussen winkels in diverse gemeenten en binnen Haarlem eerlijker	8,2
het geeft winkels meer omzet en winst	6,5
zo kunnen winkels een dreigend faillissement voorkomen	1,9
anders	3,0
Totaal	100,0

Tegen

44% van de digipanelleden is tegen de mogelijkheid van een permanente winkelopenstelling op zon- en feestdagen. In Afbeelding 3.4 zijn de redenen opgenomen die men daarvoor heeft.

In totaal zijn er 2.338 redenen gegeven (men kon meerdere antwoorden noemen). De redenen die in de 'top vier' staan, staan ook in de 'top vier' van de winkeliers. Het vaakst worden genoemd: behoefte aan zondagsrust, langere openstelling is niet prettig voor de winkeliers en hun personeel en langere openstelling biedt winkeliers niet meer omzet.

Afbeelding 3.4

Redenen tegen (digipanel) n=2.338	
	In %
behoefte aan zondagsrust	16,5
langere openstelling is niet prettig voor de winkeliers en hun personeel	14,4
behoefte aan rust na een lange dag	10,2
langere openstelling biedt winkeliers niet meer omzet	9,5
Haarlem heeft geen behoefte aan meer openstelling	9,1
mensen hebben geen behoefte aan een langer openstellingsduur	8,6
veel winkels zijn al open op zaterdag	8,6
behoefte om bij gezinsbestedingen te kunnen gaan	8,0
langere openstelling is voor winkels te duur	5,5
behoefte om naar de kerk te kunnen gaan	3,0
er is niet genoeg winkelpersoneel beschikbaar	2,9
andere	3,8
Totaal	100,0

4 Hoeveel zon- en feestdagen open?

4.1 Inleiding

Hoeveel zon- en feestdagen willen winkeliers en burgers dat de winkels open zijn? Paragraaf 4.2 brengt dat in beeld voor de winkeliers en paragraaf 4.2 gaat in op de burgers (in het digipanel).

Haarlem kent momenteel een maximum aan koopzondagen: 19 in het Centrum en 12 in overige stadsdelen.

4.2 Winkeliers

De winkeliers willen dat de winkels op gemiddeld 17 zon- en feestdagen open zijn. Bij de voorstanders van de mogelijkheid tot een permanente winkelpenstelling loopt dat aantal op tot 35; meer dan de helft (52%) wil dat de winkels op 50 of meer zon- en feestdagen open zijn. Tegenstanders van de mogelijkheid tot een permanente winkelpenstelling willen dat de winkels op gemiddeld 6 zon- en feestdagen open zijn; de helft wil dat de winkels nul uren open zijn op zon- en feestdagen (zie afbeelding 4.1).

83% van de supermarkten wil 50 tot 60 zon- en feestdagen open zijn. Ook winkels in bovenkleding en modeartikelen (algemeen assortiment) scoren op dit punt relatief hoog (46%).

Afbeelding 4.1

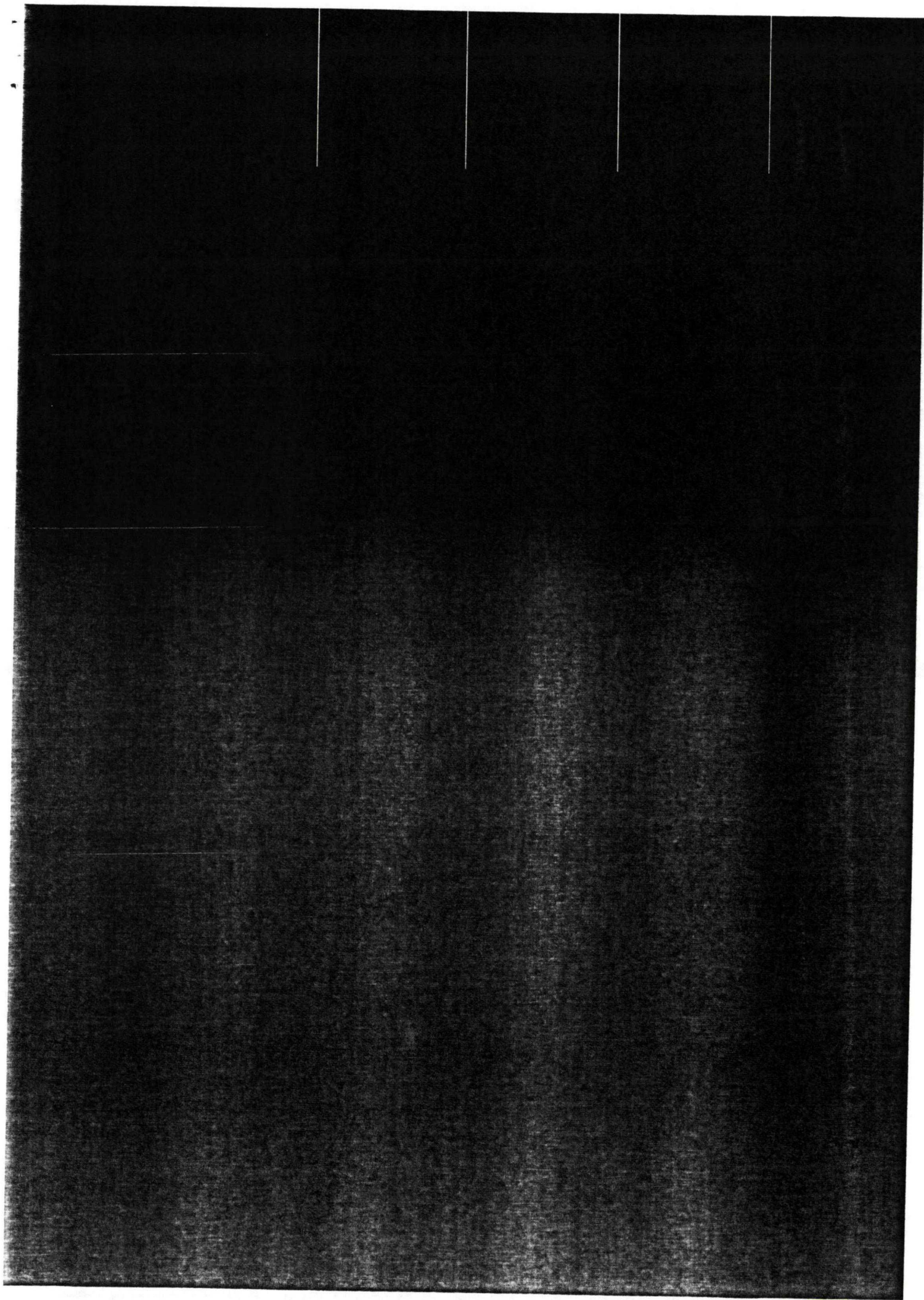
Gewenst aantal zon- en feestdagen open volgens voor- en tegenstemmers (winkeliers)						
Dagen	Totaal	Totaal cum.	Voor	Voor cum.	Tegen	Tegen cum.
0	35,6	35,6	10,2	10,2	50,3	50,3
1 tot 12	13,4	49,0	13,0	23,1	14,4	64,7
12	10,8	59,8	0,9	24,1	17,1	81,8
13 tot 19	5,2	65,0	2,8	26,9	7,0	88,8
19	6,9	71,9	1,9	28,7	10,2	98,9
20 tot 30	5,6	77,5	11,1	39,8	0,5	99,5
30 tot 40	1,3	78,8	2,8	42,6	0,0	99,5
40 tot 50	2,0	80,7	5,6	48,1	0,0	99,5
50 tot 55	14,1	94,8	38,0	86,1	0,5	100,0
>55, max 60	5,2	100,0	13,9	100,0	0,0	100,0
Totaal	100,0		100,0		100,0	
Gemiddeld	17		35		6	

4.3 Burgers

De burgers in het digipanel (consumenten) prefereren dat de winkels op gemiddeld 26 zon- en feestdagen open zijn. Bij de voorstanders van de mogelijkheid tot een permanente winkelopstelling is dat aantal 41; meer dan de helft (56%) geeft aan de winkels op 50 of meer zon- en feestdagen open te willen hebben. Tegenstanders van de mogelijkheid tot een permanente winkelopstelling gaan uit van een gemiddelde openstelling van de winkels op 10 zon- en feestdagen; ruim een derde wil dat de winkels nul uren open zijn op zon- en feestdagen (zie afbeelding 4.2).

Afbeelding 4.2

Gewenst aantal zon- en feestdagen open volgens voor- en tegenstemmers (burgers digipanel)						
Dagen	Totaal	Totaal cum.	Voor	Voor cum.	Tegen	Tegen cum.
0	17,1	17,1	1,7	1,7	35,9	35,9
1 tot 12	11,6	28,7	8,5	10,1	14,1	50,0
12	8,4	37,0	0,7	10,8	16,8	66,8
13 tot 19	2,3	39,3	0,3	11,1	4,2	71,0
19	9,4	48,8	0,4	11,5	18,2	89,2
20 tot 30	11,6	60,4	11,4	23,0	9,1	98,3
30 tot 40	6,6	67,0	11,4	34,4	1,3	99,5
40 tot 50	5,1	72,1	10,0	44,4	0,0	99,5
50 tot 55	17,7	89,8	34,9	79,3	0,0	99,5
>55 max 60	10,3	100,0	20,7	100,0	0,5	100,0
Totaal	100,0		100,0		100,0	
Gemiddeld	26		41		10	

Vergaderjaar 2009-2010

31728 Wijziging van de Winkeltijdenwet met het oog op inkadering van de bevoegdheid om vrijstelling te verlenen of een ontheffingsbevoegdheid toe te kennen in verband met de toeristische aantrekkingskracht van een gemeente

A **GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET**
24 november 2009

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de Winkeltijdenwet te wijzigen met het oog op inkadering van de bevoegdheid om vrijstelling te verlenen of een ontheffingsbevoegdheid toe te kennen in verband met de toeristische aantrekkingskracht van een gemeente;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Winkeltijdenwet wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 3 wordt gewijzigd als volgt:

1. Onderdeel a van het derde lid komt te luiden:

a. op de betrokken gemeente of een deel daarvan gericht toerisme met een substantiële omvang, mits de aantrekkingskracht voor dat toerisme geheel of nagenoeg geheel is gelegen buiten de verkoopactiviteiten die door de vrijstelling of de bevoegdheid om ontheffing te verlenen mogelijk worden gemaakt;

2. Er worden drie leden toegevoegd, luidende:

6. De gemeenteraad betreft bij een besluit op grond van het derde lid, onder a, tot de verlening van een vrijstelling onderscheidenlijk de toekenning van een bevoegdheid om ontheffing te verlenen in ieder geval de volgende belangen:

- a. werkgelegenheid en economische bedrijvigheid in de gemeente, waaronder mede wordt begrepen het belang van winkeliers met weinig of geen personeel en van winkelpersoneel,
- b. de zondagsrust in de gemeente,
- c. de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente.

7. Een besluit als bedoeld in het derde lid, onder a, gaat vergezeld van een toelichting. Onverminderd de artikelen 3:46 en 3:47, eerste en tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, bevat de toelichting ten minste een motivering dat wordt voldaan aan de voorwaarden die in het derde lid, onder a, worden gesteld aan de toepassing van de bevoegdheid tot het verlenen van vrijstelling onderscheidenlijk het toekennen van een

ontheffingsbevoegdheid. De toelichting beschrijft tevens de belangen, waaronder in ieder geval de in het zesde lid genoemde, die in de besluitvorming zijn betrokken, alsmede een motivering op welke wijze die belangen in de besluitvorming zijn betrokken.

8. Het zesde en zevende lid, derde volzin, zijn van overeenkomstige toepassing op een besluit van burgemeester en wethouders tot verlening van een ontheffing op grond van een hen op grond van het derde lid, onder a, toegekende bevoegdheid om ontheffing te verlenen.

B

Artikel 10 wordt gewijzigd als volgt:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1.” geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. In afwijking van artikel 8:2 van de Algemene wet bestuursrecht is het eerste lid voorts van toepassing op een besluit inzake verlening van vrijstelling op grond van artikel 3, derde lid, onder a, voor zover dat besluit aangemerkt wordt als algemeen verbindend voorschrift.

ARTIKEL II

1. Een besluit van een gemeenteraad op grond van artikel 3, derde lid, onder a, van de Winkeltijdenwet dat vóór het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, van kracht is, en dat niet in overeenstemming is met het bepaalde in artikel I, onderdeel A, blijft van kracht tot ten hoogste één jaar na dat tijdstip.

2. Op een besluit van een gemeenteraad op grond van artikel 3, derde lid, onder a, van de Winkeltijdenwet dat vóór het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, is genomen, is artikel I, onderdeel B, niet van toepassing.

ARTIKEL III

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Economische Zaken,

Reacties koopzondagenonderzoek belangenorganisaties

1. Raad van Kerken Haarlem
2. Vereniging winkelcentrum Schalkwijk
3. City Haarlem
4. Kamer van Koophandel
5. MKB-Haarlem
6. Horeca-Haarlem
7. City Marketing Haarlem

1 Raad van Kerken

Raad van Kerken Haarlem

Haarlem, december 2010

Geachte Burgemeester en Wethouders,

Graag geven wij gehoor aan het verzoek om als Raad van Kerken onze visie te geven op het voorgenomen beleid van de gemeente om meer koopzondagen te houden in Haarlem.

Een voor de hand liggende reactie zou natuurlijk zijn dat wij niet blij zijn met uitbreiding van het aantal koopzondagen, aangezien voor veel kerkgangers uit onze achterban de zondagsrust een van oudsher dierbare aangelegenheid is. En hiervoor zijn natuurlijk goede Bijbelse argumenten aan te wijzen. Toch zijn wij van mening dat wij, ook vanuit een Bijbels perspectief, hier iets genuanceerder naar zouden kunnen kijken.

In principe zijn wij als Raad van Kerken van mening dat het goed is als mensen momenten van rust inbouwen in hun leven, en dat er momenten zijn voor bezinning. Ook is het goed om je even niet te laten leiden door de commercie of door de waan van de dag. En dat deze momenten zo mogelijk gelijktijdig beleefd kunnen worden met anderen, is uiteraard ook een groot goed. Immers, een vast moment in de week met de mogelijkheid om tijd door te brengen met elkaar, met de kinderen, het gezin, maar ook voor familie en vrienden, is waardevol en komt relaties ten goede. En dat is weer goed voor jezelf en uiteindelijk voor de samenleving.

Al deze mogelijkheden wordt echter mensen niet ontnomen door uitbreiding van de koopzondagen. Iedereen is nog steeds vrij om niet te gaan winkelen, maar bijvoorbeeld als gezin af te reizen naar zee voor een wandeling door de duinen of langs het strand, of om familie en vrienden waar dan ook te bezoeken en tijd met hen door te brengen.

Uitzondering is wellicht de kleine zelfstandige ondernemer die, vanwege concurrentie druk, zijn kleine eenmanszaak ook nog op zondag open moet houden om het winkelende publiek te gerieven en geen klanten, en daarmee omzet en inkomsten, te verliezen. Het is goed om ook hen in het oog te houden. Aan de andere kant is het

de vraag of zij überhaupt het hoofd boven water zullen kunne houden in een maatschappij war het mogelijk is om 24 uur per dag, 7 dagen in de week, via het internet aankopen te doen.

Eerlijkheidshalve moeten we ook vaststellen dat veel mensen het juist ook weer als een moment van ontspanning beleven, om samen als gezin of met vrienden, na een week hard werken en een zaterdag boordevol sportactiviteiten van de kinderen, op de zondagmiddag te kunnen gaan winkelen.

Het '*funshoppen*' is één van de vele manieren geworden om te recreëren. En daar is op zichzelf niks mis mee. Hierbij teken wij echter nadrukkelijk wel aan, dat dit alleen geldt voor hen die voldoende geld te besteden hebben. Voor wie het zich niet kan veroorloven is het '*funshoppen*' (naast bijvoorbeeld de sociale druk van reclame dat je pas echt meetelt als je dit of dat hebt), het zoveelste terrein waarop ze voelen 'er buiten te staan' of 'niet mee te kunnen komen'. Dat is iets wat ons ter harte zou moeten gaan. Maar dat probleem lossen we niet op door het aantal koopzondagen te handhaven of terug te dringen, want daarmee los je het onderliggende probleem niet op. Dringender is dan ook de vraag hoe we hen, die zich aan de rand van de samenleving bevinden of aan de onderkant van de maatschappij zitten qua geld en mogelijkheden, kunnen helpen en een betere toekomst kunnen geven.

Concluderend komen wij tot de slotsom dat wij zo toch wel enkele nadelige effecten zien aan koopzondagen in het algemeen, en dus ook aan de mogelijke uitbreiding van het aantal koopzondagen. Het is de vraag of de argumenten voor meer koopzondagen (welke zijn dat eigenlijk? Financieel gewin? En voor wie precies?) voldoende sterk zijn om deze nadelige kanten op de koop toe te nemen.

Met vriendelijke groet,

namens de Raad van Kerken Haarlem, ds. Rob Basten (vicevoorzitter)

2 Vereniging Winkelcentrum Schalkwijk

Geachte heer Evertse,

Graag geeft het bestuur van Vereniging Winkelcentrum Schalkwijk een reactie inzake de behoeftepeiling van de gemeente aan een permanente winkelopenstelling tussen 12.00 en 21.00 uur op zon- en feestdagen.

Het bestuur is verheugd over dit initiatief van de gemeente Haarlem. De Winkeliersvereniging heeft al eerder een verzoek ingediend tot uitbreiding van het aantal koopzondagen voor Winkelhart Schalkwijk. Helaas kon dat verzoek niet gehonoreerd worden op basis van de gemeentelijke verordening.

Het bestuur is van mening dat:

- er geen regulering van openstelling moet zijn vanuit de overheid
- er geen onderscheid moet zijn in het toewijzen van het aantal koopzondagen in winkelgebieden c.q. wijken van Haarlem, mede met het oog op oneerlijke concurrentie
- winkelcentra de keuzevrijheid moeten hebben om open te gaan

Wij rekenen erop, dat deze peiling tot een meer flexibele regelgeving m.b.t. de openstelling op zon- en feestdagen leidt.

met vriendelijke groet,

namens het bestuur
Petra van der Wal
secretariaat Vereniging Winkelcentrum Schalkwijk

3 City Haarlem

Aan het College van Burgemeester en Wethouders en alle raadsfracties.

Geacht College,

In maand december van het afgelopen jaar is er door de Gemeente Haarlem navraag en onderzoek gedaan naar het wel of niet openstellen van de winkels elke zondag.

Na onderzoek blijkt dat er onvoldoende draagvlak is bij de winkels om elke zondag in het jaar open te zijn.

Onmiddellijk en gekoppeld aan de vraag wilt u elke zondag open zijn, kwam als antwoord dat de winkels niet elke zondag open willen, maar een verruiming van de bestaande regels van 12 koopzondagen en 7 toeristische zondagen een grote wens is.

Elk jaar moeten wij een keuze maken welke toeristische zondagen wij zullen aanvragen. Dat komt omdat wij het samen willen laten gaan met de evenementen die er in het Centrum van Haarlem plaatsvinden.

Voor 2011 zijn er 13 evenementen op en rond de Grote Markt gepland.

Wij, City Haarlem de Ondernemersvereniging van de Binnenstad van Haarlem, vragen dan ook om elk jaar in overleg met City Marketing Haarlem en de Evenementenmanager naast de 12 eerste zondagen van het jaar om ook 14 toeristische zondagen vast te stellen.

Dat maakt de stad veel aantrekkelijker, geeft meer kansen op omzetverhoging en vergroot de werkgelegenheid.

Met vriendelijke groeten,
Namens het bestuur van City Haarlem

Fred Hessels
voorzitter

4 Kamer van Koophandel

KvK is van mening dat uitbreiding van het aantal koopzondagen gewenst is, maar dat vrije zondagopenstelling nog een stap te ver is.

De KvK is voor invoering van vrije koopzondagen in een gebied, indien er een meerderheid bij de winkeliers voor is. Uitbreiding van het huidige aantal koopzondagen in het centrum blijken wel gewenst, maar de maanden januari en februari, en juli en augustus zijn qua omzet voor de ondernemers in de binnenstad nu nog niet interessant genoeg om 52 zondagen per jaar open te zijn. Daarnaast is er behoefte aan meer koopzondagen die gekoppeld zijn aan evenementen.

Zondagopenstelling: De KvK Amsterdam ondersteunt de zondagopenstelling indien **daar draagvlak voor is onder winkeliers (meerderheid)** omdat:

- het zorgt voor een level playing field
- inspeelt op de wens van de consument en daarmee de quality of life vergroot
- het aanbod diversificeert
- uit de evaluatie is gebleken dat de werkgelegenheid toeneemt.

mw L. van Halen
adviseur regiostimulering
Regiostimulering
T 0205314637
M +31(0)652505953
E laurette.van.halen@kvk.nl

Kamer van Koophandel Amsterdam
De Ruyterkade 5
1013 AA Amsterdam
www.kvk.nl

5 MKB-Haarlem

Geachte heer Evertse,

Helaas lukt het niet om het standpunt van MKB-Haarlem via de website te communiceren. Namens het bestuur van MKB-Haarlem email ik u daarom bij deze het standpunt van MKB-Haarlem:

"MKB-Haarlem is een voorstander van flexibele openstelling. Ondernemers moeten zelf kunnen bepalen wanneer zij opengaan. Wanneer er op zondag wel veel potentiële klandizie is maar op maandag niet dan moet de ondernemer kunnen inspelen op de behoefte van de klant. We kunnen onze ogen niet sluiten voor de 24 uur economie."

Indien u vragen, opmerkingen of aanvullende informatie heeft, hoor ik graag van u.

Vriendelijke groet,

Rosalie Smit

MKB-Haarlem

Bezoekadres: Maerten van Heemskerckstraat 25J, Haarlem

Postadres: Postbus 492, 2000 AL Haarlem

Telefoon: 06-44529978

E-mail: rosalie@mkb-haarlem.nl

Website: www.mkb-haarlem.nl

6. Horeca-Haarlem

Beste Jorien.

Hierbij enkele reacties over onderzoek Koopzondagen.

KHN afdeling Haarlem is het dus geheel eens.

Zie reacties hieronder

Ik ben het met je eens. De markt vraagt naar mijn mening om dergelijke ontwikkeling. De synergy van alles open kan een positief effect hebben op retail en horeca (horeca draait vaak al 7 dagen)

Daarbij blijf ik van mening dat als wij willen profiteren van de slechte infrastructuur van Amsterdam (toch onze directe concurrent) dat wij nu de stad moeten vermarketen en profileren als stad waar het ook allemaal kan, juist deze kleine knoppen zijn waaraan we moeten draaien.

Dat gezegd hebbende:

Met gastvrije groet vanuit de auto, al een uur in de file, op de prinsengracht!

Helemaal met jullie eens. Vraag me alleen af of er markt voor is

Als ik het goed heb kan een gemeente al beslissen tot het overgaan van zondag-openstelling indien toeristische aantrekkingskracht kan worden aangetoond (knieval voor de Christelijke partijen door VVD). Lijkt me echter voor Haarlem geen probleem. Ik neem aan dat de Raad dit onderzoek dan ook doet in kader van zorgvuldigheid?

De horeca kan in mijn ogen alleen maar profiteren van deze ontwikkeling, prima zaak dus!

Met een gastvrije groet,

Paul van Riek
General Manager Ambassador City Centre Hotel
T: 023-5125300
M: 06-16435515
www.haarlem.com
Voorzitter Horeca Haarlem

7. City Marketing Haarlem

Hoi Eric,

Het is prima

Met vriendelijke groet,

Esther Brasser
Directeur

Tip: bekijk en deel de nieuwe promotiefilm van Haarlem

H*ARLEM

City Marketing Haarlem
Grote Markt 2
2011 RD Haarlem
T: +31 (0)23 573 79 29
M: +31 (0)6 39 43 93 08
F: +31 (0)23 571 70 03
www.haarlem.nl

Op woensdag ben ik niet aanwezig.

Dit e-mailbericht is alleen bestemd voor de geadresseerde(n). Gebruik door anderen is niet toegestaan. Indien u niet de geadresseerde(n) bent wordt u verzocht de verzender hiervan op de hoogte te stellen en het bericht te verwijderen. Door de elektronische verzending kunnen aan de inhoud van dit bericht geen rechten worden ontleend.

Denkt u alstublieft aan het milieu voordat u dit bericht uitprint.

Van: Eric Evertse [mailto:e.evertse@haarlem.nl]
Verzonden: maandag 7 februari 2011 11:37
Aan: Esther Brasser
CC: Jorien Kaper
Onderwerp: standpunt cmh over koopzondagen

Hoi Esther,

Eerder heb ik begrepen dat CMH voor vrij laten van koopzondagen is zodat winkels op meer koopzondagen open kunnen en er meer toeristen komen.
Ik ben bezig met een nota over koopzondagen waarin ik het standpunt van CMH als volgt wil weergeven:

""1.11 City Marketing Haarlem ziet meer toeristen bij meer koopzondagen

City Marketing Haarlem profileert Haarlem als oorspronkelijke en creatieve cultuurstad waarbij de focus ligt op de samenhang tussen de verschillende sectoren.

Van extra winkelpenstelling profiteren cultuur (de musea), evenementen en horeca (restaurants en hotels) door combinatiebezoek. Funshoppen is de meest ondernomen activiteit (bron: NBTC/NIPO) van bezoekers aan een stad. Andersom draagt de culturele veelzijdigheid van Haarlem bij aan meer winkelbestedingen. ""

Graag verneem ik of je hiermee kan instemmen of heb je aanvullingen of een andere tekst voor me (maximaal 10 regels)?

Bij geen reactie voor 16 februari ga ik er vanuit dat CMH akkoord is met bovenstaande tekstvoorstel.

groeten,

Eric

Haarlem

Gemeente Haarlem, Middelen en Services

Juridische Zaken

2

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

De heer mr C.J.R. van Binsbergen
Postbus 357
2400 AJ Alphen aan den Rijn

VERZONDEN 31 JULI 2012

Datum 30 juli 2012
Ons kenmerk MS/JZ/2012/98788 e.a.
Uw kenmerk (140884)
Contactpersoon C.W. Baars
Doorkiesnummer 023-5114627
E-mail wbaars@haarlem.nl
Kopie aan sz/ec/e. evertse ; vvh/ov/p. mensink
Onderwerp bezwaarschrift

Geachte heer Van Binsbergen,

U heeft bij brief van 1 maart 2012 namens FNV Bondgenoten e.a. een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening winkeltijden Haarlem 2012.

Naar aanleiding van uw bezwaarschrift en de andere bezwaarschriften die tegen dit besluit zijn ingediend, heeft de gemeenteraad op 28 juni 2012 op advies van de commissie beroep en- bezwaarschriften besloten om:

1. de bezwaren ongegrond te verklaren,
2. het bestreden besluit te handhaven.

Voor dit besluit en de overwegingen waarop dit besluit is gebaseerd, verwijs ik u naar het bijgaande raadsbesluit en het advies van de commissie beroep – en bezwaarschriften van 13 april 2012.

Wel heeft de gemeenteraad de aanbeveling van de commissie overgenomen om bij de evaluatie van het beleid in 2013 meer specifiek onderzoek te doen naar de meningen van de winkeliers met weinig of geen personeel en de meningen van het winkelpersoneel over de zondagopenstelling.

Omdat het besluit niet wordt herroepen, worden de kosten die u in verband met de behandeling van het bezwaar hebt moeten maken niet vergoed.

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden.
Bezoekadres: Westergracht 72, Haarlem

www.haarlem.nl

Raadsstuk

GEMEENTE HAARLEM	
Zaak nr.	Doc. nr.
	2012/218180
Afd.: MS/92	Kopie:
Reg. datum: 26 JUN 2012	
Afdon. datum:	Ontv. bew.
Behandelaar:	Paraaf afgedaan

Onderwerp: Bezwaarschriften tegen vaststelling Verordening winkeltijden Haarlem 2012
Reg.nummer: 2012/173836

1. Inleiding

Bezwaarschriften zijn ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening winkeltijden Haarlem 2012. De commissie beroep- en bezwaarschriften heeft naar aanleiding van deze bezwaarschriften op 13 april 2012 een hoorzitting gehouden en daarna een advies uitgebracht.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor om met inachtneming van het advies van de commissie beroep- en bezwaarschriften:

1. de bezwaren ongegrond te verklaren,
2. het bestreden besluit te handhaven,
3. de aanbeveling van de commissie over te nemen om bij de evaluatie van het beleid in 2013 meer specifiek onderzoek te doen naar de meningen van de winkeliers met weinig of geen personeel en de meningen van het winkelpersoneel over de zondagopenstelling.

3. Beoogd resultaat

De gemeenteraad dient op grond van artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht naar aanleiding van de bezwaarschriften het besluit tot vaststelling van de Verordening winkeltijden Haarlem 2012 te heroverwegen.

4. Argumenten

Aan het advies van de commissie beroep- en bezwaarschriften liggen de volgende argumenten ten grondslag:

1. De gemeenteraad dient bij het besluit tot vaststelling van een verordening over winkeltijden op grond van artikel 3 zesde lid van de Winkeltijdenwet in ieder geval de belangen te betrekken van de werkgelegenheid en economische bedrijvigheid in de gemeente, waaronder het belang van winkeliers met weinig of geen personeel en het belang van het winkelpersoneel, het belang van de zondagsrust in de gemeente en het belang van de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente.
Het besluit is gebaseerd op de nota "Definitief besluit vrije koopzondagen". In deze nota is in voldoende mate aandacht besteed aan de genoemde belangen.
2. Eventuele ongewenste gevolgen van het besluit voor met name de kleine winkelier en het winkelpersoneel dienen te worden voorkomen.
De gemeenteraad heeft besloten het beleid in 2013 te evalueren. Bij deze evaluatie dient met name aandacht te worden besteed aan de ervaringen van de kleine winkelier en het winkelpersoneel en de gevolgen die het besluit voor hen heeft gehad.

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,

Gelet op artikel 3 zesde lid van de Winkeltijdenwet en artikel 6 van de Verordening Winkeltijden,

Instemmend met de nota "Definitief besluit vrije koopzondagen", nr. 2011/278807, de beschrijving van de belangen in deze nota en de in deze nota gegeven motivering op welke wijze de belangen in de besluitvorming zijn betrokken,

Gelet op het advies van de commissie beroep-en bezwaarschriften van 13 april 2012,

Instemmend met dit advies en de overwegingen die aan dit advies ten grondslag liggen,

Besluit:

1. De bezwaren ongegrond te verklaren,
2. Het bestreden besluit te handhaven,
3. De aanbeveling van de commissie over te nemen om bij de evaluatie van het beleid in 2013 meer specifiek onderzoek te doen naar de meningen van de winkeliers met weinig of geen personeel en de meningen van het winkelpersoneel over de zondagopenstelling.

Gedaan in de vergadering van ... 28 JUN 2012 ... (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter

Commissie beroep – en bezwaarschriften

Advies over de bezwaarschriften tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening winkeltijden Haarlem 2012.

Bezwaarschriften zijn ingediend door:

1. mevrouw E.M.H.N. Enzweiler, reg. nr. 2012/80457 en 95362,
2. de Vereniging Spoorwegkwartier, reg.nr. 2012/95362,
3. L.M. van der Sman, reg. nr. 2012/95615,
4. Mr C.J.R. van Binsbergen namens FNV Bondgenoten en anderen, reg.nr. 2012/98788.

De commissie heeft advies uitgebracht in de volgende samenstelling:

- mevrouw mr P.J. Bosma-Piek, voorzitter,
- de heer M. Aynan, lid,
- mevrouw M.D.A. Huysse, lid,
- de heer J. van de Manakker, lid,
- mevrouw M. Otten, lid,
- de heer W.J. Rutten, lid,
- mevrouw drs. L.C. van Zetten, lid,
- de heer mr C.W. Baars, secretaris.

I. De hoorzitting:

De commissie heeft op 13 april 2012 een hoorzitting gehouden waarvoor de indieners van de bezwaarschriften en de behandelend ambtenaar zijn uitgenodigd.

Op de hoorzitting zijn verschenen:

- de heer S. Groen, adviseur arbeidsvoorwaarden van FNV Bondgenoten,
- de heer J.-P. Daens, beleidsmedewerker van CNV Dienstenbond,
- de heer P. Schalk van de Raad van Bestuur van de Reformatorisch Maatschappelijke Unie (RMU),
- de heren H. Konijn, M. Begeer, W. Bos en D. de Geus namens de Stichting Tegen Verruiming Zondagopenstelling,
- mevrouw E. Enzweiler,
- de heer B. van Driel namens de heer L.M. van der Sman,
- de heer mr S. Dijkstra en mevrouw E. Rulkens namens IKEA Haarlem,
- de heer E.P.A. Evertse van de afdeling economie en cultuur van de hoofdafdeling Stadszaken, mevrouw P.A.M. Mensink van de afdeling omgevingsvergunning van de hoofdafdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving en de heer mr K. Roos van de afdeling juridische zaken van de hoofdafdeling Middelen en Services.

Op de hoorzitting is - zakelijk weergegeven – het volgende gezegd:

De heer Konijn:

Hij verwijst naar de schriftelijke toelichting die hij overlegt.

Bij het besluit is het belang van de supermarkten en het grootwinkelbedrijf bepalend geweest.

Dat is niet wat de wetgever heeft beoogd bij de vaststelling van de Winkeltijdenwet (WTW).

Voor winkeliers geldt dat de markt bepaalt of zij open moeten.

Het is aan de politiek om te zorgen voor eerlijke concurrentieverhoudingen.

Van de winkeliers is 60 % tegen openstelling. Indien de buitenwijken daarbij betrokken worden,

ligt dit percentage op 80 tot 90%.

De belangen zijn gewogen op een niet goed geijkte weegschaal.

Om concurrentievervalsing te voorkomen, dient ook het belang van de kleine winkeliers te worden meegewogen. Er treedt omzetverlies op vanwege de verschuiving van het winkelen naar de zondag. Klanten kunnen immers niet meer uitgeven. De kleine ondernemer wordt hiervan het slachtoffer. Er zal een verschraling optreden in het aanbod.

Het aandeel van kleine supermarkten is al gehalveerd.

De consument wil deze kaalslag niet.

De heer Groen:

Aan het besluit is, anders dan de WTW vereist, geen goed onderzoek naar de belangen van het winkelpersoneel voorafgegaan.

Bezwaarden hebben zelf onderzoek gedaan onder het winkelpersoneel. In maart 2012 zijn winkels bezocht en is gevraagd een on-line enquête in te vullen. Er zijn 80 reacties ingediend. Uit deze reacties blijkt dat 47 % van het winkelpersoneel niet op zondag wil werken en dat de meesten niet of niet zo vaak op zondag willen werken.

De vraag is of het winkelpersoneel wel in vrijheid kan kiezen, 21 % zegt verplicht te worden om op zondag te werken, 47 % wordt daartoe soms verplicht. Dat betekent dat 68% van het winkelpersoneel niet de vrijheid heeft om te kiezen.

Het winkelpersoneel is niet gehoord. Er dient aandacht te worden besteed aan de positie van het winkelpersoneel en de keuzevrijheid die zij hebben. Dit is nagelaten. De rechtsgelijkheid is in het geding.

Het rapport "Resultaten werknemersonderzoek koopzondag Haarlem" wordt overgelegd.

De gemeente moet zelfstandig een lokaal onderzoek verrichten. Dat is niet gebeurd.

De toerismebepaling in de WTW is ruim maar uit de wetsgeschiedenis blijkt dat er aanleiding kan zijn om een onderscheid te maken tussen het centrum en aan het centrum grenzende wijken. Indien de meerderheid van de winkeliers en het winkelpersoneel tegen de openstelling is, hoe zorgvuldig is de afweging dan geweest?

De werkgever is bekend met de bezwaren van zijn werknemers. Van vrijwilligheid is geen sprake.

Naarmate er meer mogelijkheden zijn voor openstelling wordt de druk op werknemers om op zondag te werken groter.

De zondagopenstelling heeft nauwelijks effect op de werkgelegenheid.

Aan de gemeenteraad is expliciet de aanbeveling gedaan om onderzoek te verrichten.

De maatvoering is van belang. Het gaat om de keuze tussen 12 of 52 zondagen.

De heer Daams:

Het beeld is in diverse gemeenten hetzelfde. De vrijwilligheid van het winkelpersoneel om op zondag te werken, is niet gewaarborgd. Hiernaar moet onderzoek worden gedaan.

De gemeenteraad heeft de verantwoordelijkheid om met de specifieke situatie rekening te houden.

Het locale onderzoek dat is verricht, toont aan dat werknemers liever niet op zondag werken en dat de vrijwilligheid waarmee zij dat doen ter discussie staat.

Er is hiernaar geen onafhankelijk onderzoek verricht.

De vraag is of winkeliers van buiten het centrum van Haarlem zijn gehoord.

De heer Schalk:

In de WTW is bepaald dat met de belangen van de kleine winkeliers en winkelpersoneel rekening moet worden gehouden. Dat is dit gebeurd.

Mevrouw Enzweiler:

De winkeltijden worden niet nageleefd.

Tegen 18.30 uur vertrekt de laatste klant. De openstelling zou beperkt moeten worden tot 17.00 uur.

De heer van Driel:

De commissie is niet onpartijdig want zij bestaat niet uit externe leden.

Op grond van het beleid was de Dekamarkt in de Mr Cornelisstraat een ontheffing geweigerd om op zondag geopend te zijn vanwege de grote parkeeroverlast die dit zou veroorzaken. Hierover waren negatieve adviezen uitgebracht.

Is dit argument niet meer van belang?

Aan de vrijstelling hadden voorwaarden kunnen worden verbonden om parkeeroverlast te voorkomen. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

De Dekamarkt bevindt zich niet in een toeristisch gebied maar in een woonwijk.

De besluitvorming is ondeugdelijk geweest.

Het beleid wordt in korte tijd gewijzigd. De burger begrijpt dat niet.

Op zondag zijn er in de omgeving van de Dekamarkt geen parkeerplaatsen vrij.

Er dient op eigen terrein geparkeerd te worden.

De heer Roos:

Er is een Discussienota opgesteld en er heeft een stadsgesprek plaatsgevonden. De nota is behandeld in een raadscommissie en daarna heeft de raad op 1 december 2011 een besluit genomen.

Alle belangen zijn uitgebreid aan de orde geweest en zijn zorgvuldig afgewogen.

Ook met de belangen van de kleine winkeliers is rekening gehouden. De winkeliers in het centrum en het Midden- en Kleinbedrijf zijn voorstander van de zondagopenstelling.

Er is nu een eerlijk speelveld want iedere winkelier die dat wil, kan op zondag geopend zijn.

De CNV heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken.

In de Discussienota is ook aandacht besteed aan onderzoek dat het Ministerie van Economische Zaken heeft verricht. Daaruit blijkt dat de meerderheid van het winkelpersoneel voor zondagopenstelling is.

Indien blijkt dat bij meerdere gemeenten de keuzevrijheid van het winkelpersoneel te beperkt is, zou dit op landelijk niveau onder de aandacht moeten worden gebracht.

Vanaf 2009 is eerst sprake geweest van een beperkte openstelling. Daarna is besloten tot een systeem van loting over te gaan. Het nieuwe coalitieprogramma heeft tot een politieke discussie geleid met dit besluit als resultaat.

De Dekamarkt in de Mr Cornelisstraat is nog niet op zondag geopend. Er kan dus ook niet sprake zijn van verkeersoverlast. In het verleden is dit wel aan de orde geweest. De betrokken wethouder heeft toegezegd hierop te zullen toezien.

In 2013 wordt het besluit geëvalueerd.

De WTW opent de mogelijkheid tot openstelling van winkels op zondag in een toeristisch gebied. De gemeente Haarlem mag daarom van deze mogelijkheid gebruik maken.

Indien de openstelling zou worden beperkt tot de binnenstad zou dit het speelveld vervalsen.

De politie ziet toe op naleving van de winkeltijden.

De behoefte om te winkelen mag niet het doel zijn van de openstelling.

In 2009 was sprake van een andere situatie. Vanwege de beperkte openstelling van supermarkten was er meer parkeeroverlast. Nu is sprake van een spreiding van de overlast.

De heer Dijkstra:

IKEA is voor zondagopenstelling. 's Avonds en op zondag is sprake van toenemende

Voorts staat in artikel 3 zevende lid WTW dat het besluit vergezeld gaat van een toelichting die deze belangen beschrijft en een motivering op welke wijze die belangen in de besluitvorming zijn betrokken.

2.

De commissie neemt in aanmerking dat in de toelichting op artikel 6 van de VW wordt verwezen naar de nota "Definitief besluit vrije koopzondagen".

Daarin wordt ook ingegaan op de belangen van winkeliers met weinig of geen personeel en van winkelpersoneel.

In de nota staat onder meer

- werknemers willen graag op zondag werken. MKB en ondernemers geven dit aan (blz.8),
- cao's geven aan dat er geen verplichting is tot werken; er is geen verplichting voor winkelpersoneel om op zondag te werken (blz.8 en 16),
- winkeliers kunnen er voor kiezen op zondag niet open te gaan of de winkel op een andere dag te sluiten (blz. 8),
- er zijn ondanks oproepen geen schriftelijke inspraakreacties van kleine ondernemers of ondernemers die tegen zijn (blz.9),
- op de inspraakavond gaven een paar ondernemers aan tegen te zijn (blz.9),
- uit de evaluatie van de WTW door het ministerie van EZ in 2006 blijkt dat het overgrote deel van de werknemers geen principieel bezwaar heeft tegen werken op zondagen (blz. 9),
- er is geen verplichting tot werken op zondag en zondagse openstelling (blz. 10),
- uit het onderzoek van de afdeling Onderzoek en Statistiek blijkt niet dat kleine winkels moeten sluiten als gevolg van meer koopzondagen of in hun voortbestaan worden bedreigd door grote winkels die op zondag open gaan (blz. 11 en 15),
- de aanwezige ondernemers uit de binnenstad zijn in krappe meerderheid voor vrije koopzondagen (blz. 13),
- de gemeente geeft alle winkeliers van grote en kleine winkels een gelijke kans om zelf te bepalen of men zondags open gaat (blz. 15),
- kleine zelfstandigen kunnen juist profiteren door samen met het grootwinkelbedrijf op zondagen open te zijn (blz. 18).

In de nota wordt verwezen naar het onderzoek dat de afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente heeft verricht naar de meningen van winkeliers en burgers. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het rapport "Winkels open op zon -en feestdagen?" van januari 2011.

De hoofdconclusie van dit rapport is dat winkeliers in meerderheid (60,8%) tegen een permanente openstelling van winkels op zon- en feestdagen zijn. Daarbij is vermeld dat één van de hoofdredenen daarvoor(bij 12,6 %) is dat langere openstelling niet prettig is voor de winkelier en het personeel.

3.

De commissie is van mening dat in de nota "Definitief besluit vrije koopzondagen" in voldoende mate aandacht is besteed aan de belangen waarmee de gemeente rekening dient te houden, dat in deze nota in voldoende mate is gemotiveerd op welke wijze de belangen in de besluitvorming zijn betrokken en dat de nota voldoende basis biedt om het besluit te nemen.

Het besluit voldoet daarom naar de mening van de commissie aan het bepaalde in artikel 3 zesde en zevende lid Awb en is ook niet in strijd met artikel 3:4 tweede lid Awb waarin staat dat de voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Wel is het naar de mening van de commissie gewenst om eventuele ongewenste gevolgen van het besluit voor met name de kleine winkelier en het winkelpersoneel te voorkomen.

5.

Eén van de conclusies van het rapport is dat 71 % van de medewerkers het oneens is met de stelling dat het een goede zaak is dat winkels in Haarlem alle zondagen in het jaar open zijn en dat 21 % van de medewerkers verplicht moet werken op zondag.

De belangen van winkeliers met weinig of geen personeel en de belangen van winkelpersoneel hoeven derhalve bij het besluit niet de doorslag te geven.

De bevindingen van dit rapport en overigens ook de bevindingen van het onderzoek van de afdeling Onderzoek en Statistiek zijn echter voor de commissie wel aanleiding om de aanbeveling te doen om bij de evaluatie van het beleid in 2013 meer specifiek onderzoek te doen naar de meningen van de winkeliers met weinig of geen personeel en de meningen van het winkelpersoneel in Haarlem over de zondagopenstelling.

De commissie merkt daarbij op dat na een periode van ongeveer een jaar van openstelling op zondag de meningen van de onderscheiden categorieën belanghebbenden zich vermoedelijk zullen hebben gestabiliseerd zodat een representatiever beeld kan worden verkregen terwijl dan mogelijk ook inzicht bestaat in de economische gevolgen van het besluit voor de winkeliers met weinig of geen personeel.

De uitkomsten van het rapport van bezwaarders zijn voor de commissie echter geen aanleiding om op dit moment reeds te oordelen dat bij het besluit met de belangen van winkeliers met weinig of geen personeel en de belangen van het winkelpersoneel onvoldoende rekening is gehouden.

Voor zover bezwaarden van mening zijn dat het besluit niet voldoet aan artikel 3 derde lid WTW omdat de vrijstelling betrekking heeft op de gehele gemeente en niet uitsluitend op bepaalde delen van de stad waar sprake is van toerisme met een substantiële omvang merkt de commissie op dat voor de toepassing van artikel 3 derde lid WTW bepalend is of in de gemeente of een deel van de gemeente sprake is van toerisme met een substantiële omvang. Indien in een deel van de gemeente sprake is van toerisme met een substantiële omvang, en dat is het geval, kan voor de gehele gemeente vrijstelling worden verleend van het in artikel 2 eerste lid onder a WTW gestelde verbod om op zondag een winkel voor het publiek geopend te hebben.

Er is ook geen verplichting om de vrijstelling te beperken tot het toeristisch seizoen.

Ten aanzien van het belang van de leefbaarheid waarmee op grond van artikel 3 zesde lid WTW

ook rekening mee moet worden gehouden, merkt de commissie op dat in artikel 6 vierde lid VW is bepaald dat het college nadere beperkingen en voorschriften kan opleggen aan de vrijstelling.

Het college heeft van deze bevoegdheid gebruik gemaakt door het vaststellen van de "Regeling voorschriften en beperkingen vrijstelling winkeltijden Haarlem 2012 op zon- en feestdagen" (hierna genoemd "de regeling").

In deze regeling zijn voorschriften opgenomen met betrekking tot het verwijderen van afval, bevoorrading, verkeersafwikkeling en geluidsoverlast.

In het geval bewoners als gevolg van de vrijstelling overlast ondervinden van winkels kunnen zij burgemeester en wethouders verzoeken om handhavend op te treden of kunnen zij verzoeken aan de vrijstelling meer specifieke voorschriften te verbinden.

Overigens is de vrijstelling juist in het belang van de zondagsrust in de gemeente en de belangen van de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente beperkt tot de periode van 12.00 tot 18.00 uur. Dat betekent dat om 18.00 uur de winkels gesloten moeten zijn.

Indien deze sluitingstijd niet wordt nageleefd, zal hiertegen in beginsel handhavend moeten worden opgetreden.

Met betrekking tot de overlast die de heer Van der Sman vreest van de openstelling van de supermarkt in de Mr Cornelisstraat merkt de commissie op dat deze supermarkt op dit moment nog niet geopend is op zondag zodat nog geen inzicht bestaat in de aard en mate van overlast voor omwonenden. Overigens zal ook deze winkelier zich dienen te houden aan de voorschriften van de regeling.

Het belang van de leefbaarheid heeft naar de mening van de commissie niet betrekking op de leefbaarheid van de gemeente voor kleinere winkeliers en het personeel in het bijzonder, maar op de leefbaarheid van de gemeente in het algemeen. Dit belang wordt namelijk in artikel 3 zesde lid WTW genoemd in samenhang met het belang van de veiligheid en de openbare orde.

8.

De commissie merkt voorts nog op dat het naar haar mening in het belang van de leefbaarheid van de gemeente kan worden geacht dat de vrijstelling niet is beperkt tot het centrum van de stad maar de gehele gemeente betreft. Nu zal namelijk sprake zijn van een zekere verspreiding van de overlast die zich kan voordoen als gevolg van de openstelling van winkels op zondag.

9.

Over de bezwaarschriftenprocedure op zich merkt de commissie op dat nu de bezwaren zijn gericht tegen een besluit van de gemeenteraad sprake is van het horen door of mede door het bestuursorgaan dan wel de voorzitter of een lid ervan als bedoeld in artikel 7:5 eerste lid Awb.

Uitgangspunt van de bezwaarschriftenprocedure is dat op de grondslag van het bezwaar een heroverweging van het bestreden besluit plaatsvindt. Het bestuursorgaan dient derhalve zelf opnieuw zijn eigen besluit te beoordelen. Daarna staat beroep open bij de rechter.

10.

Op grond van deze overwegingen komt de commissie tot de conclusie dat de bezwaren ongegrond zijn.

Er is geen aanleiding om het bestreden besluit te herroepen zodat de bezwaarden die daarom hebben verzocht geen vergoeding kan worden toegekend voor de kosten die in verband met de behandeling van het bezwaar zijn gemaakt.

III. Advies:

A.

De commissie adviseert:

1. De bezwaren ongegrond te verklaren,
2. Het bestreden besluit te handhaven;

B.

De commissie doet de aanbeveling om bij de evaluatie van het beleid in 2013 meer specifiek onderzoek te doen naar de meningen van de winkeliers met weinig of geen personeel en de meningen van het winkelpersoneel over de zondagopenstelling.

Haarlem, 13 april 2012.

De voorzitter,
P.J. Bosma-Piek.

De secretaris,
C.W. Baars.

College van Beroep voor het bedrijfsleven

Postadres postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage

Wille Donker Advocaten
 tav de heer mr. C.J.R. van Binsbergen
 Postbus 357
 2400 AJ Alphen aan den Rijn

Bezoekadres
 Paleis van Justitie
 Prins Clauslaan 60
 2595 AJ 's-Gravenhage
 Telefoon (070) 3 81 39 10
 Fax (070) 3 81 39 99

Datum	21 september 2012
Doorkiesnummer(s)	(070) 3 81 39 10
Behandeld door	dhr R. van Cuilenborg
Ons kenmerk	procedurenummer AWB 12/932 S2
Appellant/verzoeker	FNV Bondgenoten en 3 andere te Utrecht
Onderwerp	12500 Winkeltijdenwet 1996
Besluit	d.d. 28 juni 2012, nr. 2012/173836,
	van Raad der gemeente Haarlem
Uw kenmerk	140884

In verband met deze procedure worden/zijn de door u verstrekte gegevens door het College van Beroep voor het bedrijfsleven verwerkt in een geautomatiseerd systeem (Wet bescherming persoonsgegevens).

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

Geachte heer,

Hierbij bevestig ik de ontvangst ter griffie van uw beroepschrift, dat onder bovenvermeld procedurenummer is geregistreerd.

Op het daarmee ingestelde beroep is, ingevolge artikel 19 van de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie, hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van overeenkomstige toepassing.

Bij de behandeling van het beroep neemt het College de richtlijnen in acht die zijn neergelegd in de Procesregeling bestuursrechterlijke colleges 2006, zoals laatstelijk gewijzigd. Deze regeling is gepubliceerd in de Staatscourant nr. 19086 van 20 oktober 2011 en tevens te raadplegen op de internetsite van de rechtspraak (www.rechtspraak.nl).

Voor de indiening van het beroepschrift is ingevolge artikel 8:41 van de Awb griffierecht verschuldigd, in verband waarmee u inmiddels een nota/faktuur heeft ontvangen, dan wel binnenkort zult ontvangen.

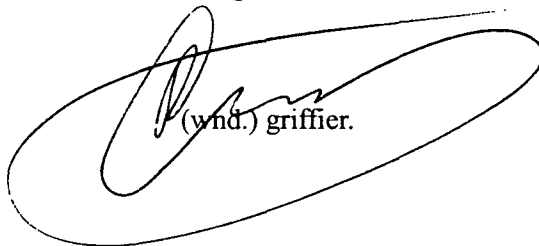
Tevens wijs ik u erop dat het College de zaak in de loop van de procedure kan doorverwijzen naar mediation. Dat gebeurt alleen als beide partijen daarmee instemmen. Mediation betekent dat u in overleg met de andere partij(en) tot een oplossing probeert te komen, onder begeleiding van een onafhankelijke mediator.

A3B2

Nadere informatie kunt u vinden op www.mediationnaastrechtspraak.nl. Op uw verzoek kan het College ook een brochure over mediation aan u toezenden.

Ik stel u **tot vier weken na heden** in de gelegenheid de gronden van uw beroep aan te vullen.

Hoogachtend,

(wnd.) griffier.

College van Beroep voor het bedrijfsleven

Postadres postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage

Raad der gemeente Haarlem
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Bezoekadres
Paleis van Justitie
Prins Clauslaan 60
2595 AJ 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3 81 39 10
Fax (070) 3 81 39 99

In verband met deze procedure worden/zijn de door u verstrekte gegevens door het College van Beroep voor het bedrijfsleven verwerkt in een geautomatiseerd systeem (Wet bescherming persoonsgegevens).

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

Datum	21 september 2012
Doorkiesnummer(s)	(070) 3 81 39 10
Behandeld door	dhr R. van Cuilenborg
Ons kenmerk	procedurenummer AWB 12/932 S2
Appellant/verzoeker	FNV Bondgenoten en 3 andere te Utrecht
Onderwerp	12500 Winkeltijdenwet 1996
Besluit	d.d. 28 juni 2012, nr. 2012/173836, van Raad der gemeente Haarlem
Uw kenmerk	

Met verwijzing naar het bepaalde bij artikel 6:14, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht deel ik u mee dat onder bovenvermeld procedurenummer een beroep van appellant(e)(n) ter griffie is geregistreerd.

Op het beroep is, ingevolge artikel 19 van de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie, hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

Bij de behandeling van het beroep neemt het College de richtlijnen in acht die zijn neergelegd in de Procesregeling bestuursrechterlijke colleges 2006, zoals laatstelijk gewijzigd. Deze regeling is gepubliceerd in de Staatscourant nr. 19086 van 20 oktober 2011 en tevens te raadplegen op de internetsite van de rechtspraak (www.rechtspraak.nl).

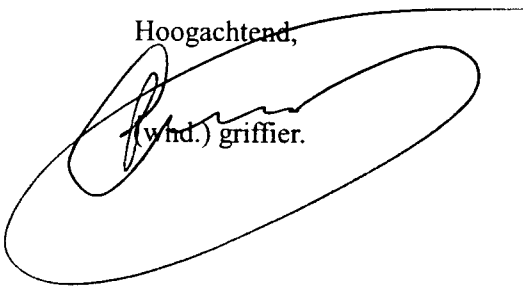
Aangezien het beroepschrift nog niet aan alle formele vereisten voldoet, dient u deze mededeling als louter informatief te beschouwen.
Ik verzoek u dus (nog) geen verweerschrift in te dienen.

Tevens wijs ik u erop dat het College de zaak in de loop van de procedure kan doorverwijzen naar mediation. Dat gebeurt alleen als beide partijen daarmee instemmen. Mediation betekent dat u in overleg met de andere partij(en) tot een oplossing probeert te komen, onder begeleiding van een onafhankelijke mediator.

V1C1

Nadere informatie kunt u vinden op www.mediationnaastrechtspraak.nl. Op uw verzoek kan het College ook een brochure over mediation aan u toezenden.

Hoogachtend,

(wnd.) griffier.

POSTADRES Postbus 2888
3000 CW ROTTERDAM
KANTOORADRES Blaak 31
3011 GA ROTTERDAM
TELEFOON +31 (0)10 224 6617
FAX +31 (0)10 224 6526
E-MAIL remco.backer@loyensloeff.com
INTERNET www.loyensloeff.com

AANTEKENEN (70083772/DIJP/12383121)
College van Beroep voor het bedrijfsleven
Postbus 20021
2500 EA 's-GRAVENHAGE

INGESCHRIJVEN
- 1 OKT. 2012
VOOR DE RECHTER VAN
12/932

VAN mr. R.J.G. Bäcker - advocaat
REFERENTIE 12383121 - RB/tj - 70083772
DATUM 28 september 2012

BETREFT Beroep tegen Winkeltijdenverordening Haarlem - IKEA Nederland B.V. en IKEA Beheer B.V.

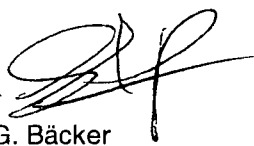
Geacht College,

Telefonisch heb ik van uw College vernomen dat tegen het besluit van de gemeenteraad van de gemeente Haarlem waarin de Winkeltijdenverordening is vastgesteld, beroep is ingesteld door, onder andere, de Stichting Tegen Verruiming Zondagsopenstelling.

Hierbij verzoek ik u namens cliënten, IKEA Nederland B.V. en IKEA Beheer B.V., om haar op de voet van artikel 8:26 Awb als belanghebbenden in de gelegenheid te stellen als partij aan het geding deel te nemen.

Graag ontvang ik een afschrift van het beroepschrift en alle andere (toekomstige) stukken op bovenstaand kantooradres.

Met vriendelijke groet,
Loyens & Loeff N.V.

i.o.
R.J.G. Bäcker

College van Beroep voor het bedrijfsleven

Postadres postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage

Loyens & Loeff
 tav de heer mr. R.J.G. Bäcker
 Postbus 2888
 3000 CW Rotterdam

Bezoekadres
 Paleis van Justitie
 Prins Clauslaan 60
 2595 AJ 's-Gravenhage
 Telefoon (070) 3 81 39 10
 Fax (070) 3 81 39 99

In verband met deze procedure worden/zijn de door u verstrekte gegevens door het College van Beroep voor het bedrijfsleven verwerkt in een geautomatiseerd systeem (Wet bescherming persoonsgegevens)

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

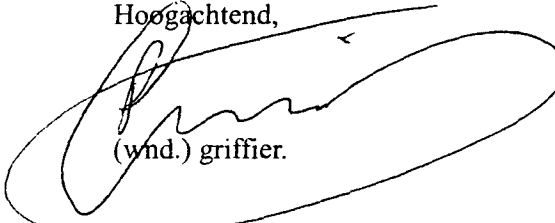
Datum	3 oktober 2012
Doorkiesnummer(s)	(070) 3 81 39 10
Behandeld door	dhr R. van Cuilenborg
Ons kenmerk	procedurenummer AWB 12/932 S2
Appellant/verzoeker	FNV Bondgenoten en 3 andere te Utrecht
Onderwerp	12500 Winkeltijdenwet 1996
Besluit	d.d. 28 juni 2012, nr. 2012/173836, van Raad der gemeente Haarlem
Uw kenmerk	12383121-RB/tj-70083772

Geachte heer,

Hierbij bevestig ik u de ontvangst ter griffie van uw verzoek IKEA Nederland B.V. en IKEA Beheer B.V. in de gelegenheid te stellen als partij aan het onderwerpelijke geding deel te nemen.

Zo spoedig mogelijk zal het College een beslissing nemen op uw verzoek.

Hoogachtend,

(wnd.) griffier.

D9B2

INGEKOMEN

AANTEKENEN

College van Beroep voor het bedrijfsleven
Postbus 20021
2500 EA 's-Gravenhage

18 OKT. 2012

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR HET BEDRIJFSLEVEN

12/932

IDENTIEKE FAX
ONTV. DD. 17/10/12

Alphen aan den Rijn, 17 oktober 2012

Inzake : St. Tegen Verruiming Zondagsopenstelling/Haarlem
Onze referentie : 140884
Betreft : AANVULLING BEROEPSCHRIFT
Uw kenmerk : AWB/12/932 S2
Behandeld door : mr. C.J.R. van Binsbergen
Telefoon : 0172 - 23 65 84 (secretaresse)
E-mail : binsbergen@willedonker.nl

Hoogedelgestreng College,

Bij brief van 10 september 2012 heb ik namens:

1. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid naar burgerlijk recht **FNV Bondgenoten**, gevestigd te (3584 BW) Utrecht aan de Varrolaan 100;
2. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid naar burgerlijk recht **CNV Dienstenbond**, gevestigd te (2132 JJ) Hoofddorp aan de Polarisavenue 175;
3. de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid naar burgerlijk recht **Reformatorisch Maatschappelijke Unie van Werknemers**, gevestigd te (3905 KZ) Veenendaal aan de Plesmanstraat 68;
4. de stichting naar burgerlijk recht **Stichting Tegen Verruiming Zondagopenstelling**, gevestigd te (2991 LE) Barendrecht aan de Donk 3;

beroep ingesteld tegen het besluit van de **gemeenteraad van Haarlem** van 30 juli 2012, bekendgemaakt op 31 juli 2012, waarbij het bezwaar van appellanten tegen het besluit om bij verordening vrijstelling te verlenen als bedoeld in artikel 3 lid 3 Winkeltijdenwet (de 'toerismevrijstelling'), ongegrond is verklaard.

Hierbij vul ik het beroep als volgt aan.

Toeristisch regime voor het gehele gemeentelijk grondgebied

1. Het bestreden besluit is genomen onder overneming van het advies van de gemeentelijke commissie beroep- en bezwaarschriften (hierna: de commissie) van 13 april 2012. De motivering van het bestreden besluit is eveneens neergelegd in dit advies.
2. Ten aanzien van de beslissing van de gemeenteraad om het toeristische regime voor het gehele gemeentelijke grondgebied van toepassing te verklaren, overweegt de commissie en daarmee de raad - bij onderdeel B onder punt 6 - kortweg het volgende.
3. Om de toerismevrijstelling op het gehele gemeentelijke grondgebied toe te kunnen passen is het voldoende dat er sprake is van toerisme in een gedeelte van de stad. Dat betekent, zo meent de raad kennelijk, dat niet gemotiveerd hoeft te worden waarom wordt gekozen voor zondagsopenstelling in de gehele stad, ook al is er slechts in een gedeelte van de stad sprake van autonoom en substantieel toerisme. Bovendien zou er geen aanleiding bestaan om de vrijstelling te beperken tot het toeristisch seizoen.
4. Appellanten zijn het met verweerder eens dat, wanneer de 'drempel' van substantieel en autonoom toerisme in een gemeente eenmaal is overschreden, de gemeenteraad in beginsel de bevoegdheid heeft om gebruik te maken van de toerismebepaling uit de Wtw. Verweerder miskent echter dat wanneer een bestuursorgaan een bepaalde (discretionaire) *bevoegdheid* heeft, het bestuursorgaan verplicht is de toepassing van die bevoegdheid te motiveren. Dit vloeit voort uit de verplichting om kennis te nemen van alle relevante belangen, die belangen af te wegen en deze te verantwoorden. Een en ander vloeit voort uit artikel 3:2 en 3:4 Awb - die mede van toepassing zijn op besluiten houdende algemeen verbindende voorschriften, vgl. artikel 3:1 lid 1 onder a Awb - en artikel 3 lid 6 Wtw. Deze motiveringsverplichtingen vinden hun grondslag in het verbod van willekeur.
5. De primaire beslissing miste op dit punt motivering, de beslissing op bezwaar mist deze motivering eveneens. Zoals in het bezwaarschrift onder de randnummers 25 tot en met 27 en 45 tot en met 48 is aangegeven - hetgeen hier als herhaald in ingelast moet worden beschouwd - nopen de tekst van de Wtw en de ontstaansgeschiedenis van deze wet op dit punt - naast de hierboven aangeduide algemene motiveringsplicht - echter tot een specifieke motivering. De toerismebepaling mag immers slechts wor-

den gebruikt 'ten behoeve van' het op de gemeente gericht toerisme. Hierdoor rust op het bestuursorgaan dat gebruik maakt van de toerismevrijstelling de verplichting om te motiveren dat en in hoeverre het gekozen regime van winkelpenstelling op zondag daadwerkelijk een positieve bijdrage oplevert voor het reeds aanwezige toerisme.

6. Verwezen zij in dit verband naar de uitspraak van uw college inzake Harenkarspel (CBb 5 oktober 2012, LJN: BY0042, r.o. 6.2.3, cursivering toegevoegd):

Uit de memorie van toelichting bij de Winkeltijdenwet van 25 november 2010 tot wijziging van de Winkeltijdenwet met het oog op inkadering van de bevoegdheid om vrijstelling te verlenen of een ontheffingsbevoegdheid toe te kennen in verband met de toeristische aantrekkingskracht van een gemeente (TK 2008-2009, 31278, nr. 3) blijkt, dat de wetgever het volgende voor ogen heeft gestaan.

Het winkeltijdenbeleid vraagt om lokaal maatwerk. Het is daarom de gemeenteraad die beoordeelt of sprake is van substantieel toerisme. Het belang van de toeristische sector voor de gemeentelijke economische ontwikkeling zal hierbij een belangrijk criterium zijn. Indicatoren hiervoor kunnen onder meer zijn de inkomsten van de toeristische sector en inkomsten in verband met de toeristische sector voor bijvoorbeeld horeca. Ook het aantal arbeidsplaatsen in de toeristische sector, de aantallen bezoekers van toeristische trekpleisters in de gemeente (bijvoorbeeld architectuur, musea, natuur, evenementen), het aantal overnachtingen in hotels, campings, vakantiehuizen of andere vormen van logies, de omvang van de gemeentelijke inkomsten gerelateerd aan het toerisme (toeristenbelasting, parkeergelden), mede in vergelijking met de omvang van andere gemeentelijke inkomstenbronnen, kunnen worden gebruikt om te bepalen of sprake is van toerisme met een substantiële omvang. *Bij deze beoordeling kan ook een rol spelen of de toeristische aantrekkingskracht geldt voor de gehele gemeente of alleen voor delen van de gemeente, gedurende het hele jaar of alleen tijdens bepaalde seizoenen of bijzondere dagen.*

De eis van autonome toeristische aantrekkingskracht betekent dat zij losstaat van de winkelopening op zondag in de gemeente. *Tot slot moet de winkelpenstelling dienen ten behoeve van het toerisme.*

7. Appellanten achten het aannemelijk dat in de historische kern van Haarlem een winkelpenstelling het daar aanwezige toerisme kan ondersteunen en dat daarvan met name in het toeristische seizoen sprake van is. Buiten de historische kern en buiten het toeristische seizoen is het echter bepaald onaannemelijk dat toeristen op welke wijze dan ook wordt gefaciliteerd door geopende winkels op het gehele grondgebied van Haarlem. Een en ander om de eenvoudige reden dat er buiten de historische kern van Haarlem (nagenoeg) geen toeristen komen. Verweerder is mogelijk van mening dat toeristen tijdens of na hun bezoek aan de bezienswaardigheden in het stadscen-

trum vervolgens naar een van de buitenwijken zullen gaan om daar hun dagelijkse boodschappen of andere aankopen te doen. Dat blijkt echter niet uit het bestreden besluit en is ook zeer onwaarschijnlijk. Zeker nu in het bezwaarschrift gemotiveerd is aangegeven dat en waarom in de buiten het centrum gelegen wijken en buiten het toeristische seizoen niet wordt voldaan aan het criterium dat de winkelopstelling ‘ten behoeve van’ het toerisme zal zijn, heeft verweerder ten onrechte en zonder enige motivering de bezwaren terzijde geschoven.

8. Het bestreden besluit is op dit punt dan ook van een onvoldoende motivering voorzien, zodat het besluit op grond van het bepaalde in artikel 7:12 Awb gereed ligt voor vernietiging.

Leefbaarheid

9. Ook voor wat betreft het aspect ‘leefbaarheid’, zoals dat in artikel 3 lid 6 onder c Wtw is opgenomen schiet de motivering van het bestreden besluit tekort. Het advies van de commissie, dat de onderbouwing van het bestreden besluit vormt, geeft bovendien blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Onder B, punt 7 in de laatste alinea van het advies van de commissie wordt het volgende opgemerkt *‘het belang van de leefbaarheid heeft naar de mening van de commissie niet betrekking op de leefbaarheid van de gemeente voor kleinere winkeliers en het personeel in het bijzonder, maar op de leefbaarheid van de gemeente in het algemeen. Dit belang wordt namelijk in artikel 3 zesde lid Wtw genoemd in samenhang met het belang van de veiligheid en de openbare orde’*.
10. Appellanten merken ten aanzien van dit aspect van de beslissing op bezwaar op dat de leefbaarheid als zelfstandig onderdeel van een opsomming in de wettekst wordt genoemd, en niet in samenhang met de overige twee begrippen. Het betreft hier een opsomming van criteria waar de besluitvorming cumulatief aan behoort te voldoen. De tekst van de wet geeft geen enkel aanknopingspunt voor de stelling dat het begrip leefbaarheid beperkt moet worden uitgelegd, namelijk ten aanzien van de veiligheid en de openbare orde. Bovendien heeft te gelden dat - zoals appellanten in hun bezwaarschrift hebben gemotiveerd - het wel degelijk de bedoeling van de wetgever is geweest om bij de beoordeling van de gevolgen van toepassing van de toerismevrijstelling op de ‘leefbaarheid’ van de gemeente, mede acht te slaan op de leefbaarheid van de gemeente voor kleinere winkeliers, alsmede het personeel. De onderbouwing van dit standpunt is onder randnummers 33 en 65 tot en met 68 van het bezwaarschrift uiteengezet, hetgeen hier als herhaald en ingelast moet worden beschouwd.

Afgezien van het feit dat het door de raad gebezigde uitgangspunt blijkt geeft van een onjuiste rechtsopvatting, levert ook dit aspect een motiveringsgebrek op. Het kan niet zo zijn dat een uitgebreid gemotiveerd bezwaar door de raad wordt afgedaan met de enkele mededeling dat het aspect leefbaarheid naar de mening van de commissie niet de winkeliers en het personeel omvat.

11. Het besluit komt dan ook in aanmerking voor vernietiging op grond van het bepaalde in artikel 7:12 Awb.

Belang werknemers en winkeliers

12. Zoals in het bezwaarschrift onder randnummers 59 tot en met 64 is uiteengezet - hetgeen hier als herhaald en ingelast moet worden beschouwd - ontbeert het primaire besluit een motivering en een belangenafweging ten aanzien van de belangen van het (winkel)personeel. Geconstateerd moet worden dat dit gebrek in beslissing op het bezwaarschrift niet is hersteld.
13. In het bestreden besluit wordt ten aanzien van deze belangen in onderdeel B onder punt 2 verwezen naar de nota die ten grondslag heeft gelegen aan het primaire besluit. Daarbij constateert verweerder dat werknemers graag op zondag willen werken (p. 8 van de nota), dat er geen verplichting is tot werken op zondag (p. 8 en 16) dat uit de evaluatie van de Wtw van het ministerie van Economische Zaken uit 2006 blijkt dat het overgrote deel van de werknemers geen principieel bezwaar heeft tegen werken op zondag (p. 9).
14. Verweerder verliest daarbij uit het oog dat de stelling dat werknemers graag op zondag willen werken niet is gebaseerd op onderzoek onder werknemers, maar is ontleend aan het advies van de afdeling Onderzoek en Statistiek, op basis van hetgeen ondernemers en MKB kennelijk hebben aangegeven (p. 8 van de nota die ten grondslag ligt aan het primaire besluit). Het behoeft geen betoog dat het verwijzen naar een intern ambtelijk advies van de vakafdeling dat er geen blijf van geeft dat het gebaseerd is op enig kwantitatief onderzoek, niet voldoet aan de bij de artikelen 3 lid 6 en lid 7 Wtw gestelde motiveringseisen. Bovendien betreft het hier mededelingen die de ondernemers en het MKB zouden hebben gedaan. Deze opvatting is uiteraard niet representatief voor de mening van werknemers hierover. Overigens is het appellanten nog steeds onduidelijk waar deze mededelingen terug te vinden zijn, behoudens in het ambtelijk advies, hetgeen betekent dat de inhoud van deze mededelingen niet te verifiëren is.

15. Dat verweerder in het bestreden besluit ten onrechte niet, althans onvoldoende, is ingegaan op dit aspect, levert te meer een gebrek op nu appellanten ter onderbouwing van hun bezwaar op dit punt een uitgebreide rapportage hebben overgelegd, waaruit het tegendeel blijkt (productie @, Resultaten werknemersonderzoek koopzondag Haarlem - FNV, CNV, RMU - van 10 april 2012). Deze rapportage is opgesteld om de belangen van winkelpersoneel in Haarlem inzichtelijk te maken. Op basis van dit onderzoek moet worden geconstateerd dat 71% van de werknemers *tegen* een verruiming van de zondagsopenstelling in Haarlem is (p. 2 van het onderzoek). Nu uit deze rapportage blijkt dat het advies van de afdeling Onderzoek en Statistiek gebreken en onjuistheden vertoont, en nu dit advies ten grondslag heeft gelegen aan het primaire besluit, alsmede aan de beslissing op bezwaar, moet worden geconstateerd dat het bestreden besluit gebrekkig is voor zover het is gebaseerd op het advies van de afdeling Onderzoek en Statistiek en uit dien hoofde wegens een motiveringsgebrek voor vernietiging in aanmerking komt. Daarbij merken appellanten nog op dat in het bestreden besluit in onderdeel B onder 5 ten aanzien van het werknemersonderzoek in Haarlem wordt overwogen dat dit onderzoek geen aanleiding geeft om te oordelen dat onvoldoende rekening is gehouden met winkeliers met weinig of geen personeel en met de belangen van het (winkel)personeel, maar dat deze overweging in het geheel niet onderbouwd is, niet berust op een kenbare afweging van belangen (hetgeen artikel 3 lid 7 Wtw echter vereist) en dus 'in het luchtledige' hangt.
16. Het is appellanten voorts onduidelijk om welke reden een recent onderzoek (10 april 2012), waaruit blijkt dat 70% van de werknemers in Haarlem liever niet op zondag wil werken zonder motivering terzijde wordt geschoven, terwijl een algemeen onderzoek van het Ministerie van Economische Zaken uit 2006, dat in elk geval niet voor de Haarlemse situatie anno 2012 is opgesteld, wel voldoende relevant zou zijn.
17. Voor wat betreft de verwijzing in het bestreden besluit naar het onderzoek van het ministerie van Economische Zaken uit 2006 merken bovendien appellanten op, (a) dat deze rapportage gedateerd is en (b) deze rapportage slechts de vraag betreft of werknemers *principiële* bezwaren hebben tegen werken op zondag. Verweerder gaat er, met andere woorden, aan voorbij dat het rapport niets zegt over de vraag of werknemers op *andere* dan principiële gronden bezwaren hebben tegen werken op zondag.
18. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat de afdeling Onderzoek en Statistiek zelf heeft uitgevoerd ('Winkels open op zon- en feestdagen?' januari 2011) dat winkeliers in meerderheid *tegen* een permanente openstelling op zondag zijn (p. 11, paragraaf 2.2

van het zo even genoemde onderzoek). Redenen om tegen een verruiming van zondagsopenstellingen te zijn, zijn ook gelegen in het feit dat het personeel werken op zondag onprettig vindt en dat er niet genoeg personeel beschikbaar is (p. 15 van het onderzoek, laatste drie alinea's).

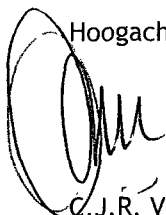
19. Nog afgezien van het feit dat het belang van winkeliers met weinig of geen personeel op grond van de Wtw nadrukkelijk in de besluitvorming behoort te worden meegewogen, had verweerder in het hoge percentage tegenstanders onder winkeliers - zoals dat naar voren komt uit het bovengenoemde onderzoek van de afdeling Onderzoek en Statistiek - aanleiding moeten zien om te motiveren waarom het belang de zondagsopenstelling zou moeten prevaleren boven het belang van de overgrote meerderheid van de winkeliers in Haarlem.
20. Van een dergelijke belangenafweging is echter geen spoor te bekennen. In de nota die ten grondslag ligt aan het primaire besluit wordt volstaan met de mededeling dat de winkeliers in ruime meerderheid tegen zondagsopenstelling zijn (onder kanttekening 4, derde kopje). Het blijft hier echter bij een blote constatering. De vereiste weging van belangen blijft uit.
21. Ook wordt, ondanks dat daarop in bezwaar is gewezen, geen woord gewijd aan het gegeven dat ten aanzien van de motivering van de gemeentebrede toepassing van de toerismevrijstelling eisen mogen worden gesteld aan het gegeven dat winkeliers buiten het toeristische deel van Haarlem, en ook het daar werkzame personeel, redelijkerwijs geen rekening hebben kunnen houden met de mogelijkheid dat het toeristisch regime ook buiten het toeristische deel van Haarlem van toepassing is verklaard en het concurrentienadeel dat daardoor voor hen ontstaat ten opzichte van (onder meer) de supermarkten. Dit maakt de noodzaak van een grondige en volledige belangenafweging, ook op dit - in bezwaar uitdrukkelijk aan de orde gestelde (zie aanvullend bezwaarschrift, randnummers 57, 58, 63, 67, 69, 70, 72-75) - aspect, extra klemmend, juist ook in het licht van het amendement-Van der Staaij (zie bezwaarschrift, randnummer 34).
22. Appellanten stellen zich op het standpunt dat het bestreden besluit, in licht van hetgeen door appellanten in de bezwaarfase naar voren is gebracht, een deugdelijke motivering ontbeert. Verweerder gaat niet in op de belangen van het winkelpersoneel en wijdt geen overwegingen aan de vraag hoe de bezwaren van de meerderheid van de lokale winkeliers tegen zondagsopenstelling moet worden gewogen.

- Geen inzicht in de gemaakte belangenafweging*

- ## Verzoek

8

Voor zover uw College geen aanleiding zou zien zelf in de zaak te voorzien, verzoeken appellanten uw College de raad op te dragen binnen een door uw College te stellen termijn een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen met inachtneming van uw uitspraak.

 Hoogachtend,

C.J.R. Van Binsbergen

7-1

PRODUCTIE 3

RESULTATEN WERKNEMERSONDERZOEK KOOPZONDAG HAARLEM

10 april 2012

> Werkt in je voordeel

Dienstenbond

Inleiding

De gemeenteraad van Haarlem heeft ingestemd met het voorstel om alle zondagen de winkels te laten openen per 1 maart 2012. De raad heeft enkele onderzoeken gedaan naar de wenselijkheid en haalbaarheid van uitbreiding van het aantal koopzondagen tot het maximaal aantal per jaar. In deze onderzoeken is, ondanks dat de Winkeltijdenwet dat voorschrijft, onvoldoende kwalitatief onderzoek gedaan naar het belang van de winkelmedewerkers en de kleine winkeliers.

Al bij het voornemen van de gemeenteraad in het voorjaar van 2011 is CNV Dienstenbond benaderd door verontruste winkeliers en medewerkers uit Haarlem. Zij vreesden dat de voorgestelde uitbreiding van het aantal koopzondagen van 12 naar elke zondag een te zware wissel zou trekken op hun werk en hun privéleven. Op basis daarvan is precies een jaar geleden in een brief van CNV Dienstenbond de Haarlemse raad gewezen op haar verantwoordelijkheid ten opzichte van de kleine winkeliers en de werknemers:

(...) CNV Dienstenbond vraagt de Haarlemse gemeenteraad dan ook om de positie van werknemers en kleine winkeliers in het onderzoek te borgen door deze expliciet als belanghebbenden te benoemen en door op een kwalitatief goede manier hun meningen en belangen in kaart te brengen tijdens het onderzoek. Tevens vragen wij u zorg te dragen dat de vereiste vrijwilligheid met betrekking tot werken op zondag ook actief gecontroleerd en gehandhaafd wordt. (...)

De gemeenteraad van Haarlem heeft dit nagelaten, er is geen goed onderzoek gedaan naar de positie van winkelmedewerkers, ondanks dat er wel honderden medewerkers in die winkel moeten staan op zondag.

Omdat de gemeenteraad nagelaten heeft wat zij had moeten doen, zijn de gezamenlijke vakbonden, FNV Bondgenoten, CNV Dienstenbond en RMU zelf de winkels ingegaan en hebben de medewerkers gevraagd naar hun mening en ervaringen over werken op zondag.

Om een beeld te krijgen van wat er speelt bij medewerkers is er een kwalitatief en kwantitatief onderzoek gedaan. Op donderdag 22 maart en dinsdag 27 maart hebben FNV Bondgenoten en CNV Dienstenbond zoveel mogelijk winkels in Haarlem bezocht om medewerkers te bevragen over hun mening en ervaringen met de wekelijkse koopzondag. De bezoeken waren niet alleen in het centrum, maar ook in Cronjé, Schalkwijk en Noord. Getrainde vakbondsmedewerkers hebben in de winkels korte gesprekjes gehad met winkelmedewerkers waar hen gevraagd is wat zij vinden van werken op zondag en hoe zij dat tot op dat moment ervaren.¹

Naast de winkelbezoeken hebben gezamenlijke vakbonden ook een online enquête voor werknemers open gesteld over het werken op zondag van 20 maart tot 11 april 2012. 79 medewerkers uit allerlei winkels hebben in deze periode de tijd genomen om deze enquête in te vullen. Een hoog aantal respondenten dat een duidelijk signaal geeft dat het onderwerp erg leeft in Haarlem.²

In het onderzoek komen schokkende resultaten naar voren;

- 71% van de medewerkers is het helemaal oneens met de stelling dat het een goede zaak is dat winkels in Haarlem alle zondagen in het jaar open zijn. Nog eens 8% is het daar enigszins mee oneens.
- 21% moet verplicht werken op zondag, 31% moet dat soms.

¹ Zie bijlage 2.

² Zie bijlage 1

- 58% heeft wel eens bij hun leidinggevende aangegeven dat ze niet verplicht wil werken op zondag. Bij 25% van de medewerkers trok de leidinggevende zich er niks van aan en heeft hij/zij de medewerker toch gewoon ingeroosterd. Bij 7% heeft hij/zij gedreigd met ontslag of het niet voortzetten van het contract als de medewerker niet op zondag wilde werken
- 47% van de medewerkers wil niet op zondag werken, nog eens 47% is bereid soms op zondag te werken. 62% is bereid om één zondag per maand te werken, slechts 5% wil dat vier keer per maand.
- Van de medewerkers die niet op zondag willen werken vindt 12% het belangrijk om op zondag als rustdag te hebben. 68% onderneemt op die dag activiteiten met gezin, familie of vrienden.

Uit de bezoeken en gesprekken met medewerkers komt naar voren dat medewerkers regelmatig gedwongen worden om te werken op zondag. Veel keus hebben ze niet. Hun privéleven komt danig in de knel, want partners hebben wel weekend en kinderen gaan door de weeks naar school zodat er men elkaar bijna niet meer ziet. Ook sportclubs moeten opgezegd worden omdat er op zondag gewerkt met worden.

Er is veel onbegrip en medewerkers hebben geen enkele stem gehad in het besluit. Doordat de medewerker in de praktijk ziet dat de omzet tegenvalt op de koopzondag en het aantal klanten erg weinig is, is het onbegrip alleen maar groter.

Daarnaast in is enkele winkels geconstateerd dat medewerkers alleen een contract krijgen en houden als zij instemmen met het werken op zondag, wat regelrecht tegen de Arbeidstijdenwet en cao's ingaat waar vrijwilligheid uitgangspunt is. Ook is vastgesteld dat bij enkele bedrijven de 100% toeslag die in cao's is vastgelegd niet wordt uitbetaald aan medewerkers die op zondag werken.

Voorts hebben medewerkers een toenemend gevoel van onveiligheid. Doordat de zondag door de toeslag voor winkeliers duur is, worden de goedkoopste (=jongste en meest onervaren) medewerkers in winkels ingeroosterd. Zij weten niet hoe te handelen bij calamiteiten. Ook is vastgesteld dat soms jonge medewerkers een hele dag alleen in de winkel staan.

Tenslotte klagen ook klanten volgens de medewerkers. Omdat er voornamelijk jonge, onervaren medewerkers op koopzondag worden ingezet, krijgen klanten geen, of geen goed advies meer. In verschillende winkels hebben klanten daarom al aangegeven niet meer op zondag te komen winkelen.

Hierna volgen de volledige onderzoeksresultaten. De uitkomsten van het onderzoek zijn niet verrassend, het past in het landelijke beeld dat bestaat over de klachten en wensen van medewerkers. Namen van medewerkers zijn weggelaten. Ook namen van winkels waar medewerkers te herleiden zijn naar aanleiding van hun antwoorden zijn weggelaten. Dit om de vooraf verzekerde anonimiteit te waarborgen. Medewerkers zijn bang zich uit te spreken gezien de consequenties dat kan hebben op de werkvloer en in de relatie met hun werkgever.

Tenslotte, dit rapport pretendeert niet een empirisch onderzoek te zijn. Wel geeft het duidelijk aan welke meningen er leven bij medewerkers en maakt zowel het kwalitatieve deel als het kwantitatieve deel duidelijk dat winkelmedewerkers forse bezwaren hebben tegen de uitbreiding van het aantal koopzondagen in Haarlem. Dat moet voor de Gemeenteraad van Haarlem een belangrijk signaal zijn om het besluit te herzien en eerst gedegen onderzoek te doen. Zonder de medewerker geen winkel, ook niet op zondag!

FNV Bondgenoten

Dhr. S. Groen
Adviseur
arbeidsvoorwaarden
s.groen@bg.fnv.nl
030-2738648
www.fnvbondgenoten.nl

CNV Dienstenbond

Drs. F.A.M. Monsma
Coördinator Detailhandel
f.monsma@cnvdibo.nl
023 5670615
www.opzondagwerken.nl

Reformatorisch Maatschappelijke Unie

Dhr. P. Schalk,
Raad van Bestuur
PSchalk@rmu.org
0318 543030
www.rmu.org

BIJLAGE 1: Onderzoeksresultaten:

1. In welke plaats ben jij werkzaam als winkelmedewerker?

Aantal respondenten bij deze vraag: 79

Haarlem		94.9%	75
Een andere plaats, namelijk... [Open antwoorden]:		5.1%	4
1 Nijmegen			
2 Didam			
3 horst aan de maas			
4 Voorschoten			

2. Wat vind je van de volgende stelling?

Ik vind het een goede zaak dat vanaf 1 maart in Haarlem winkels op alle zondagen in het jaar open mogen

Aantal respondenten bij deze vraag: 75

Helemaal mee eens		5.3%	4
Enigszins mee eens		9.3%	7
Niet eens/niet oneens		6.7%	5
Enigszins mee oneens		8.0%	6
Helemaal mee oneens		70.7%	53

3. Werk jij momenteel in een winkel die op zondag open is?

Aantal respondenten bij deze vraag: 79

Ja, de winkel waar ik werk is elke zondag open		50.6%	40
Ja, de winkel waar ik werk is op koopzondagen open		38.0%	30
Nee, de winkel waar ik werk is nooit op zondag open >> 8		11.4%	9

4. Moet je verplicht werken op zondag?

Aantal respondenten bij deze vraag: 70

Ja		21.4%	15
Nee >> 8		31.4%	22
Soms		47.1%	33

5. Heb je wel eens bij je leidinggevende aangegeven dat je niet verplicht wil werken op zondag?

Aantal respondenten bij deze vraag: 48

Ja >> 6		58.3%	28
Nee >> 7		41.7%	20

6. Wat was de reactie van jouw leidinggevende hierop?

Aantal respondenten bij deze vraag: 28

Hij/zij vond het o.k. dat ik niet op zondag wilde werken en heeft me niet ingeroosterd		7.1%	2
Hij/zij heeft met me overlegd en we zijn tot		25.0%	7

een goede oplossing gekomen			
Hij/zij trok zich er niks van aan en heeft me toch gewoon ingeroosterd		25.0%	7
Hij/zij heeft gedreigd met ontslag of het niet voortzetten van mijn contract als ik niet op zondag wilde werken		7.1%	2
Anders, namelijk... [Open antwoorden]: 1 ik als leidinggevende wissel deze dagen af met collega's die kunnen open en sluiten 2 Hij vindt at het erbij hoort en vindt dus ook dat ik niet moet zeuren. Met andere collega's heb ik de pijn gedeeld. 3 als je geen zondagen wil werken, moet je maar een ander beroep kiezen. 4 dAT HET TEGEN OVER COLLEGSA'S NIET FAIR IS 5 Ik ben eigenaresse 6 Er wilde niemand anders werken en toen werd er geloot en moest ik toch werken. 7 ben zelf leidinggevende, dus weinig keuze is er niet. 8 ik ben een leidinggevende 9 ik heb aangegeven dat ik 1 zondag in de maand bereidt ben om tewerken. 10 het is verplicht		35.7%	10

7. Waarom heb je dit nog nooit gedaan?

Aantal respondenten bij deze vraag: 20

Ik heb geen moeite met werken op zondag		25.0%	5
Ik wist niet dat ik bezwaar kon maken tegen werken op zondag		5.0%	1
Ik vind het moeilijk om mijn leidinggevende tegen te spreken		10.0%	2
Als ik niet werk op zondag moeten mijn collega's meer zondagen werken en ik wil solidair zijn met hen		25.0%	5
Collega's die niet wilden werken op zondag hebben hierdoor problemen gekregen		0.0%	0
Ik ben bang dat ik ontslagen word of mijn contract niet wordt verlengd als ik aangeef dat ik eigenlijk niet op zondag wil werken		20.0%	4
Anders, namelijk... [Open antwoorden]: 1 ik hoef niet zo vaak 2 één zondag per maand vind ik niet erg 3 ik op zondag wel dubbele uren mag rekenen, dus een andere dag vrij mag in overleg		15.0%	3

8. Wil je werken op zondag of zou je in de toekomst op zondag willen werken?

Aantal respondenten bij deze vraag: 79

Ja >> 9		6.3%	5
Nee >> 10		46.8%	37
Soms (niet elke week)		46.8%	37

9. Waarom wil je wel op zondag werken?

Aantal respondenten bij deze vraag: 42

Omdat het mij niets uitmaakt op welke dagen ik werk	0.0%	0
Omdat dat goed uitkomt met andere activiteiten die ik door de week heb	9.5%	4
Omdat ik dan meer verdien	35.7%	15
Omdat dat nou eenmaal bij het werk hoort	2.4%	1
Omdat we in ons team proberen de werkdagen zo eerlijk mogelijk te verdelen, wat dus ook betekent dat ik (soms) op zondag werk	42.9%	18
Anders, namelijk... [Open antwoorden]: 1 af en toe kan, maar niet de door de werkgever 12 (verplichte) zondagen. ze hebben ons 12 zondagen ingeroosterd. Ze zeggen niet dat het moet (slim he) de werkgever doet gewoon waar hij zin in heeft. Wie niet me doet, moet maar opstappen. de CAO wordt totaal aan de laars gelapt! 2 omdat ik als 60 jarige graag iets minder wil werken maar dat financieel niet haalbaar is. Door deze mogelijkheid heb ik minder uren. 3 1 en max 2 zondagen per maand! 4 100% compensatieuren	9.5%	4

10. Waarom wil je niet op zondag werken?

Aantal respondenten bij deze vraag: 74

Omdat ik het belangrijk vind om zondag als rustdag te hebben	12.2%	9
Omdat ik op zondag activiteiten met mijn gezin, familie of vrienden wil ondernemen	67.6%	50
Vanwege mijn geloof	2.7%	2
Omdat ik op zondag sportactiviteiten heb of een andere hobby beoefen	6.8%	5
Anders, namelijk... [Open antwoorden]: 1 Studie, vrijetijdsindeling en ontspanning. 2 in verschillende. tuincentra gewerkt en met koopzondagen moet je gewoon 6 dagen werken. het liefst 2 maanden lang in het seizoen. 3 omdat het zinloos is en een verschuiving van verkoop veroorzaakt, je kan tenslotte maar een keer kopen er wordt echt niet meer omgezet hierdoor. Dedagen er na lever je weer omzet in. 4 Als kleine zelfstandige werk je al heel wat uren. De laatste jaren komen de klanten al niet op de koopavond. De meeste mensen hebben zaterdag vrij. Vaak zie je op zondag heel veel verveel publiek naar de stad gaan. En daar zou ik dan voor open moeten! Ik dacht het niet, laten ze met het hele gezin naar het bos gaan!!! 5 ik werk al 37 uur in de week, en anders 42 uur vind ik erg veel 6 door zondag te werken waar geen omzet is kost het de werkdruk door de weeks, want men mag /kan dan	10.8%	8

geen ander personeel aannemen		
7 Omdat het waanzin is om op zondag te werken. De winkel waar ik werk is door de weeks al van 9 tot 9 open. Hoeveel winkelgelegenheid hebben mensen wel niet nodig?		
8 omdat de rest van werkend NL ook vrij heeft		

11. Hoeveel zondagen per maand ben je bereid/zou je bereid zijn te werken

Aantal respondenten bij deze vraag: 42

1	61.9%	26
2	26.2%	11
3	7.1%	3
4	4.8%	2

12. Hoeveel zondagen per maand ben je bereid/zou je bereid zijn te werken als de toeslag voor het werken op zondag zou worden afgeschaft, en je dus hetzelfde zou verdienen als een doordeweekse dag?

Aantal respondenten bij deze vraag: 42

Meer zondagen	0.0%	0
Net zo veel zondagen	14.3%	6
Minder zondagen (maar meer dan 0)	33.3%	14
Helemaal geen zondagen	52.4%	22

13. Ik wil het volgende nog kwijt over werken op zondag:

Aantal respondenten bij deze vraag: 58

Niet invullen [Open antwoorden]:	100.0%	58
1 opening van winkels op zondag in haarlem zou afgeschaft moeten worden het siert de stad absoluut niet!		
2 Ik kan mijn familie alleen in het weekend zien. Aangezien ik ook op zaterdag werk, gaat de kwaliteit van mijn privé leven een stuk achteruit. Ik heb helaas geen optie.		
3 op de zondagen werken vind ik niet heel erg, als het maar niet elke week is. De feestdagen open vind ik niet nodig, want anders moeten leidinggevende altijd werken en probeer maar eens goed personeel te vinden voor deze dagen.		
4 afschaffen		
5 Zondag is de enige vrije dag en dat wil ik graag zo houden		
6 1maal per maand op zondag open lijkt mij meer dan genoeg heb het idee dat dit bij de groot winkel bedrijven zoals V en D vandaan komt wat mij betreft weer afschaffen en terug naar 1 maal in de maand!!		
7 Incidenteel werken op zondag kan best leuk zijn, ook voor het winkelende publiek is een incidentele zondag leuk. Maar waar is de meerwaarde als je regelmatig of elke zondag open bent? Onzin dus		
8 Haarlem is geen geschikte stad om iedere zondag open te zijn.		
9 ER MOETEN MEER KLANTEN KOMEN!!!!		
10 Het is volstrekt onnodig om dit te doen hou de rustdag - in ere. De mensen hebben voldoende tijd om hun in kopen te doen - eerst moest er een koopavond bij dat nieuwtje is er ook af gevolg - bijna geen klanten op die avond.		
11 Als er dan toch op Zondag gewerkt moet worden, dan moet er wel een goede vergoeding tegenover staan.		

³ Verwijdering FM

⁴ Verwijdering FM

12 Onzinnig, er wordt geen rekening gehouden met de full timers. Er worden geen parttime medewerkers aangenomen om de fulltime medewerkers te ontzien. Sporten en gezin dat is zoals ik mijn zondag het liefst invul.

13 Bij de kleinere bedrijven wordt er geen extra personeel aangenomen/ ingezet om de fulltimers te ontzien. Zondag is familie en sportdag.

14 de aankopen worden nu verspreidt over 7 dagen.wat anders op zaterdag of maandag wordt aangeschaft wordt nu op zondag gekocht.

15 zondagen zijn rustdagen ,de klanten hebben genoeg mogelijkheden om iets te kopen

16 Onzin, alle zondagen open. - Winkels moeten langer open voor hetzelfde geld. - Mensen geven hun geld maar 1 keer uit, dan liever op de bestaande openingsdagen.

17 Absoluut onzin, al die zondagen. - Verspilling van tijd en arbeidskrachten, zeker voor de kleine ondernemer, levert niets op.

18 Niet nodig, zondagen open. - Alleen maar goed voor funshoppers.

19 Werken op zondag is geen probleem, zolang er een toeslag van 100% geldt.

20 Het oude systeem met 1 zondag in de week was prima dit was een vaste zondag en goed te combineren met ons gezins leven,nu moet ik afwachten welke zondag ik ingeroosterd wordt.daarnaast geeft het een hoop onrust omdat men verplicht zijn om op zaterdag en zondag te werken waardoor er een paar part time contracten niet verlengd zijn omdat ze niet elk weekend wilde werken.

21 Ik snap dat de opmars van internet winkeliers zenuwachtig maakt, maar vraag me sterk af of zeven dagen open daar het antwoord op is. Een stad heeft ook rust nodig. Haarlem had een enquête kunnen overwegen onder bewoners wat zij ervan vinden. Helaas is er nu geen weg meer terug. Werken op zondag is een aanslag op het gemeenschapsgevoel en op zondag moeten kunnen winkelen een farce.

22 Ik ben gewend aan werken op zondag, ik werkte hiervoor in xxx³. Daar heb ik 19 jaar op zondag gewerkt. Het is voor mij gewoon een werkdag net als alle andere dagen van de week. Als er goed contact is tussen werkgever en werknemer moet open op zondag geen probleem zijn.

23 Op het moment krijg ik geen enkele toeslag voor werken op zondag.

24 Onze werkgever lapt de hele CAO aan zijn laars. - De ondernemingsraad werkt al niet meer. Toen de ondernemingsraad om antwoorden vroeg op hun vragen, en ze niet kreeg, was dit het einde van de ondernemingsraad! - kritiek komt je duur te staan. De toenmalige leden hebben op een na allemaal ontslag genomen.(daadwerkelijk uit het bedrijf gegaan (...))⁴ Ze hebben ons gewoon ingeroosterd. we werken 12 zondagen per jaar of meer. - Als je niet mee doet vinden ze wel een manier om je aan te pakken. - Verschillende medewerkers zijn al van baan veranderd. (ontslag genomen) - Andere medewerkers wordt gezegd, er is geen werk meer voor je.

25 Ik ken veel winkeliers van zowel de Grote Houtstraat, de Barteljorisstraat en de Anegang. Zij zeggen allemaal hetzelfde: Enige reden om op zondag te werken is het dubbele uurloon. Wanneer deze regeling vervalt, willen zij geen van allen meer op zondag werken. Helaas zullen veel van mijn collega's niet ingaan op dit onderzoek waardoor ik middels deze weg hun mening wil

verkondigen.

26 op zondag open werkt de inflatie in de hand want als je het zelfde omzet in 7 als in 6 dagen kan dit alleen maar kostenverhogend werken. Men is alleen maar open om omzetverlies tegen te gaan als een ander wel open is en jouw supermarkt niet. Het blijkt nu al in Haarlem dat nu alle supemarkten open zijn dat er geen hoge omzetten meer gescoord worden, dus heeft het geen zin draai het maar terug naar 1 zondag per maand en schaf ook de avondwinkelstatus af. de supermarktbranche heeft dan nog openingsuren genoeg.

27 Zondag is een dag waarop je lekker werken mag.

28 In deze tijd hoort zondag er gewoon bij

29 Belachelijk dat de winkelmedewerkers in dit besluit niet betrokken worden! Dit zal een hoop ophef geven!!

30 Mijn inziens wegen de kosten niet op tegen de baten. Mensen gaan niet meer uitgeven.

31 Als je in een eenmanszaak werkt, dan is het soms moeilijk om elke zondag open te gaan. iedereen wilt wel eens een weekend vrij. en ik denk dat als je elke zondag open gaat dan voegt dat niks toe aan de omzet. je verspreidt alleen de zaterdag klanten over 2 dagen. en als je als inderdner zelf mag bepalen of je open gaat of niet(wat terecht is) dan zal je altijd winkels hebben die sons dicht zijn. Als klanten dat in de gaten krijgen zullen ze uiteindelijk alleen de grote winkelcentrums op zoeken

32 Als de zondag een gewone werkdag wordt, is het afschaffen van de financiële compensatie de volgende stap. Ik heb geen bezwaar om af en toe op zondag te werken, maar vind dit wel iets wezenlijks anders dan een doordeweekse dag. Ik vind een financiële compensatie een must.

33 Personeelsbestand in tuincentra is gebaseerd op 6 dagen open, zodra ze 7 dagen open mogen (april en mei, 2 maandenlang). Moet het personeel het opvangen. Ofwel 2 maandenlang 6 dagen werken.

34 Hoe is het mogelijk dat mensen buiten het winkel bedrijf kunnen oordelen over iets waar ze zelf niet in zitten. Nogmaals het is gewoon verschuiven. Mensen kunnen maar eenmaal hun geld uit geven. ze gaan echt niet meer kopen maar alleen op een ander tijd stip. Als ik zes dagen per week moet werken wanneer moet ik dan mij boodschappen doen?

35 Werken op zondag is overbodig, een aantal jaar geleden konden we ook zonder. - Zon en feestdagen moeten de winkelmedewerkers gewoon vrij zijn. - Zijn al genoeg extra koopavonden.

36 als alle winkel in haarlem op zondag open gaan, zal het publiek op die dagen afnemen. want niet iedereen gaat elk weekend winkelen, dus alle zondagen open gaan is niet zinvol. de omzat zal alleen maar afnemen op die dagen.

37 De financiële vergoeding van 200% maakt het nu nog oke om regelmatig op zondag te werken. Ik ben student dus ik kan het geld goed gebruiken en ik kan door-de-week niet zoveel werken, zondag is wat dat betreft een prima optie. Echter, wanneer ik niet meer studeer of de vergoeding wordt veranderd zie ik geen toegevoegde waarde in werken op zondag. Nieuwe medewerkers kunnen kiezen om in een winkel te gaan werken die elke zondag open is, de huidige medewerkers worden nu min of meer verplicht. Je wilt je collega's er niet alleen voor laten staan. Dat verziekt de werksfeer.

38 Ik denk dat we met meer dagen open, meer werken maar hetzelfde verdienen, je verspreid het alleen over meer dagen.

Jammer is ook dat de zaterdagen minder zijn door de koopzondagen.

39 Het is van de zotte dat wij elke zondag open moeten!

40 Zondag is een rustdag ik heb veel overlast van verkeer mensen die op zondag boodschappen gaan woon aan een doorgaande drukke verkeersweg het was altijd lekker rustig op zondag maar dat is nu over vanwege dat ik dichtbij albert hein woon in Haarlem aan het soendaplein

41 Koopzondagen worden steeds minder interresant gezien de orientatie van de aankoop meer en meer op internet plaats vindt en op zondag de winkels steeds meer worden gebruikt door mensen die zich vervelen en vermaakt moeten worden. Door oa de econimische crisis, het afgenomen consumenten vertrouwen, prijs erosie, etc. is het personeels bestand steeds verder uitgedund wat betekend dat er in een week met een koopzondag 6 dagen gewerkt moet worden.

42 Als je elke zondag open bent maak je meer verlies omdat je je winst van zaterdag kwijt bent en je ook je personeel dubbel moet betalen

43 Ik verwacht niet dat alle zondagen open tot iets positiefs voor de winkel zullen leiden , ik verwacht een spreiding van de omzet

44 Wij als grote winkeliers hebben geen keuze of we op zondag opengaan of niet, het word ons meer of minder verplicht. De eerste zondag van de maand open was al genoeg. Je verdeelt de consumenten alleen over 2 dagen, normaal gesproken was het op zaterdags een stukje drukker.

45 Wij zijn 1 keer in de maand open op zondag en als je dat dan samen met je collega,s wisselt valt het mee. Maar iedere week open houdt in dat je om de week moet werken, dan heb je geen prive leven meer. (mijn man werkt van ma t/m vr)

46 Doordat wij de zondag werken is er een beetje druk van de zaterdag af.Die is altijd ontzetend druk.En we werken op zaterdag nu toy 5 uur i.p.v.6.uur.Heb je ook nog wat aan je avond.

47 Als ik nee zeg kijkt iedereen mij met een scheef gezicht aan en wordt ik de pispaal van de afdeling

48 Kost geld (gas/licht personeelskosten, weinig opleverend qua omzet(is afgesnoept van zaterdag), levert hogere werkdruk op door de weeks bij kleine winkels

49 Als ik vrijdags achter de kassa zit en klanten wensen me na het afrekenen een prettig weekend toe,denk ik weekend ? dat hebben we tegenwoordig niet meer. - Alle dagen van de week zijn het zelfde,jammer hoor.

50 De openstelling kost de winkels alleen meer geld en is spreiding van de omzet. Wanneer alle winkels dicht blijven komt ze consument ook. We zijn genoeg dagen open dus de consument heeft genoeg tijd om langs te komen!

51 bij mijn werk krijgen alleen hulpen dubbel betaald, de fulltime en parttime mensen krijgen dubbele uren!

52 Winkels zijn al veels te lang open.Die zondag erbij is waanzin.We werken om te leven niet andersom.En als mensen het niet voor elkaar krijgen om door de weeks te winkelen of op zaterdag.Zouden die mensen misschien hun leven wat tactischer moeten plannen en niet honderden mensen laten opdraaien voor deze gekte.

53 onze ouders hebben gevochten voor een 5 daagse werkweek en nu ben ik zelf 63 en moet als leidinggevende ook mee draaien - en bovendien verschuift het alleen maar hebben geen meer omzet en je krijgt er niet meer werkgelegenheid door want als je op zondag werk dan krijg je als het kan een doordeweekse dag vrij - dus gewoon weer bij het oude 1 zondag per maand is meer dan genoeg

54 dat het in overleg gaat.

55 voor mensen die de hele werkweek werken is het een uitkomst dat ze niet alles op hun 'ene' vrije dag moeten doen (zaterdag)

56 Een rustdag is voor de mens erg belangrijk. Gewoon alles dicht en lekker met je gezin/vrienden wandelen in de natuur. Daar knapt een mens van op.

57 het is lekker dat ik dubbele uren mag opschrijven, en ik dus op een andere (doordeweekse)dag vrij kan krijgen. Of ik kan extra vrije dagen opbouwen (tijd voor tijd terug krijg). Maar aan de andere kant werk ik al elke zaterdag en is mijn weekend al half weg. die zondag is dus de enige dag dat ik met vrienden, familie, gezin die dan ook vrij zijn, dingen kan ondernemen.

Activiteiten/programma's/festivals/dagjes weg: kunnen alleen in het weekend omdat ze dan georganiseerd worden. Werken in het weekend betekent minder sociale contacten, minder sociale uitjes.

58 laat de zondag VRIJ

14. Wat is je leeftijd?

Aantal respondenten bij deze vraag: 79

15-23	20.3%	16
24-30	19.0%	15
31-40	13.9%	11
41-50	20.3%	16
51-60	21.5%	17
61 of ouder	5.1%	4

15. In wat voor soort winkel werk je?

Aantal respondenten bij deze vraag: 79

Levensmiddelen (waaronder supermarkten)	7.6%	6
Schoenen	7.6%	6
Mode en/of sport	29.1%	23
Electronica	3.8%	3
Bel-winkel	7.6%	6
Drogisterij	7.6%	6
Warenhuis	5.1%	4
Anders, namelijk... [Open antwoorden]:	31.6%	25
1 telefoon/telecom		
2 Optiek		
3 juwelier		
4 Juwelier		
5 horeca		
6 horeca		
7 horeca		
8 Boekhandel		
9 doe het zelf (bouwmarkt)		
10 juwelier		
11 cadeauwinkel		
12 Parfumerie		
13 woninginrichting		

⁵ Aanpassing FM

⁶ Aanpassing FM

⁷ Aanpassing FM

14 opticien		
15 tuincentrum		
16 kleding, textiel en allerlei		
17 Boekhandel		
18 boekenwinkel		
19		
20 Huishoudwinkel ⁵		
21 Woonwinkel ⁶		
22 textiel super		
23 Doe het zelf bouwmarkt		
24 Boekenwinkel ⁷		
25 opticien		

16. Hieronder kun je aangeven in welke winkel je werkt.

Deze vraag is niet verplicht. Als je niet wilt opgeven in welke winkel je werkt selecteer je het antwoord 'Ik wil deze vraag open laten'.

Aantal respondenten bij deze vraag: 79

Ik werk bij: [Open antwoorden]:	57.0%	45
1 The Phonehouse		
2 Specsavers opticiens		
3 blokker		
4 The Phone House		
5 Siebel Juweliers		
6 holzhaus mode		
7 de tuinen		
8 Albert Heijn		
9 esprit		
10 Supercoop		
11 Sandwich		
12 Vroom & Dreesmann		
13 inter chalet		
14 La Boule		
15 Coach		
16 WAAR		
17 YaYA		
18 van Beem		
19 Dixons		
20 federmann opticiens		
21 Leemans schoenen		
22 Wibra		
23 lingerieland		
24 Leemans		
25 Boekenvoordeel		
26 Lab Women's Clothing		
27 boekenvoordeel		
28 Vomar Voordeelmarkt in Haarlem		
29 Carol's		
30 Scheer&Foppen		
31 xenos		
32 La Boule bv		
33 Leemans schoenen		
34 ikea		
35 kruidvat		
36 vomar voordeelmarkt		
37 Hema		
38 Scheer & Foppen		
39 kruidvat		

40 Gamma Haarlem		
41 zeeman		
42 HEMA		
43 bruna		
44 H&M		
45 zeeman		
Ik wil deze vraag open laten	43.0%	34

17. Wat is je geslacht?

Aantal respondenten bij deze vraag: 79

Man	34.2%	27
Vrouw	65.8%	52

BIJLAGE 2: VERSLAG GESPREKKEN WINKELMEDEWERKERS 22 EN 27 MAART 2012⁸

Barteljorisstraat - Kruisstraat Haarlem

1. Souvenirshop, dat gerund wordt door eigenaar, gaat alleen in de zomermaanden op zondag open. Dit kan omdat er weinig concurrentie in de straat is. Eigenaar is tegen de algemene koopzondag want dit is slecht voor kleine winkeliers, er is verschuiving i.p.v. toename van de omzet. Een dag in de week rust wordt als positief ervaren en de gemeente wordt slecht luisteren verweten.
2. Kledingwinkel: Zij gaan elke zondag open, het personeel krijgt dubbel betaald en degenen die zondag werken zijn ofwel de vrijdag, of de zaterdag vrij. Gesprokene is voorstander van koopzondag want het geeft meer flexibiliteit voor de consument.
3. Sportwinkel: Eigenaar geeft aan nooit op zondag open te gaan. Het is te duur om een jongere kracht in te huren en hij werkt zelf al zes dagen in de week. De klanten zijn ervan op de hoogte en houden er rekening mee. Tegen de algemene koopzondag want er moet een rustige dag in de week zijn.
4. Albert Heijn: Niet open op zondag want het is niet rendabel.
5. Woonwinkel: Eigenaar is helemaal voor de koopzondag. Eigenaar staat dan zelf in de winkel want personeel is te duur. Andere winkeliers moeten er ook aan meedoen, want dan pas werkt het. Eigenaar vindt dat de 200% regeling wel kan verdwijnen want de koopzondag hoort bij een echte stad.
6. Slijter: Laat ondernemers vrij om te handelen als ze dat willen maar beloon de flexibiliteit van personeel op zondag met 200% loon. De ondernemer is zelf dicht op zondag, want hij werkt al zes dagen per week.
7. Kledingwinkel: Invaller hoeft niet op zondag te werken, want die staat vast op de zaterdag.
8. Kledingwinkel: personeelslid is tegen de koopzondag. De baas ervaart concurrentiedruk, dus gaat twee zondagen per maand open. Eenmaal staat de baas zelf, eenmaal staat het personeel. Zowel baas als personeelslid zijn tegen de gehele koopzondag.
9. Kledingwinkel: Gedeelde eigenaar gaat één zondag open. Het is een kleine zaak, weinig personeel. Meer personeel is ook niet te betalen. Vaste klanten houden rekening met openingsdagen dus omzet blijft gelijk.
10. Kledingwinkel: Voorstanders koopzondagen. Is op te vangen qua personeel. Gemeente moet meer promoten zodat er meer mensen op af komen.
11. Stoffenwinkel: Het is niet rendabel om open te gaan op zondag, dus gaat de winkel ook niet open.
12. Schoenenwinkel: Iedere zondag open en er zijn dus jongeren specifiek aangenomen voor de zondagen.
13. Tabakwinkel: Eenmanszaak is niet op zondag open, want werkt al zes dagen. Eigenaar voelt ook geen druk om open te gaan.

⁸ Winkelnamen zijn veralgemeniseerd om de anonimiteit van medewerkers te waarborgen.

14. Woonwinkel: Eigenaar en kleine club personeel. Gaan maar één zondag per maand open want het is niet rendabel er meer open te gaan. Men vindt de extra koopzondagen onzin.
15. Woonwinkel: Eigenaar zonder personeel is niet tegen vrijgeven van koopzondag maar doet zelf niet mee. Het levert niets op. Zes dagen in de week werken is genoeg. Verder wordt melding gemaakt van foutief communiceren op de site van gemeente Haarlem. Het zijn juist de kleinere speciale/bijzondere winkels die vaak niet op zondag open zijn waarvoor men uit een andere plaats naar Haarlem komt.
16. Kledingwinkel: Kleine zaak met één oproepkracht. Gaat eenmaal per maand open op zondag en dan laat hij de oproepkracht niet werken.
17. Kledingwinkel: Nooit open op zondag want dan komen er geen klanten.
18. Elektronikawinkel: Jonge medewerker met vast contract geeft aan dat de winkel één keer in de maand open is (verder informatie ontbreekt).
19. Boekenwinkel: Men heeft geen mening over de koopzondagen. De zaak gaat één keer per maand open en het is goed op te vangen met personeel.
20. Kledingwinkel: Eenmaal per maand open op zondag. Hiervoor wordt een jongere ingehuurd. Één van de vrouwen op de vloer werkt wel op zondag, de andere niet. Dit gebeurt in overleg en er is geen verplichting. Ze zijn tegen die koopzondagen, de vrije dagen moeten beschermd worden.
21. Elektronikawinkel: Eenmaal per maand open. Jonge medewerker zou wel vaker willen staan op zondag. Hij krijgt de toeslag 'tijd voor tijd'. Hij werkt de zaterdag of de zondag, maar niet beiden in dezelfde week.
22. Reiswinkel: Jonge medewerker werkt al op zaterdag en wil daarom niet de zondag erbij draaien. Echter, personeel wordt gewoon ingeroosterd en dus kan het gebeuren dat je allebei de dagen moet werken. Medewerker heeft geen vast contract.
23. Supermarkt: Elke zondag open. Drie medewerkers gesproken, twee vrouwen tegen te zestig jaar oud, drie dagen en vijf dagen per week. Hoeven beiden niet op zondag te werken, dit wordt opgevangen door jongeren. Andere, jonge medewerker werkt twaalf uur in de week en is blij met de zondag want alle extra uren zijn meegenomen, desnoods zonder toeslag.
24. Warenhuis: Meningen zijn verdeeld. Twee parttimers zijn blij met de extra zondagen, zij staan er twee per maand en dit wordt onderling geregeld. Zonder 200% regeling zouden ze dit niet meer willen. Twee andere medewerkers zijn tegen, ze vinden het rustdagen en willen bij het gezin zijn.
25. Fietsenwinkel: Medewerker wordt al wisselend ingeroosterd, hij vindt een extra zondag werken in de maand geen probleem. Zonder de 200% regeling is het ook geen probleem maar dan graag wel wat minder vaak.

Zeilstraat:

26. Kledingwinkel: Medewerkster zegt dat winkel af en toe open is op zondag.
27. Kledingwinkel: Iedere zondag geopend, en volgens de eigenaresse is iedereen er blij mee. Volgens de eigenaresse moeten haar werknemers blij zijn dat ze "in deze tijden" mogen werken.

28. Kledingwinkel: De twee medewerkers vinden het een geweldige actie van de vakbonden. Ze zijn zelf niet ontevreden over hun werkgever. Toch zijn beiden de mening toegedaan dat de uitbreiding van de koopzondag politiek is, niet genuanceerd en het belang van medewerkers wordt niet meegewogen.
29. Schoen- en kledingwinkel: De medewerkers geven aan dat de extra zondagen die worden gedraaid door het bedrijf worden opgevangen door nog maar één personeelslid neer te zetten op de woensdag- en vrijdagochtend. Dit betekent dus ook dat de medewerkster dan alleen moet openen. De medewerkers zijn het hier niet mee eens. Bovendien moeten de medewerkers naar boven om naar het magazijn te kunnen en dan is er dus geen toezicht in de winkel. Waar de medewerkers ook niet blij mee zijn is dat alle medewerkers die vanaf nu worden aangenomen op zondag alleen nog maar 100% krijgen uitbetaald. Het bedrijf geeft aan dat de mensen met een 0-urencontract geen toeslag hoeft te worden betaald. De dames overwegen zich wegens al deze veranderingen bij een vakbond aan te sluiten.
30. Kledingwinkel: De medewerkers zijn beiden ronduit tegen de uitbreiding van het aantal koopzondagen. De medewerkers geven aan ons bezoek zeer te waarderen: "U kunt het goed brengen en het is voor ons als personeel ook wel eens goed dat iemand redeneert met ons belang in het achterhoofd. De werkgever zal dit niet doen en dus heb je, zeker met de economische crisis in het achterhoofd, de neiging om je erbij neer te leggen. Je wilt ook niet overkomen als een zeurpiet of een klager, maar straks wil men ook nog van de toeslag op zondag af".

Barteljorisstraat:

31. Kledingwinkel: Geen problemen. Op zondag werken parttimers en hulpkrachten met 0-urencontracten.
32. Schoenenwinkel: Bedrijfsleider is (anoniem) tegen de koopzondag. Ze krijgen eigenlijk de bezetting niet rond. Tevens deelde hij mee dat een groot deel v/d winkels (in deze straat?!) niet open gaan op zondag.
33. Kledingwinkel: Elke zondag open, volgens medewerker geen problemen met bezetting.
34. Kledingwinkel: Niet elke zondag geopend. Werkgever "vindt het niet nodig" volgens medewerker.
35. Kledingwinkel: Elke zondag open. Werknemers doen allemaal een duit in het zakje. Liever geen permanente zondagsopening.
36. Kledingwinkel: Bezetting rond krijgen gaat op zondag niet eenvoudig. Er is wel stilzwijgend sprake van verplicht werken op zondag.
37. Kledingwinkel: Nog niet open op zondag omdat de bezetting niet rond te krijgen is.
38. Kledingwinkel: Alleen de eerste zondag van de maand geopend.
39. Schoenenwinkel: Elke zondag geopend en tot nu toe geen problemen met bezetting.
40. Kledingwinkel: Elke zondag geopend. Volgens medewerkster werkt de filiaalmanager elke zondag en zijn er geen problemen met de bezetting.

41. Accessoireswinkel: Elke zondag geopend. Er zijn geen problemen met bezetting maar ze doen wel moeten er wel allemaal een duit voor in het zakje doen.
42. Juwelier: Zondags dicht.
43. Elektronikawinkel: Elke zondag open zonder bezettingsproblemen volgens medewerker.
44. Accessoireswinkel: De kosten zijn te hoog om iedere zondag open te gaan.
45. Kledingwinkel: Elke zondag geopend, onduidelijk hoe het gaat met bezetting.
46. Kledingwinkel: Elke zondag geopend, geen problemen met bezetting.
47. Babywinkel: Nog niet op zondag geopend wegens gebrekkige bezetting. Er wordt wel druk gezet vanuit het hoofdkantoor om op zondag open te gaan.
48. Kledingwinkel: Elke zondag geopend. Geen bezettingsprobleem omdat er extra personeel is aangenomen voor de zondag.
49. Huishoudwinkel: Elke zondag open. Geen bezettingsprobleem omdat er extra personeel is aangenomen voor de zondag.
50. Belwinkel: Elke zondag open. Op zondag werken studenten.
51. Kledingwinkel: Elke zondag open en geen bezettingsproblemen.
52. Kledingwinkel: Elke zondag open en geen bezettingsproblemen.
53. Kledingwinkel: Elke zondag open en geen bezettingsproblemen tot nu toe.
54. Warenhuis: Elke zondag open, studenten werken op zondag.
55. Kledingwinkel: Elke zondag open en geen bezettingsproblemen.
56. Voedingswinkel: Gaat maar één zondag in de maand open.
57. Schoenenwinkel: Elke zondag open en geen bezettingsproblemen.
58. Kledingwinkel: Elke zondag open en geen bezettingsproblemen.
59. Kledingwinkel: Vreemd verhaal. Werkgever zegt tegen de permanente zondagsopening te zijn maar voegt er wel aan toe dat hij zijn werknemers meent wel te kunnen verplichten te werken op zondag en dat hij het recht heeft om, naar eigen zeggen, net als bij de Bijenkorf de zondagtoeslag van 200% af te schaffen. Hij voegde er nog wel aan toe: "Maar volgende week stop ik ermee, dan ga ik niet meer open op zondag".

Grote Houtstraat:

60. Kledingwinkel: Werkneemster was niet voor de volledige uitbreiding, liever ging ze terug naar de ene zondag in de maand. Het voelde toch steeds lastiger aan in verband met privéleven, maar tegelijkertijd vond ze dat er al teveel rustige zondagen in het verleden tussen hebben gezeten.
61. Speelgoedwinkel: Personeel en leidinggevende absoluut tegen de uitbreiding van de koopzondagen. Echter, het moet blijikbaar wel want er is enorme druk vanuit

het bedrijf om dit toch overal zoveel mogelijk te doen. Werknemers hebben het gevoel dat het niet goed gaat met het bedrijf. Bovendien is leidinggevende zeer kritisch over het idee dat de koopzondagen werkgelegenheid opleveren. In zijn ervaring moet hij gewoon die extra uren weer weghalen bij de poule van vaste uren door de week. Een laatste toevoeging van de leidinggevende is dat de koopzondagen in de afgelopen vier maanden al "rampzalig" waren qua aanloop en omzet.

62. Kledingwinkel: Leidinggevende of werkgever is voorstander: "Ik heb een paar extra jonge invallers in dienst voor de zondag en de opbrengsten zijn hoger dan de extra kosten".
63. Drogist: Het draait goed op de zondag, maar waar gaat dit eindigen. Medewerkster: "Ik voel me voor het blok gezet om op zon- en feestdagen te werken, ook al staat niet in mijn contract dat ik dit zou moeten".
64. Kledingwinkel: Het is nog te vroeg om er iets van te vinden. Toch hoopt ook zij niet dat ze veel meer zondagen hoeft te werken.
65. Eigenaar van MKB bedrijf voelt zich niet gehoord door de gemeente. Hij vangt de zondag nu op met zijn vrouw maar is alleen de eerste en de derde zondag van de maand open. Hij kan de 100% toeslag niet betalen.
66. Juwelier: Zondagsopening is goed want er is meer omzet. Medewerkers zijn parttimers en jong dus zij willen graag meer uren maken en toeslag uitgekeerd krijgen.
67. Schoenenwinkel: Filiaalmanager zegt dat de extra uren wel positief zijn ondanks het feit dat hij daardoor minder vrij heeft. Personeel moet in afwisseling een keer zondag draaien. Geen probleem, het gaat om parttime jongeren die graag meer uren willen draaien.
68. Bijouxwinkel: Vaste medewerker voor vijf jaar wil op zondag werken maar mag niet want te duur. Alleen de jonge oproepkracht werkt op zondag. Deze medewerker wil stoppen met dit werk.
69. Schoenenwinkel: Jongeren moeten op zondag staan. Daar bestaat geen discussie over, ze accepteren dit uit loyaliteit. Er is geen communicatie geweest vanuit het management over de aanstaande uitbreiding van het aantal koopzondagen. Zondagen zijn wel druk maar dit gaat ten koste van de maandag en dinsdag.
70. Schoenenwinkel: Geen extra zondagen open want de 100% toeslag is te duur. Doordeweeks lijkt het rustiger.
71. Schoenenwinkel: Men is positief want tijd voor tijd of toeslag in geld is goed onderling af te stemmen. Zondag werken niet verplicht maar dan moet wel de zaterdag gedraaid worden. Geen bezettingsproblemen.
72. Kledingwinkel: Geen probleem. Eerst was de zaterdag verplicht, nu is het of zondag of zaterdag werken. Dit wordt onderling geregeld.
73. Schoenenwinkel: Tegen de uitbreiding. Medewerker werkt zelf niet op zondag en is al 17 jaar in dienst met vast contract. Er worden extra jongeren ingezet om de bezetting rond te krijgen en de communicatie hierover is niet sterk geweest.
74. Drogist: De zondag hoort erbij, het is goed voor het bedrijf. Het is niet altijd leuk maar zo gaat het nu eenmaal.

75. Kledingwinkel: Koopzondag alleen interessant al meer dan 80% van de bedrijven meedoet.
76. Babywinkel: Extra koopzondag is belachelijk, er blijft geen vrije tijd meer over. De winkel gaat niet open, het kost alleen maar geld en er is weinig winkelend publiek op zondag.
77. Kledingwinkel: Niet open op zondag want te duur en onnodig. De winkel zit in een zijstraat dus er is dan minder publiek.
78. Kledingwinkel: Winkel is niet meer open op zondag want het levert niets op.
79. Kledingwinkel: Als een van de weinige wel open maar het is rustig op zondag. Eigenlijk moet het iedereen of niemand zijn. Mocht de toeslag verdwijnen dan willen de medewerkers niet meer op zondag werken.
80. Kledingwinkel: Nabij Albert Heijn. Ondernemer geeft aan dat de zondag erg rustig is. Personeel is te duur om aan te nemen en er lijkt geen aanzuigende werking uit te gaan van de Albert Heijn.
81. Kledingwinkel: Werknemers zijn geen voorstanders van de koopzondag uitbreiding. Het is niet nodig want nu is het al te rustig. Haarlem is niet toeristisch genoeg om in de hele gemeente die koopzondag door te voeren. Een keertje op zondag werken is prima maar op meer zondagen zitten de medewerkers niet te wachten. Het zou beter zijn om het gewoon bij die ene zondag in de maand te houden.
82. Kledingwinkel: Eigenaresse is tegenstander. Het is te rustig maar ze doen mee omdat iedereen het doet. De vrouw vraagt zich af waar men bij de gemeente mee bezig is. Dit is niet goed voor de kleine lokale ondernemer.
83. Kledingwinkel: Werknemers zijn positief over onze actie. Af en toe die zondag werken is oplosbaar, maar door de extra zondagen wordt het helaas wel zo dat het niet meer de bedoeling is dat werknemers weigeren om zondagen te werken, dan komt de bezetting niet meer rond. Iedereen moet een keer op zondag staan. Zonder toeslag vragen de werknemers zich hardop af of ze dan die vijf uur op zondag niet liever anders zouden besteden. Het bedrijf doet alleen nog maar aan tijd voor tijd betaling. Er is geen mogelijkheid meer om het uit te laten keren. Een van de werknemers geeft wel aan dat van de koopzondagen wordt verwacht dat het toeristen en extra klanten op die dag lokt. Door de extra drukte hoopt het bedrijf dat dan de lokale klant op andere dagen van de week gaat shoppen. Er is echter geen onderbouwing vanuit de ervaring dat dit ook het geval is.
84. Kledingwinkel: Werknemer wil liever niet werken op zondag, maar mensen worden hier gewoon ingeroosterd en dus "verplicht" om te werken op zondag want "de winkel moet gewoon open".
85. Kledingwinkel: Elke zondag open, gesprek komt niet echt van de grond.
86. Kledingwinkel: Degene in de winkel vindt de uitbreiding van de koopzondagen prima.
87. Muziekwinkel: "Wij zijn een niche winkel, dus op zondag komen klanten speciaal naar ons toe, goed voor de omzet". Volgens medewerker geen problemen met de bezetting en geen bezwaar omdat het vooral parttimers zijn die op zondag worden ingezet.

88. Lingeriewinkel: Elke zondag open. Volgens parttime medewerker geen probleem: "Ik vind het prima, de mensen zijn veel meer relaxed op zondag". Volgens werkgever die ook aanwezig is wordt geen enkele werknemer verplicht te werken, hij zegt ook dat het niet verplicht kan worden.
89. Kledingwinkel: "Ik vind het wel prima, je wordt bij ons in ieder geval niet verplicht te werken als de dat niet wilt".
90. Tabakswinkel: Doet niet mee aan de permanente koopzondag. Zowel de eigenaar als de werknemer zijn beiden faliekant tegen de permanente zondagsopening.
91. Kledingwinkel: "Werken op zondag is wel even wennen, want ik hoefde nooit in het weekend te werken, maar ik heb er in principe geen problemen mee". Volgens werknemer wordt er op zondag alleen op vrijwillige basis gewerkt.
92. Kledingwinkel: Elke zondag open. Vanuit het hoofdkantoor verplicht. Storemanager heeft er "in principe" geen problemen mee en zegt de bezetting op vrijwillige basis rond te krijgen.
93. Kledingwinkel: "Ik vind het helemaal -Koop Utrechtse Turf-. We worden vanuit het hoofdkantoor verplicht te openen op zondag terwijl wij dit in ons team liever niet doen. Nu levert iedereen een zondag in, we kunnen niet anders".
94. Drogist: Werknemer is tegen de zondagsopening. Ze worden ook verplicht om te werken.
95. Kledingwinkel: Werknemers niet beslist tegen de zondagsopening, maar ze worden wel min of meer gedwongen te werken op zondag.

Cronjé:

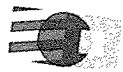
96. Kledingwinkel: Ondernemer is tegen. Het is al veel om zes dagen en een keer in de maand zeven dagen te moeten staan. Als kleine zelfstandig blijft weinig vrije tijd over. Over het geheel genomen is er geen extra omzet, maar wel verschuiving als er zondags open is gegaan.
97. Juwelier: de laatste zondag (n.b. 25 maart) was er maar 200 euro aan omzet gemaakt. Het is eigenlijk niet heel erg winstgevend. Werknemers geven aan liever gewoon die paar overgebleven collectieve vrije dagen te behouden.
98. Kledingwinkel: Ondernemer gaat geen extra zondagen open. Mevrouw ziet het ook als een extra druk op de MKB-ers vanuit de grotere ketenbedrijven.
99. Sportwinkel: Een van de medewerkers geeft aan dat dit bedrijf als een van de weinige ondernemers een absolute voorstander is van de extra koopzondagen. Echter, met alle kleinere ondernemers in de straat zal het moeilijk gaan dit erdoor te krijgen. Eigenlijk zou om het aantrekkelijk te maken de grote meerderheid open moeten gaan. Daar wacht dit bedrijf nog een beetje op.
100. Reiswinkel: is volgens medewerker altijd één zondag in de maand open. Dit zal ook zo blijven en zolang het gaat om die ene zondag in de maand lukt het wel om de bezetting steeds rond te krijgen.
101. Kledingwinkel: ondernemer zonder personeel en zij is fel tegen de koopzondag uitbreiding. Ze werkt al zes dagen in de week en ze doet nu alleen maar aan die ene koopzondag mee omdat ze wel verschuiving ziet optreden in de inkomsten. Liever gaat ze ook die ene zondag dicht en soms is ze dat ook, hoewel

ze toch laat meewegen dat haar klant dan wellicht een andere winkel binnen zou stappen. Eigenlijk vindt ze de koopzondag voor de straat Cronjé toch onzin. Ze ziet veel van dezelfde klanten en die wonen bijna allemaal in de buurt van de straat. Het idee dat er extra klanten door worden aangetrokken is nu helemaal van tafel te vegen omdat nu ook het centrum altijd open is. In het verleden was Cronjé nog op een andere zondag open dan het centrum. Dan haal je misschien extra klandizie. Nu zou zij zelfs overwegen de koopzondag helemaal te laten schieten.

102. Opticiën: Werknemer is tegen. Hij werkt zelf niet op zondag en hij zal waarschijnlijk ook niet worden verplicht om het wel te doen. Hij is van mening dat de koopzondag een kwestie van vliegen afvangen is door grote bedrijven van kleine ondernemers.
103. Telefoonwinkel: Het bedrijf blijft één zondag in de maand open en medewerker geeft aan af en toe op zondag werken niet erg te vinden. Maar vaker is, in verband met zijn gezin met jonge kinderen, niet gewenst.
104. Boekenwinkel: medewerkers in de winkel geven aan maximaal één maal in de maand open op zondag meer dan zat te vinden. Werknemer geeft aan het echt niet teveel gevraagd te vinden van mensen om dan de koopavond en de zaterdag maar te gebruiken om de boodschappen gedaan te hebben.
105. Schoenenwinkel: Er wordt nog geen werk gemaakt van extra koopzondagen.
106. Algemene indruk in de Cronjé is dat er veel kleine ondernemers zijn die faliekant tegen de verruiming zijn van het aantal koopzondagen. De meesten vinden het een verhuld middel om druk te zetten op de kleine ondernemer. De ondernemers zien wel verschuiving van inkomsten maar geen toename. De klanten van Cronjé zijn voornamelijk de mensen die ook in de buurt wonen en met de algemene koopzondag in Haarlem centrum is ook de voormalige ene koopzondag op de laatste van de maand minder interessant geworden.

Winkelcentrum Schalkwijk:

107. Niet extra open op zondag. Voor kleinere ondernemers is het ongewenst. Er is nu al weinig publiek op reguliere zondagen door concurrentie met centrum en de verhalen rond asbest. C&A, V&D, M&S en andere grote ketens willen wel extra zondagen open. Afspraak is om 2012 niet vrij te geven en wellicht daarna twee zondagen in de maand open. De meeste winkels draaien verlies op zondag en personeel staat alleen.

de Rechtspraak

College van Beroep
voor het bedrijfsleven

TN
Port
Port
Pays-

Raad der Gemeente Haarlem

Postbus 511

2003 PB Haarlem

Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage